

Manual de control fiscal

REFORM/SC2022/039

CUPRINS

I. INTRODUCERE	7
II. ASPECTE PRELIMINARE	8
II.1. Clasificarea contribuabililor	8
II.2. Structurile din cadrul ANAF cu atribuții în materia controalelor fiscale	9
III. CONTROALELE FISCALE	17
III.1. Aspecte generale aplicabile tuturor controalelor fiscale	17
III.1.1. Conduita inspectorului de control fiscal. Principii și obligații generale	17
III.1.2. Drepturile și obligațiile contribuabilului în cadrul controalelor fiscale	22
III.1.3. Solicitarea de informații și fluxul de comunicare între contribuabil și ANAF în cadrul controalelor fiscale	23
III.1.3.1. Solicitarea și obligația de furnizare a informațiilor	23
III.1.3.2. Termenul acordat pentru furnizarea informațiilor/înscrișurilor	24
III.1.3.3. Transmiterea solicitărilor și a răspunsurilor	25
III.1.4. Punerea la dispoziție a dosarului administrativ al acțiunii de control fiscal	25
III.1.5. Mijloacele de probă utilizate în cadrul controlului fiscal	26
III.1.5.1. Aspecte generale	26
III.1.5.2. Mijloacele de probă	26
III.1.5.2.1. Solicitarea informațiilor	26
III.1.5.2.2. Expertiza	26
III.1.5.2.3. Folosirea înscrișurilor	26
III.1.5.2.4. Constatarea la fața locului	27
III.1.5.2.5. Controalele inopinate sau antifraudă	28
III.1.6. Măsurile asigurătorii	28
III.1.6.1. Dispunerea măsurilor asigurătorii	28
III.1.6.2. Ridicarea măsurilor asigurătorii	28
III.1.7. Sesizările penale și colaborarea cu organele de urmărire penală	29
III.1.8. Reguli de comunicare către contribuabil a actelor administrativ-fiscale și a proceselor-verbale de contravenție emise ca urmare a controalelor fiscale	29
III.1.8.1. Persoana căreia i se comunică actul administrativ-fiscal	29
III.1.8.2. Mijloacele de comunicare	30
III.1.8.2.1. Actul administrativ-fiscal emis pe suport hârtie	30

III.1.8.2.2. Actul administrativ fiscal emis în formă electronică	31
III.1.8.2.3. Comunicarea proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor	31
III.1.9. Îndreptarea erorilor materiale din actele administrativ-fiscale.....	32
III.1.10. Nulitatea si anularea actelor administrativ-fiscale.....	32
III.1.10.1. Nulitatea actelor administrativ-fiscale.....	32
III.1.10.2. Anularea, desființarea sau modificarea actului-administrativ-fiscal	33
III.1.11. Rolul controalelor fiscale ca instrument de feedback pentru analiza de risc	34
III.2. Aspecte particulare cu privire la fiecare tip de control fiscal	35
III.2.1. Inspecția fiscală	35
III.2.1.1. Obiectul inspecției fiscale	35
III.2.1.2. Pregătirea inspecției fiscale	35
III.2.1.2.1. Organul fiscal competent sa desfășoare inspecția fiscală și principiile aplicabile	35
III.2.1.2.2. Notificarea de conformare	36
III.2.1.2.3. Selectarea contribuabililor pentru efectuarea inspecției fiscale	40
III.2.1.2.4. Programarea inspecțiilor fiscale – elaborarea programelor anuale, trimestriale și lunare de inspecție fiscală	40
III.2.1.2.5. Stabilirea echipei de inspecție fiscală – ordinul de serviciu	41
III.2.1.2.6. Analiza dosarului fiscal	41
III.2.1.3 Efectuarea inspecției fiscale	42
III.2.1.3.1. Atribuțiile inspectorilor fiscali	42
III.2.1.3.2. Rolul inspecției fiscale	43
III.2.1.3.3. Formele inspecției fiscale	44
III.2.1.3.4. Extinderea inspecției fiscale	45
III.2.1.3.5. Metodele de control. Selectarea documentelor și operațiunilor semnificative în cadrul inspecției prin sondaj	45
III.2.1.3.6. Începerea inspecției fiscale	46
III.2.1.3.7. Amânarea datei de începere a inspecției fiscale	48
III.2.1.3.8. Perioada supusă inspecției fiscale.....	48
III.2.1.3.9. Durata efectuării inspecției fiscale.....	49
III.2.1.3.10. Locul efectuării inspecției fiscale	50
III.2.1.3.11. Drepturi și obligații specifice ale contribuabilului/plătitorului pe parcursul inspecției ..	51
III.2.1.3.12. Verificarea evidentelor fiscale și contabile. Prezentarea documentelor care nu sunt deținute de organul fiscal	57
III.2.1.3.13. Suspendarea inspecției fiscale	58

III.2.1.4 Încheierea inspecției fiscale.....	60
III.2.1.4.1. Discuția finală cu contribuabilul. Punctul de vedere al contribuabilului.....	60
III.2.1.4.2. Actele fiscale emise în urma inspecției fiscale. Cazul sesizării organelor de urmărire penală	61
III.2.1.4.3. Refacerea inspecției fiscale	65
III.2.1.4.4. Reverificarea	66
III.2.1.5. Aspecte subsecvente încheierii inspecției fiscale	66
III.2.1.5.1. Transmiterea actelor administrativ-fiscale emise către organele fiscale competente pentru colectarea creanțelor fiscale.....	66
III.2.1.5.2. Contestația fiscală.....	67
III.2.2. Verificarea documentară	69
III.2.2.1.Obiectul verificării documentare	69
III.2.2.2. Competența de efectuare a verificării documentare	69
III.2.2.2.1. Verificarea documentară efectuată de organele de inspecție fiscală	69
III.2.2.2.2. Verificarea documentară efectuată de organele fiscale competente să exercite verificarea situației fiscale personale	70
III.2.2.2.3. Verificarea documentară efectuată de către structurile de control antifraudă.....	70
III.2.2.3. Efectuarea verificării documentare.....	71
III.2.2.3.1. Perioada și operațiunile supuse verificării documentare	71
III.2.2.3.2. Efectuarea analizei de coerență și înștiințarea contribuabilului	71
III.2.2.4. Actele emise ca urmare a verificării documentare și transmiterea acestora către organele competente	72
III.2.2.5. Contestația fiscală.....	73
III.2.3. Controlul inopinat	73
III.2.3.1. Obiectul controlului inopinat	73
III.2.3.2. Competența de efectuare a controlului inopinat.....	73
III.2.3.3. Durata controlului inopinat.....	73
III.2.3.4. Locul efectuării controlului inopinat.....	73
III.2.3.5. Efectuarea controlului inopinat	74
III.2.3.6. Actele emise ca urmare a controlului inopinat și transmiterea acestora către organele competente	76
III.2.3.7. Punctul de vedere al contribuabilului.....	76
III.2.4. Controlul antifraudă	77
III.2.4.1. Obiectul controlului antifraudă.....	77

III.2.4.2. Competența de efectuare a controlului antifraudă.....	77
III.2.4.3. Efectuarea controlului antifraudă	78
III.2.4.4. Drepturile contribuabilului pe durata controlului antifraudă.....	80
III.2.4.5. Actele emise ca urmare a efectuării controlului antifraudă și transmiterea acestora către organele competente	80
III.2.4.6. Punctul de vedere al contribuabilului	82
III.2.5. Verificarea situației fiscale personale	83
III.2.5.1. Obiectul controlului	83
III.2.5.2. Competența de efectuare a verificării situației fiscale personale	83
III.2.5.3. Notificarea de conformare	83
III.2.5.3.1. Emiterea notificării de conformare	84
III.2.5.3.2.Excepții de la emiterea notificării de conformare	84
III.2.5.3.3.Continutul notificării de conformare	85
III.2.5.3.4.Efectele notificării de conformare	85
III.2.5.4. Selectarea persoanelor fizice pentru efectuarea verificării situației fiscale personale	85
III.2.5.5. Metodele de control	86
III.2.5.6. Începerea verificării situației fiscale personale – avizul de verificare și legitimarea inspectorilor	88
III.2.5.7. Perioada supusă verificării situației fiscale personale	89
III.2.5.8. Durata efectuării verificării situației fiscale personale.....	89
III.2.5.9. Locul de desfășurare a verificării situației fiscale personale.....	90
III.2.5.10. Efectuarea verificării situației fiscale personale	90
III.2.5.10.1. Solicitarea și furnizarea de documente	90
III.2.5.10.2. Patrimoniul și veniturile persoanei fizice	91
III.2.5.10.3. Activitățile organului de control	92
III.2.5.10.4. Stabilirea bazei impozabile ajustate	93
III.2.5.10.5. Unicitatea verificării situației fiscale personale. Reverificarea.....	93
III.2.5.11. Suspendarea verificării situației fiscale personale	94
III.2.5.12. Drepturile și obligațiile persoanei supuse verificării	94
III.2.5.13. Actele emise în urma verificării situației fiscale personale și transmiterea acestora către organele competente	96
III.2.5.14. Contestația fiscală.....	97

ABREVIERI

Abreviere	Semnificație
ANAF	Agenția Națională de Administrare Fiscală
DGAF	Direcția Generală Antifraudă Fiscală
DGCCF	Direcția Generală Coordonare Control Fiscal
Manual	Manualul de control fiscal
SPV	Spațiul Privat Virtual
TVA	Taxa pe valoarea adăugată
PFAM	Persoane fizice cu averi mari

Manualul de control fiscal

I. INTRODUCERE

Prezentul Manual are drept scop îmbunătățirea relației dintre ANAF și contribuabili/plătitori, constituind un ghid de conduită pentru activitatea de control fiscal atât din perspectiva administrației fiscale, cât și din perspectiva contribuabililor/plătitorilor.

În România, activitatea de control fiscal este exercitată de către ANAF, prin structurile sale de control fiscal. Structurile de control fiscal pot exercita mai multe forme de control fiscal, aceste forme având atât elemente comune, cât și particularități aferente fiecărui tip de control.

Creșterea transparenței activității de control fiscal, precum și sporirea gradului de conștientizare a rolului, obiectului, etapelor, drepturilor și obligațiilor administrației fiscale și contribuabililor/plătitorilor în cadrul procedurilor de control fiscal, constituie obiectivele principale ale prezentului Manual.

O administrație fiscală modernă presupune colaborare și încredere reciprocă între contribuabili/plătitori și organele de control fiscal, prezentul Manual propunându-și să reprezinte o piatră de temelie în construirea acestui deziderat.

Manualul a fost întocmit în concordanță cu prevederile legale aflate în vigoare la data realizării sale, respectiv 24.07.2023 urmând a fi actualizat în mod corespunzător în funcție de evoluția cadrului legislativ aplicabil.

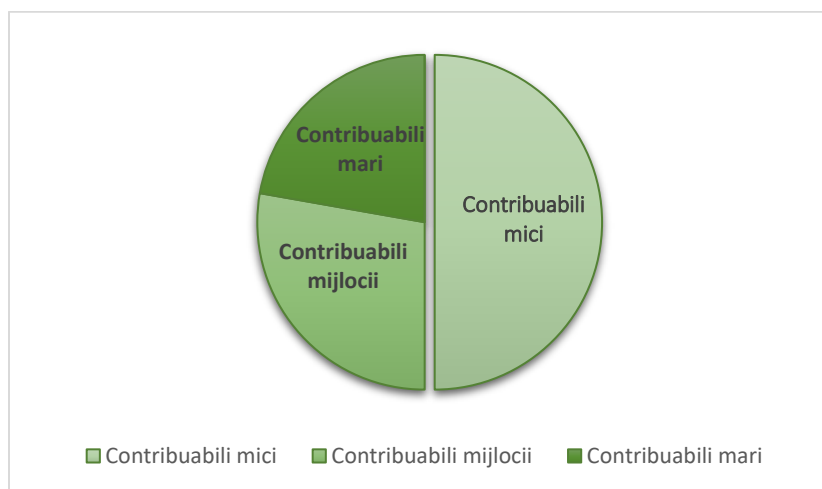
II. ASPECTE PRELIMINARE

II.1. Clasificarea contribuabililor

Contribuabil este orice persoană fizică, juridică sau orice altă entitate fără personalitate juridică ce datorează, conform legii, impozite, taxe și contribuții sociale.

Pe de altă parte, plătitorii sunt acele persoane care, în numele contribuabilului, au obligația de a plăti sau de a reține și de a plăti ori de a colecta și plăti, după caz, impozite, taxe și contribuții sociale. De asemenea, plătitor este considerat și sediul secundar obligat să se înregistreze fiscal ca plătitor de salarii și de venituri asimilate salariilor.

În scopul administrării de către organul fiscal central a obligațiilor fiscale datorate, contribuabilii sunt clasificați în 3 categorii:

ANAF publică periodic pe site-ul propriu o Listă a marilor contribuabili și o Listă a contribuabililor mijlocii. Toți ceilalți contribuabili care nu se regăsesc pe aceste liste reprezintă contribuabili mici.

În principal, categoriile marilor contribuabili și a celor mijlocii se determină prin aplicarea unor criterii reglementate de lege, criteriul de bază fiind cel valoric agreat, mai specific, rezultatul agregării a 3 indicatori selectați din punct de vedere economic și bugetar în următoarele proporții – cifra de afaceri: 50%, volumul obligațiilor fiscale declarate: 30%, volumul cheltuielilor cu personalul: 20%.

Cu toate acestea, pot deveni aplicabile și alte tipuri de criterii, precum cel al activității desfășurate. De exemplu, în cazul marilor contribuabili, se vor încadra în acest criteriu:

- Banca Națională a României;
- instituțiile de credit autorizate de Banca Națională a României, cu excepția cooperativelor de credit din cadrul organizațiilor cooperatiste de credit;
- societățile de asigurări autorizate de Autoritatea de Supraveghere Financiară;
- societățile de investiții financiare;
- Societatea Română de Televiziune;
- Societatea Română de Radiodifuziune.

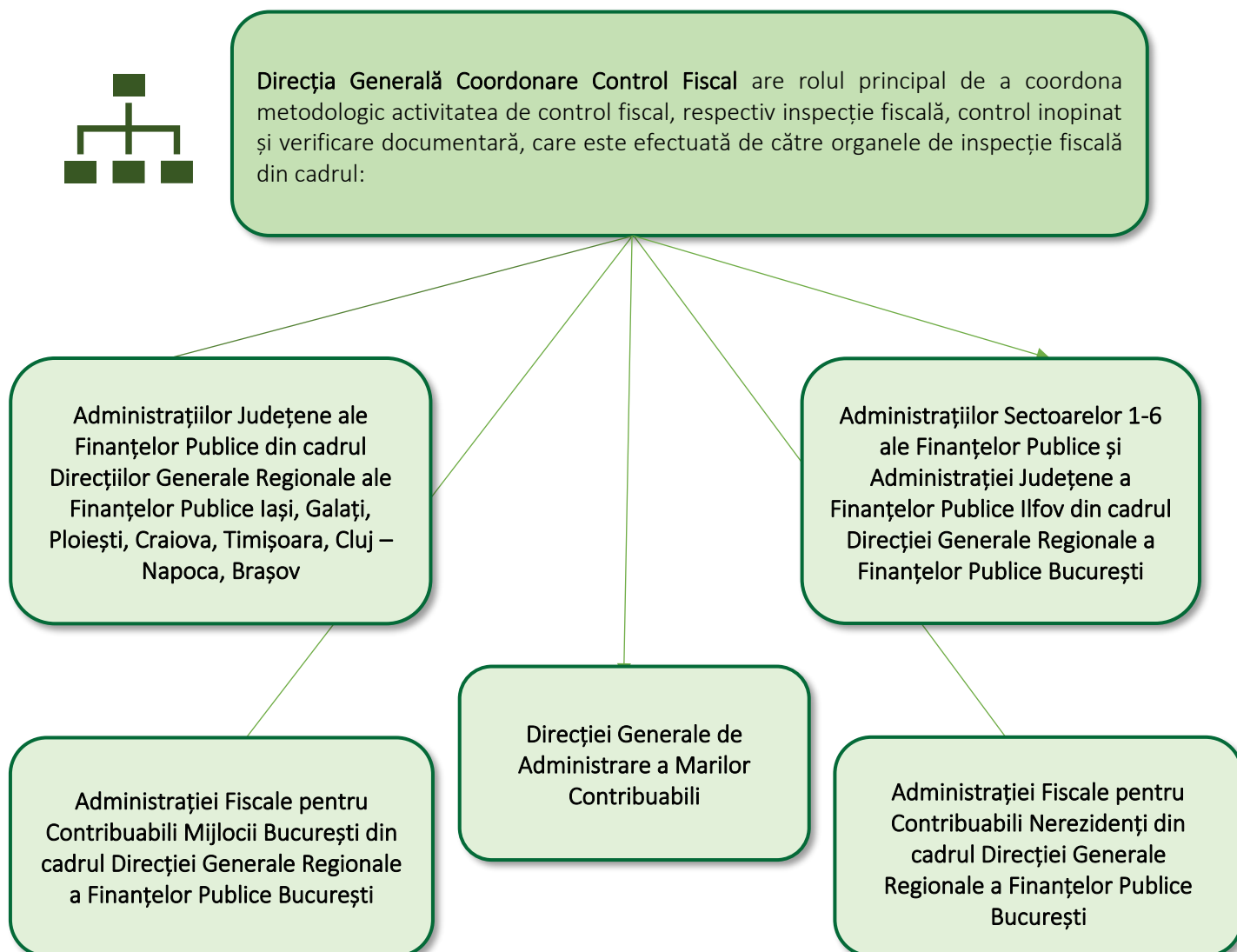
Din perspectiva activității de control fiscal, clasificarea contribuabililor în mari, mijlocii și mici atrage anumite diferențe, în principal, în ceea ce privește competența de efectuare a controalelor fiscale.

În ceea ce privește verificarea situației fiscale personale, Codul de procedură fiscală utilizează termenul de persoane fizice pentru acei contribuabili care pot face obiectul acestui tip de control. Totodată, conform legii, este definită persoana fizică cu avere mare ca fiind persoana fizică rezidentă fiscal în România care deține o avere mai mare de 25 de milioane de euro, atât în România, cât și în străinătate, conform surselor de informații interne și externe disponibile ANAF. Cu privire la categoria persoanelor fizice cu averi mari, organele de control fiscale pot adopta măsuri specifice de conformare și control.

II.2. Structurile din cadrul ANAF cu atribuții în materia controalelor fiscale

În funcție de tipurile de controale fiscale în privința cărora au atribuții, structurile din cadrul ANAF relevante pentru activitatea de control sunt următoarele:

- În ceea ce privește inspecția fiscală, controlul inopinat și verificarea documentară

Din perspectiva atribuțiilor specifice ale Direcției Generale de Coordonare Control Fiscal, printre cele mai relevante în ceea ce privește activitatea de control fiscal sunt următoarele:

Coordonează metodologic activitatea de control fiscal a structurilor de inspecție fiscală din cadrul Direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice și Direcției Generale de Administrare a Marilor Contribuabili

Elaborează programele anuale, trimestriale și lunare pentru activitatea de control pe care o coordonează

Informează structura centrală de management al riscului din cadrul ANAF și transmite, din oficiu, către aceasta, informații cu privire la: rezultatele / constatările controalelor fiscale inițiate ca urmare a analizelor de risc / datelor și informațiilor transmise de aceasta, în vederea evaluărilor gradului de confirmare a riscurilor fiscale semnalate și a ajustării, după caz, a procesului de analiză a riscurilor fiscale; orice date și informații rezultate din acțiunile de control, fiscal și / sau din activitatea proprie, care prezintă interes pentru identificarea unor noi riscuri de neconformare sau a unor noi forme de manifestare a riscurilor, precum și, după caz, propuneri de profiluri / indicatori de risc sau de tratamente pentru atenuarea riscurilor de neconformare din aria de competență; datele și informațiile rezultate din activitatea direcției generale și a structurilor coordonate / subordonate, care pot avea relevanță în cadrul proceselor privind identificarea, analiza și tratamentul riscurilor de neconformare la nivelul ANAF

Participă, direct și/sau prin intermediul structurilor coordonate / subordonate, la implementarea și derularea programelor de conformare fiscală inițiate la nivelul structurilor centrale de management al riscului din cadrul ANAF

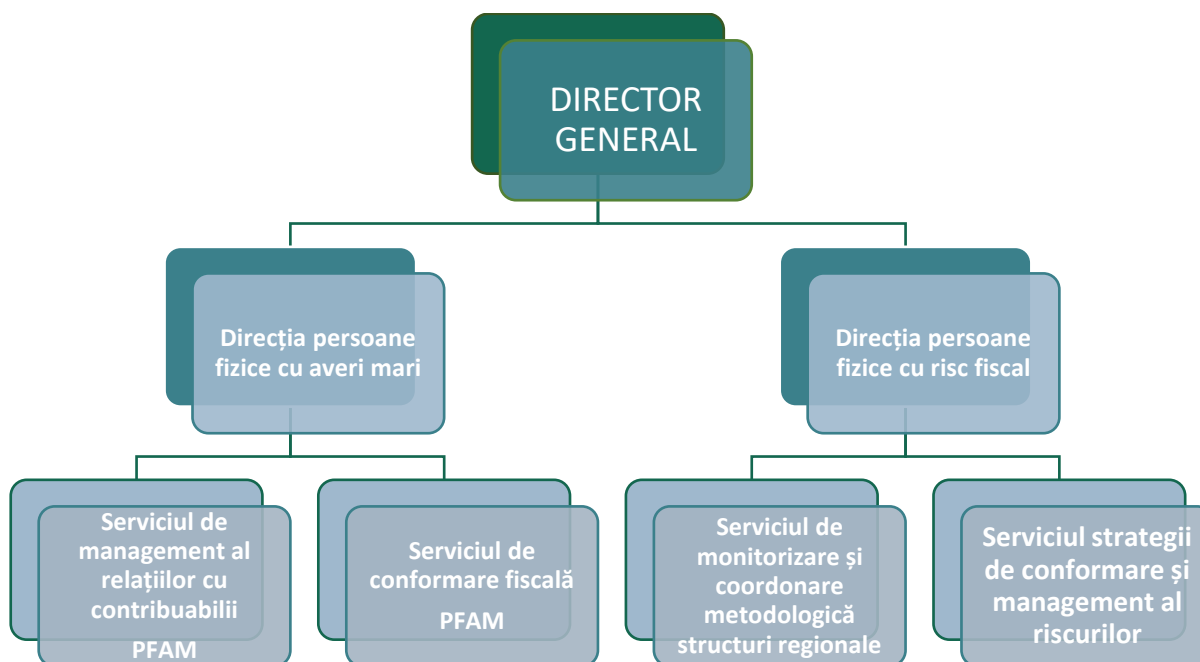
De asemenea, în ceea ce privește controlul inopinat, acesta este exercitat și de către structurile competente să exercite verificarea situației fiscale personale, care vor fi prezentate mai jos.

În același mod, verificarea documentară poate fi realizată atât de către structurile competente să exercite verificarea situației fiscale personale, cât și de către organele fiscale care desfășoară controlul antifraudă, după cum vor fi prezentate în cele ce urmează.

➤ În ceea ce privește verificarea situației fiscale personale

Direcția Generală Control Venituri Persoane Fizice realizează activități specifice pentru îmbunătățirea conformării fiscale a persoanelor fizice prin aplicarea unor strategii și tratamente fiscale bazate pe abordarea riscurilor, efectuând în acest sens activități de identificare, evaluare și gestionare a riscurilor de neconformare, dezvoltare a unor programe specifice de conformare fiscală în domeniul declarării veniturilor impozabile ale persoanelor fizice, notificare a persoanelor fizice identificate cu risc fiscal, înainte de selectarea pentru verificarea situației fiscale personale, selectare a persoanelor supuse acțiunii de control fiscal (verificare a situației fiscale personale, inspecție fiscală, control inopinat, verificare documentară), precum și coordonarea metodologică a structurilor competente să efectueze verificarea situației fiscale din cadrul Direcțiilor regionale ale finanțelor publice.

Din perspectivă organizatorică, organigrama Direcției Generale Control Venituri Persoane Fizice este redată mai jos:

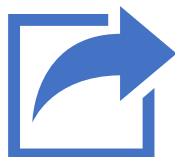
Din perspectiva atribuțiilor specifice ale Direcției Generale Control Venituri Persoane Fizice, printre cele mai relevante în ceea ce privește activitatea de control fiscal sunt următoarele:

Realizează activități specifice pentru îmbunătățirea conformării fiscale a persoanelor fizice prin aplicarea unor strategii și tratamente fiscale bazate pe abordarea riscurilor, efectuând în acest sens activități de identificare, evaluare și gestionare a riscurilor de neconformare, dezvoltare a unor programe specifice de conformare fiscală în domeniul declarării veniturilor impozabile ale persoanelor fizice, notificare a persoanelor fizice identificate cu risc fiscal înainte de selectarea pentru verificarea situației fiscale personale, selectare a persoanelor supuse acțiunilor de control fiscal (verificare a situației fiscale personale, inspecție fiscală, control inopinat, verificare documentară și reverificare)

Elaborează, aprobă programele de activitate pentru desfășurarea acțiunilor de verificare a situației fiscale personale și de verificare documentară și le transmite structurilor competente să exercite verificarea situației fiscale personale pentru ducere la îndeplinire

Efectuează, în condițiile legii, verificarea situației fiscale personale și verificarea documentară la persoane fizice cu averi mari de pe întreg teritoriul țării și, de asemenea, efectuează acțiuni de inspecție fiscală privind impozitul pe venit asupra persoanelor, indiferent de forma lor de organizare, pe întreg teritoriul țării

Coordonează metodologic activitatea de control fiscal, respectiv verificarea situației fiscale personale, control inopinat și verificarea documentară, care este efectuată de către structurile competente să exercite verificarea situației fiscale personale, respectiv:

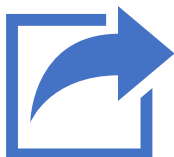
- Serviciile de verificări fiscale din cadrul aparatului propriu al direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice;
- Structurile de inspecție fiscală persoane fizice din cadrul unităților subordonate direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice

Centralizează, dezvoltă și prioritizează, după caz, analizele de risc / datele și informațiile transmise de structura centrală de management al riscului din cadrul ANAF și le comunică structurilor de control fiscal coordonate / subordonate / proprii, pentru aplicarea tratamentelor fiscale propuse

Informează structura centrală de management al riscului din cadrul ANAF cu privire la rezultatele / constatările controalelor fiscale inițiate ca urmare a analizelor de risc / datelor și informațiilor transmise de aceasta, în vederea evaluării gradului de confirmare a riscurilor fiscale semnalate și a ajustării, după caz, a procesului de analiză a riscurilor fiscale

Transmite către structura centrală de management al riscului din cadrul ANAF orice date și informații rezultate din acțiunile de control fiscal și / sau din activitatea proprie, care prezintă interes pentru identificarea unor noi riscuri de neconformare sau a unor noi forme de manifestare a riscurilor, precum și, după caz, propuneri de profiluri, indicatori de risc sau de tratamente pentru atenuarea riscurilor din aria de competență

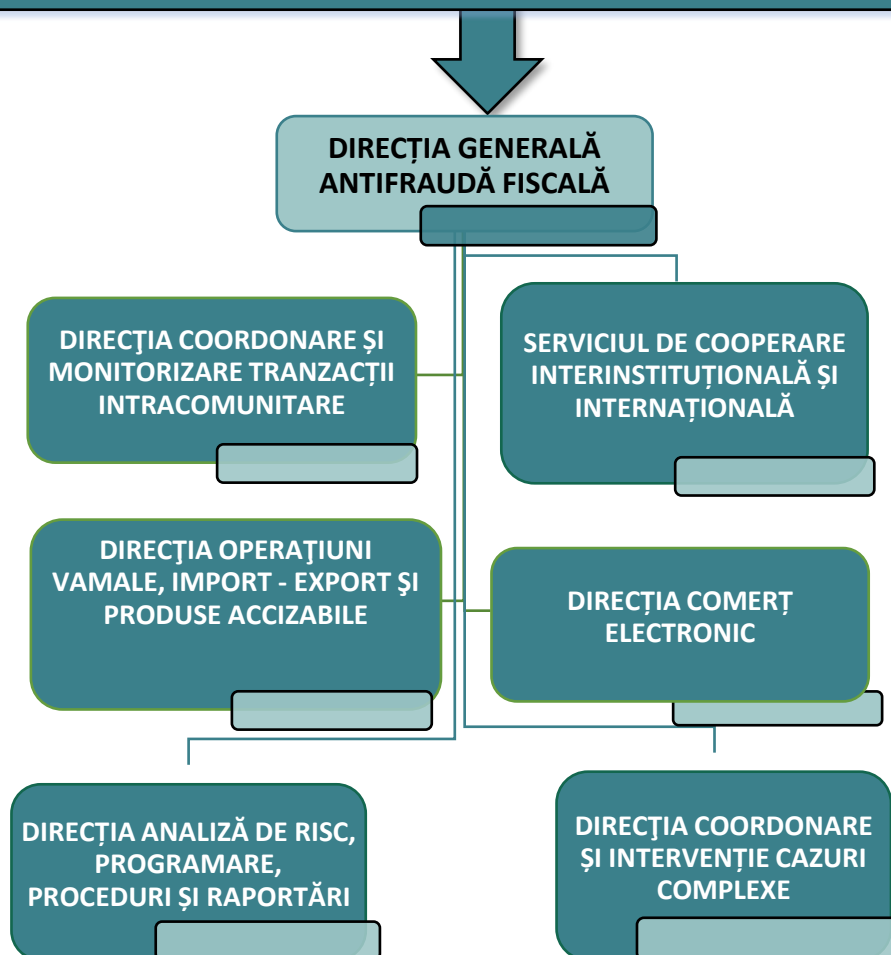
Participă direct și / sau prin intermediul structurilor subordonate, la implementarea și derularea programelor de conformare fiscală inițiate la nivelul structurii centrale de management al riscului din cadrul ANAF

➤ În ceea ce privește controlul antifraudă

Direcția Generală Antifraudă Fiscală contribuie, în principal, la realizarea funcțiilor de control antifraudă, de prevenire și combatere a evaziunii fiscale și a fraudei fiscale. Din perspectivă organizatorică, Direcția Generală Antifraudă Fiscală are în componență atât o structură centrală, cât și structuri regionale.

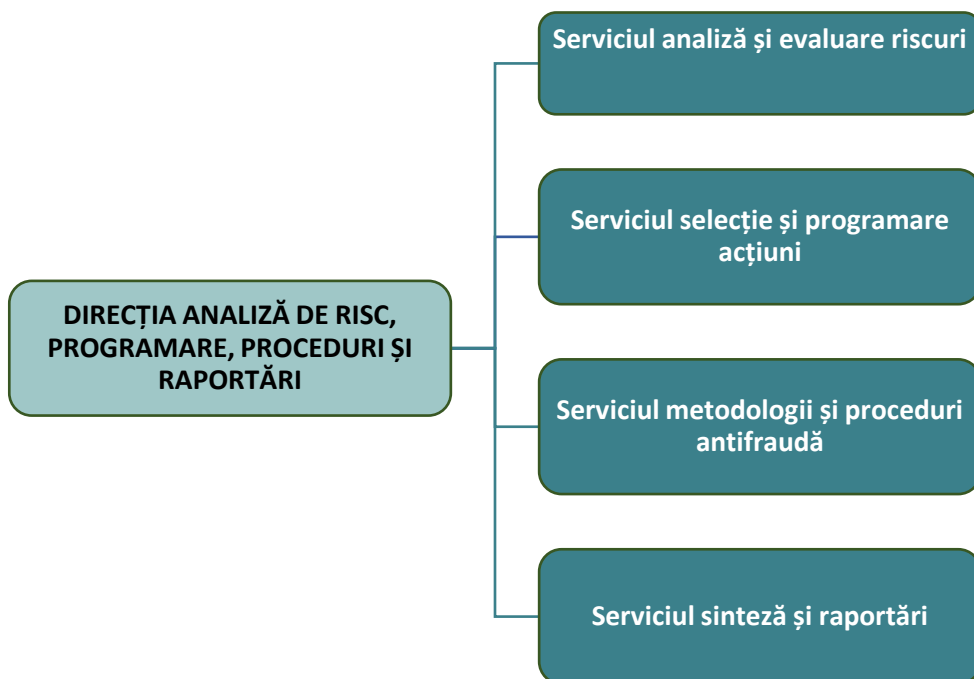

Dintre structurile centrale cu atribuții în domeniul controlului fiscal, respectiv în ceea ce privește inițierea, gestionarea, asigurarea suportului metodologic/procedural, coordonarea controalelor și sintetizarea rezultatelor, în cadrul DGAF funcționează:

De asemenea, în cadrul Direcției Analiză de Risc, Programare, Proceduri și Raportări funcționează următoarele servicii:

Nu în ultimul rând, în cadrul structurii centrale a DGAF, pentru contribuabilii din domeniul comerțului electronic există o structură dedicată de monitorizare a riscurilor și coordonare a controalelor specifice.

În prezent, din perspectiva structurilor regionale, în cadrul Direcției Generale Antifraudă Fiscală funcționează:

➤ **Concluzii**

În tabelul următor se regăesc principalele structuri de control din cadrul ANAF, categoriile de contribuabili controlați, precum și tipurile principale de control care pot fi efectuate de fiecare structură:

ORGANE DE CONTROL	PRINCIPALELE TIPURI DE CONTROL EFECTUATE	CONTRIBUABIL CONTROLAT
Direcția Generală a Marilor Contribuabili	<ul style="list-style-type: none"> • inspecție fiscală • control inopinat • verificare documentară 	Mari contribuabili
Direcția Generală Regională a Finanțelor Publice București – Administrația Fiscală pentru Contribuabili Nerezidenți	<ul style="list-style-type: none"> • inspecție fiscală • control inopinat • verificare documentară 	Contribuabili nerezidenți
Organul de inspecție fiscală pentru contribuabili mijlocii din cadrul Administrațiilor județene ale Finanțelor Publice / Administrația Fiscală pentru Contribuabili Mijlocii a Municipiului București	<ul style="list-style-type: none"> • inspecție fiscală • control inopinat • verificare documentară 	Contribuabili mijlocii
Organul de inspecție fiscală din cadrul Administrațiilor județene/de sector ale finanțelor publice	<ul style="list-style-type: none"> • inspecție fiscală • control inopinat • verificare documentară • verificarea situației fiscale personale 	Contribuabili mici, inclusiv persoane fizice
Direcția Generală Antifraudă Fiscală	<ul style="list-style-type: none"> • control antifraudă și • verificare documentară 	Orice contribuabil
Direcția Generală Control Venituri Persoane Fizice	<ul style="list-style-type: none"> • verificarea situației fiscale personale • controale inopinate; • verificare documentară • inspecție fiscală parțială cu privire la impozitul pe venit 	Persoane fizice
Direcțiile Generale Regionale ale Finanțelor Publice – Serviciile de verificări fiscale	<ul style="list-style-type: none"> • verificarea situației fiscale personale • verificare documentară 	Persoane fizice

Chestiunile referitoare la reglementarea delegării de competență de realizare a controalelor fiscale sunt prezentate mai jos la punctul III.2.1.2.1. din prezentul Manual.

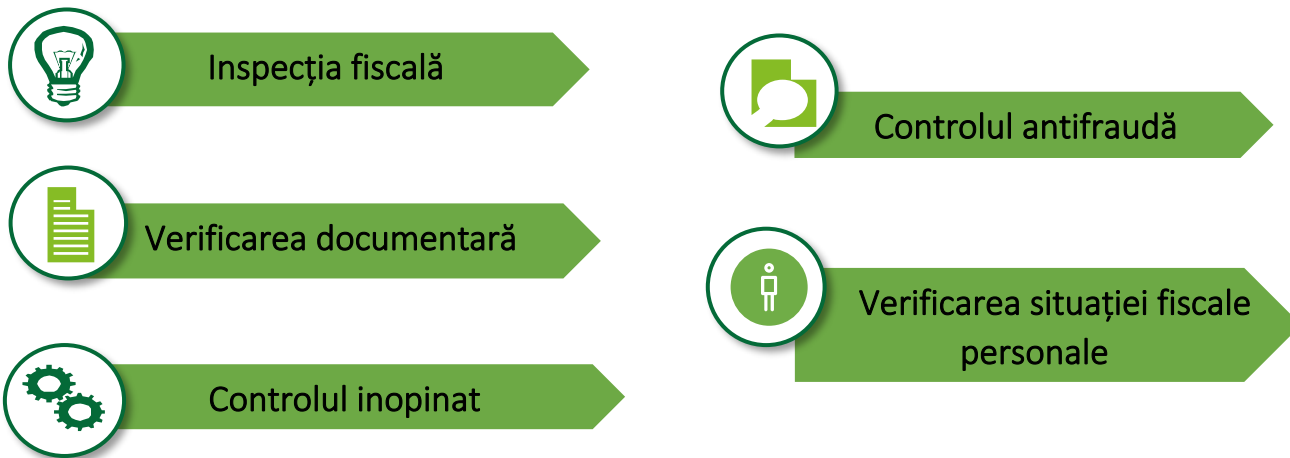

III. CONTROALELE FISCALE

III.1. Aspecte generale aplicabile tuturor controalelor fiscale

Controlul fiscal reprezintă totalitatea activităților efectuate de organele fiscale pentru verificarea modului de îndeplinire de către contribuabil/plătitor a obligațiilor prevăzute de legislația fiscală și contabilă.

Conform prevederilor în vigoare, controlul fiscal poate lua următoarele forme:

Deși există în mod inerent elemente de specificitate aferente fiecărui tip de control fiscal (acestea urmând a fi prezentate la punctul III.2 de mai jos), anumite reguli sunt comune și general aplicabile tuturor tipurilor de controale, după cum vor fi prezentate în cele ce urmează.

III.1.1. Conduita inspectorului de control fiscal. Principii și obligații generale

În îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, inspectorii de control fiscal sunt obligați:

- să respecte Constituția, legile țării, reglementările și normele privind controlul fiscal, regulamentul de organizare și funcționare;
- să respecte orice dispoziție internă cu caracter oficial;
- să manifeste loialitate față de țară și față de instituția controlului fiscal și să considere aceasta ca cel mai înalt principiu moral;
- să respecte și să aplice principiile codului etic;

- să nu facă discriminări în relațiile cu contribuabilii/plătitorii;

- să nu accepte favoruri sau beneficii pentru ei înșiși sau pentru membrii familiei;

- să nu se angajeze niciodată în relații de afaceri cu contribuabilii/plătitorii, persoane fizice sau juridice, direct ori indirect, relații care ar afecta îndeplinirea corectă, cinstită și cu conștiințiozitate a îndatoririlor de serviciu;

- să se abțină, în activitatea desfășurată, de la orice comportament care ar discredita funcția de inspector de control fiscal;

- să nu se lase influențați de interesele personale și nici de presiunile de orice fel, în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;

- să acționeze pentru combaterea fraudei, corupției, traficului ilicit de mărfuri și bunuri și a altor acțiuni ilicite;

- să sesizeze organele de urmărire penală faptele constatate, ori de câte ori constată că există indicii privind săvârșirea unor infracțiuni în legătură cu situații de fapt ce intră în competența de constatare a organelor fiscale.

Pe întreaga durată a controalelor fiscale, inspectorii de control fiscal au obligația de a acționa cu profesionalism, dovedind corectitudine și obiectivitate în relațiile cu contribuabilii/plătitorii și cu celelalte persoane cu care vin în contact pe parcursul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu.

În scopul atingerii obiectivului controalelor fiscale, persoanele care exercită această funcție trebuie să respecte următoarele principii fundamentale:

Integritatea este principiul conform căruia inspectorii de control fiscal își vor exercita funcția cu onestitate, bună-credință și responsabilitate, respectând legea și acționând în conformitate cu prevederile legale și cu cerințele funcției; nu vor lua parte, cu bună știință, la nici o activitate ilegală și nu se vor angaja în acte care să discrediteze funcția de inspector de control fiscal.

Obiectivitatea este principiul conform căruia inspectorii de control fiscal tratează toate situațiile cu care se confruntă în activitatea lor conform stării de fapt fără influențe externe.

Inspectorii de control fiscal sunt obligați:

- a) să dovedească onestitate în îndeplinirea tuturor atribuțiilor de serviciu;
- b) să fie obiectivi în efectuarea constatărilor și în stabilirea măsurilor luate ori propuse;
- c) să evite ideile preconcepute și părtinirea;
- d) să nu se lase influențați în luarea deciziilor de oferte din partea contribuabililor/plătitorilor incompatibile cu integritatea și obiectivitatea;
- e) să respingă și să informeze superiorii despre orice acte de corupție, fapte sau acțiuni ilegale;
- f) să nu folosească poziția lor de funcționar public în interese particulare;
- g) să nu condiționeze îndeplinirea corectă a atribuțiilor de serviciu de obținerea unor recompense din partea contribuabilului/plătitorului;
- h) să nu solicite, să nu primească sau să accepte cadouri, împrumuturi și orice alte valori ori servicii, în legătură cu îndeplinirea atribuțiilor de serviciu;
- i) să nu se implice în activități sau înțelegeri, direct ori indirect, care ar da naștere la conflicte de interese;
- j) să nu folosească bunurile sau influența entității controlate pentru rezolvarea unor probleme personale;
- k) să semnaleze conducătorului ierarhic eventualele cazuri de conflict de interese în care se află ca urmare a sarcinilor de control primite.

Legalitatea reprezintă principiul potrivit căruia orice acțiune de control fiscal poate fi efectuată dacă este prevăzută într-un act normativ aplicabil domeniului de activitate supus procedurii de control.

Confidențialitatea este principiul conform căruia inspectorii de control fiscal sunt obligați să nu dezvăluie informațiile pe care le primesc de la contribuabili/plătitori fără o autorizare a celor în drept, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

Inspectorul de control fiscal va fi prudent în folosirea și protejarea informațiilor acumulate în cursul verificării și nu va folosi informațiile și documentele de care ia cunoștință pentru nici un scop contrar legii. Totodată, are obligația să respecte confidențialitatea informațiilor dobândite în timpul activităților profesionale, în legătură cu afacerile contribuabililor/plătitorilor. Obligația respectării confidențialității se menține chiar și după terminarea relației profesionale între inspector și contribuabil/plătitor.

Inspectorul de control fiscal care dobândește informații în timpul exercitării sarcinilor de serviciu profesionale are obligația să nu folosească informația în avantajul personal sau în avantajul unei terțe părți.

Competența este principiul conform căruia toate situațiile sunt tratate printr-un raționament profesional. În acest scop, inspectorii de control fiscal trebuie să fie imparțiali și să aplice cunoștințele, experiența și aptitudinile necesare în exercitarea atribuțiilor de serviciu.

În relațiile cu contribuabilii/plătitorii, inspectorii de control fiscal sunt obligați:

- să dea dovadă de politețe, respect, disponibilitate față de problemele cu care se confruntă contribuabilii/ plătitorii și să considere contribuabilul/plătitorul nu doar ca pe un plătitor de impozite și taxe, ci și ca pe un partener egal, având drepturi și obligații clar stabilite prin lege;
- să acorde importanță și timpul necesar discuțiilor cu contribuabilii/plătitorii sau cu cei desemnați legal în acest sens, pentru a fundamenta constatările pe baza tuturor argumentelor contribuabilului/plătitorului;
- să acorde contribuabilului/plătitorului o perioadă rezonabilă de timp pentru a furniza orice informații, cu excepția situațiilor în care documentele trebuie puse imediat la dispoziție;
- să solicite contribuabilului/plătitorului să clarifice aspectele pentru care consideră că sunt necesare informații suplimentare;
- să dea dovadă de operativitate în exercitarea atribuțiilor de serviciu, evitând să prelungească în mod inutil perioada de desfășurare a controlului;
- să aplice unitar prevederile legislației fiscale pe teritoriul României, coordonându-se și colaborând cu autoritățile competente, atunci când legislația fiscală nu este clară;
- să ia în considerare opinia emisă în scris de organul fiscal competent respectivului contribuabil/plătitor în cadrul activității de asistență și îndrumare a contribuabililor/plătitorilor, precum și soluția adoptată de organul fiscal în cadrul unui act administrativ fiscal sau de instanța judecătorească, printr-o hotărâre definitivă, emisă anterior, pentru situații de fapt similare la același contribuabil/plătitor.

III.1.2. Drepturile și obligațiile contribuabilului în cadrul controalelor fiscale

Cu toate că în cadrul fiecărei forme specifice de control fiscal, contribuabilii/plătitorii beneficiază de anumite drepturi și sunt ținuti de anumite obligații expres reglementate de prevederile legale, există o serie de drepturi și obligații fundamentale ale contribuabililor/plătitorilor care se aplică în cadrul oricărui control fiscal.

Principalele astfel de drepturi sunt următoarele, urmând ca substanța acestora să fie explicată în secțiunile următoare, în cadrul fiecărui tip de control:

- Dreptul de a solicita legitimarea inspectorilor de control fiscal;
- Dreptul de a solicita punerea la dispoziție a dosarului acțiunii de control fiscal;
- Dreptul de a-i fi protejate informațiile confidențiale;
- Dreptul de a primi dovada scrisă/copii în cazul reținerii unor documente de către organele de control fiscal;
- Dreptul de fi informat în scris pe parcursul controlului fiscal asupra constatărilor efectuate și de a cunoaște rezultatele controlului fiscal;
- Dreptul ca activitatea să fie cât mai puțin afectată pe timpul controlului fiscal;
- Dreptul de a furniza informațiile solicitate în termene rezonabile raportat la cererile efectuate de organul de control fiscal;
- Dreptul anumitor persoane de a refuza furnizarea de informații față de calitatea acestora în raport de contribuabilul/plătitorul supus controlului;
- Dreptul de a beneficia de asistență de specialitate;
- Dreptul la apărare;
- Dreptul de a invoca opinia emisă în scris de organul fiscal competent respectivului contribuabil/plătitor în cadrul activității de asistență și îndrumare a contribuabililor/plătitorilor, precum și soluția adoptată de organul fiscal în cadrul unui act administrativ fiscal sau de instanța judecătorească, printr-o hotărâre definitivă, emisă anterior, pentru situații de fapt similare la același contribuabil/plătitor;
- Dreptul de a invoca interpretarea în favoarea sa a prevederilor legislației fiscale care au rămas neclare, inclusiv după aplicarea regulilor de interpretare prevăzute de lege;
- Dreptul de a fi ascultat / de a-și exprima punctul de vedere cu privire la decizia care se va lua ca urmare a controlului fiscal.

Principalele obligații ale contribuabililor/plătitorilor sunt următoarele:

- Obligația de a coopera cu organul fiscal în vederea determinării stării de fapt fiscale prin prezentarea faptelor cunoscute de către acesta, în întregime, conform realității, și prin indicarea mijloacelor doveditoare care îi sunt cunoscute;
- Obligația de a întreprinde măsurile în vederea procurării mijloacelor doveditoare necesare, prin utilizarea tuturor posibilităților ce îi stau la dispoziție;
- Obligația de a conduce, a păstra și a arhiva evidențele contabile și fiscale într-un mod adecvat și de a le păstra la domiciliul fiscal sau la sediile secundare ale contribuabilului/ plătitorului, inclusiv pe suport electronic, sau de a le încredința spre păstrare unei societăți autorizate, potrivit legii, să presteze servicii de arhivare;
- Obligația de a furniza organului de control fiscal informațiile solicitate și înscrisuri pentru determinarea stării de fapt fiscale, atunci când acestea nu sunt deținute de organul fiscal;
- Obligația de prezentare la sediul organului fiscal, atunci când i se solicită acest lucru;
- Obligația să permită persoanelor împuternicite de organul fiscal pentru a efectua o constatare la fața locului, precum și experților folosiți pentru această acțiune, intrarea acestora pe terenuri, în încăperi și în orice alte incinte, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a face constatări în interes fiscal;
- Obligația de a îndeplini măsurile dispuse de organul de control fiscal;
- Obligația de a plăti diferențele de impozite, taxe, contribuții sociale, impuse în urma controlului fiscal, precum și dobânzile și penalitățile de întârziere aferente acestora.

III.1.3. Solicitarea de informații și fluxul de comunicare între contribuabil și ANAF în cadrul controalelor fiscale

III.1.3.1. Solicitarea și obligația de furnizare a informațiilor

În strânsă legătură cu obligația contribuabilului/plătitorului de a furniza informații și orice înscrisuri în cadrul controalelor fiscale, se află dreptul corelativ al organului de control fiscal de a solicita informații și înscrisuri pentru stabilirea stării de fapt fiscale la contribuabil/plătitor.

Prin înscris se înțelege orice document, indiferent de mediul în care este stocat, documente, acte, înscrisuri, registre și documente financiar-contabile în original, inclusiv înregistrări audio-video, precum și alte mijloace materiale de probă, care nu sunt interzise de lege, care face dovada stabilirii, înregistrării și achitării obligațiilor fiscale de către contribuabil/plătitor, ce pot fi relevante în stabilirea stării fiscale a contribuabilului supus controlului.

Cererea de furnizare a informațiilor se formulează în scris de către organul fiscal. În scris poate semnifica fie pe suport hârtie, fie prin mijloace electronice.

În cerere organul fiscal trebuie să specifice natura informațiilor solicitate pentru determinarea stării de fapt fiscale și documentele care susțin informațiile furnizate, atunci când acestea nu sunt deținute de organul fiscal.

De asemenea, organul fiscal poate solicita prezența contribuabilului/plătitorului la sediul său pentru a da informații și lămuriri necesare stabilirii stării fiscale a acestuia. Odată cu această solicitare, când sunt necesare documente/informații pentru clarificarea situației fiscale, organul fiscal indică și documentele pe care contribuabilul/plătitorul este obligat să le prezinte, atunci când acestea nu sunt deținute de organul fiscal. Solicitarea de prezentare este făcută în scris și cuprinde în mod obligatoriu:

- data, ora și locul la care contribuabilul/plătitorul este obligat să se prezinte;
- baza legală a solicitării;
- scopul solicitării;
- documentele pe care contribuabilul/plătitorul este obligat să le prezinte.

La stabilirea datei la care contribuabilul/plătitorul trebuie să se prezinte la sediul organului fiscal, acesta va avea în vedere un termen rezonabil, care să dea posibilitatea contribuabilului/plătitorului să își îndeplinească obligația. În acest sens, ori de câte ori este posibil, organul fiscal va agreea această dată cu contribuabilul/plătitorul sau îi va propune acestuia două date alternative.

Contribuabilul/Plătitorul poate solicita amânarea datei stabilite de către organul fiscal, pentru motive justificate. Contribuabilul/plătitorul sau altă persoană împuternicită de acesta are obligația de a furniza organului fiscal informațiile necesare pentru determinarea stării de fapt fiscale reale.

Tot în vederea determinării stării de fapt fiscale, organul fiscal are dreptul să solicite informații și altor persoane cu care contribuabilul/plătitorul are sau a avut raporturi economice sau juridice, iar acestea au obligația de a furniza informațiile solicitate. Informațiile furnizate de alte persoane se iau în considerare numai în măsura în care sunt confirmate și de alte mijloace de probă.

Excepție!

Totuși, soțul/soția și rudele ori afinii contribuabilului/plătitorului până la gradul al treilea inclusiv pot refuza furnizarea de informații, efectuarea de expertize, precum și prezentarea unor înscrisuri. De asemenea, preoții, avocații, notarii publici, consultanții fiscali, executorii judecătorești, auditorii, experții contabili, medicii și psihoterapeuții pot refuza să furnizeze informații cu privire la datele de care au luat cunoștință în exercitarea activităților. Totuși, cu excepția preoților, persoanele menționate pot furniza informații, cu acordul persoanei despre care au fost solicitate informațiile.

III.1.3.2. Termenul acordat pentru furnizarea informațiilor/înscrisurilor

Pentru furnizarea informațiilor/înscrisurilor solicitate, dacă legislația fiscală nu dispune altfel, organul fiscal trebuie să acorde contribuabilului/plătitorului un termen rezonabil, raportat la volumul/vechimea informațiilor/înscrisurilor solicitate.

Contribuabilul are dreptul de a cere un termen suplimentar sau acordarea unui termen rezonabil, în cazul în care termenul acordat inițial nu îndeplinește condiția rezonabilității.

III.1.3.3. Transmiterea solicitărilor și a răspunsurilor

Din perspectiva fluxului de comunicare între contribuabil/plătitor și ANAF, punerea la dispoziție a înscrisurilor se realizează la sediul organului fiscal sau la domiciliul fiscal al contribuabilului/plătitorului.

Punerea la dispoziție la sediul organului fiscal se poate realiza prin transmiterea acestora prin poștă, cu confirmare de primire, prin depunerea la registratura organului fiscal sau prin mijloacele electronice de transmitere la distanță, principiul fiind acela al utilizării mijloacelor electronice ori de câte ori este posibil.

În procedura de control fiscal ori de soluționare a contestației fiscale, cererile, înscrisurile sau orice alte documente pot fi transmise de contribuabili/plătitori și prin:

- ✓ poșta electronică, la adresa de e-mail indicată de organul de control sau de soluționare a contestației ori,
- ✓ depunere la registratura organului fiscal competent.

În mod simetric, organul de control sau de soluționare a contestației poate transmite solicitări, înscrisuri sau orice alte documente prin mijloace electronice de transmitere la distanță ori, după caz, prin poștă, cu confirmare de primire, sau prin poșta electronică la adresa de e-mail indicată de contribuabil/plătitor.

Documentele comunicate de organul fiscal central prin serviciul SPV se semnează cu semnătură electronică extinsă sau cu sigiliu electronic calificat, emis în conformitate cu Regulamentul (UE) nr. 910/2014.

III.1.4. Punerea la dispoziție a dosarului administrativ al acțiunii de control fiscal

Organul fiscal are obligația ca, la cererea scrisă a contribuabilului/plătitorului supus unei acțiuni de control fiscal, să pună la dispoziția acestuia dosarul administrativ al acțiunii de control fiscal într-un termen util și rezonabil, însă cel târziu în 45 de zile de la data cererii.

Dosarul administrativ al acțiunii de control fiscal cuprinde totalitatea documentelor și informațiilor care stau la baza constatărilor organului de control fiscal din punct de vedere faptic și legal, precum și cele emise în legătură cu administrarea mijloacelor de probă. Acolo unde este cazul, documentele/informațiile sunt anonimizate pentru a se asigura confidențialitatea datelor cu caracter personal și secretul fiscal.

Constatățile organului de inspecție fiscală se consideră încheiate, cel mai devreme, la momentul comunicării proiectului de raport de inspecție fiscală către contribuabil în vederea îndeplinirii procedurii de audiere (discuția finală).

Constatățile organului de control antifraudă fiscală se consideră încheiate la momentul elaborării procesului-verbal de control, ce se încheie la finalizarea controlului antifraudă.

Contribuabilul are dreptul de a solicita dosarul administrativ de control fiscal atât înainte de emiterea actelor de control, cât și ulterior finalizării acțiunii de control.

III.1.5. Mijloacele de probă utilizate în cadrul controlului fiscal

III.1.5.1. Aspecte generale

Constituie probă orice element de fapt care servește la constatarea unei stări de fapt fiscale, înregistrări audiovideo, date și informații aflate în orice mediu de stocare, fișierul standard de control fiscal stocat într-un mediu care asigură unicitatea, integralitatea și integritatea acestuia, precum și alte mijloace materiale de probă, care nu sunt interzise de lege.

Pentru determinarea stării de fapt fiscale, organul fiscal, în condițiile legii, administrează mijloace de probă, putând proceda la:

- a) solicitarea informațiilor, de orice fel, din partea contribuabilului/plătitorului și a altor persoane;
- b) solicitarea de expertize;
- c) folosirea înscrisurilor;
- d) efectuarea de constatări la fața locului;
- e) efectuarea, în condițiile legii, de controale inopinate sau controale antifraudă, după caz.

Probele administrate vor fi coroborate și apreciate ținându-se seama de forța lor doveditoare recunoscută de lege.

III.1.5.2. Mijloacele de probă

III.1.5.2.1. Solicitarea informațiilor

Organul fiscal poate solicita informații pentru stabilirea stării de fapt fiscale atât de la contribuabil, cât și de la alte persoane (pentru detalii cu privire la acest mijloc de probă a se vedea secțiunea III.1.3.1 de mai sus).

III.1.5.2.2. Expertiza

Organul fiscal are dreptul de a apela la serviciile unui expert pentru întocmirea unei expertize ori de câte ori consideră necesar pentru stabilirea situației de fapt fiscale în cadrul unui control fiscal.

Organul fiscal este obligat să comunice contribuabilului numele expertului numit, contribuabilul având posibilitatea de a numi un expert pe cheltuiala proprie.

Onorariile stabilite pentru expertizele dispuse de organul fiscal se plătesc din bugetul organului fiscal care a apelat la serviciile expertului.

III.1.5.2.3. Folosirea înscrisurilor

În vederea stabilirii stării de fapt fiscale, contribuabilul/plătitorul are obligația să pună la dispoziția organului fiscal registre, evidențe, documente de afaceri și orice alte înscrisuri care nu sunt deținute de organul fiscal. În același scop, organul fiscal are dreptul să solicite înscrisuri și altor persoane cu care contribuabilul are sau a avut raporturi economice sau juridice.

Organul fiscal are dreptul să rețină, în scopul protejării împotriva înstrăinării sau distrugerii, indiferent de mediul în care sunt stocate, documente, acte, înscrisuri, registre și documente financiar-contabile în original sau orice element material care face dovada stabilirii, înregistrării și achitării obligațiilor fiscale de către contribuabil/plătitor, pe o perioadă de cel mult 30 de zile. În cazuri excepționale, cu aprobarea conducătorului organului fiscal, perioada de reținere poate fi prelungită cu cel mult 90 de zile. Contribuabilul/plătitorul are dreptul de a solicita copii ale documentelor reținute, atât timp cât acestea sunt în posesia organului fiscal.

Dovada reținerii documentelor o constituie actul întocmit de organul fiscal, în care sunt specificate toate elementele necesare individualizării probei sau dovezii respective, precum și mențiunea că aceasta a fost reținută, potrivit dispozițiilor legale, de către organul fiscal. Actul se întocmește în două exemplare și se semnează de organul fiscal și de contribuabil/plătitor, un exemplar comunicându-i-se contribuabilului/plătitorului.

În cazul în care pentru stabilirea stării de fapt fiscale contribuabilul/plătitorul pune la dispoziția organului fiscal înscrisuri sau alte documente, în original, acestea se înapoiază contribuabilului/plătitorului, păstrându-se în copie, conform cu originalul, numai înscrisuri relevante din punct de vedere fiscal. Conformitatea cu originalul a copiilor se efectuează de către contribuabil/plătitor prin înscrierea mențiunii „conform cu originalul” și prin semnătura acestuia.

Ori de câte ori contribuabilul/plătitorul depune la organul fiscal un document semnat de către o persoană fizică sau juridică care exercită activități specifice unor profesii reglementate cum ar fi consultanță fiscală, audit financiar, expertiză contabilă, evaluare, documentul trebuie să conțină în mod obligatoriu și numele și prenumele sau denumirea persoanei în cauză, precum și codul de identificare fiscală al acesteia atribuit de organul fiscal competent sau codul numeric personal, după caz .

III.1.5.2.4. Constatarea la fața locului

Organul fiscal poate efectua o constatare la fața locului, întocmind în acest sens Proces-verbal de constatare. Contribuabilul/plătitorul are obligația să permită persoanelor împuternicite de organul fiscal pentru a efectua o constatare la fața locului, precum și experților folosiți pentru această acțiune, intrarea acestora pe terenuri, în încăperi și în orice alte incinte, în măsura în care acest lucru este necesar pentru a face constatări în interes fiscal.

Deținătorii terenurilor ori incintelor respective trebuie înștiințați într-un termen rezonabil despre constatare, cu excepția controlului inopinat.

Persoanele fizice trebuie informate asupra dreptului de a refuza intrarea în domiciliu sau reședință. În caz de refuz, intrarea în domiciliul sau în reședința persoanei fizice se face cu autorizarea instanței judecătorești competente.

La cererea organului fiscal, organele de poliție, jandarmerie ori alți agenți ai forței publice sunt obligați să îi acorde sprijinul pentru finalizarea constatărilor la fața locului.

III.1.5.2.5. Controalele inopinate sau antifraudă

Organul fiscal poate efectua controale inopinate sau antifraudă, la finalizarea cărora întocmesc un Proces-verbal. Aceste tipuri de controale, precum și actele rezultate în urma desfășurării acestora, vor fi prezentate în secțiunile III.2.3. și III.2.4. de mai jos ale prezentului Manual.

III.1.6. Măsurile asigurătorii

III.1.6.1. Disponerea măsurilor asigurătorii

În cazul în care organele de control constată că există pericolul ca, pe parcursul desfășurării controlului fiscal, contribuabilul să se sustragă, să-și ascundă ori să-și risipească patrimoniul, periclitând sau îngreunând în mod considerabil colectarea, se vor dispune măsuri asigurătorii sub forma popririi asigurătorii și sechestrului asigurătoriu asupra bunurilor mobile și/sau imobile proprietatea debitorului, precum și asupra veniturilor acestuia.

Măsurile asigurătorii se dispun prin decizie emisă de organul fiscal competent. Cu toate acestea, la nivelul legislației procedural-fiscale sunt reglementate și situații de excepție în care nu se vor dispune măsuri asigurătorii.

III.1.6.2. Ridicarea măsurilor asigurătorii

În situația în care măsurile asigurătorii au fost luate înainte de emiterea titlului de creanță, acestea încetează dacă titlul de creanță nu a fost emis și comunicat în termen de cel mult 6 luni de la data la care au fost dispuse măsurile asigurătorii.

Excepție!

În cazuri excepționale, acest termen poate fi prelungit până la un an, de organul fiscal competent, prin decizie.

Organul fiscal are obligația să emită decizia de ridicare a măsurilor asigurătorii în termen de cel mult două zile de la împlinirea termenului de 6 luni sau un an, după caz, iar în cazul popririi asigurătorii să elibereze garanția.

Decizia de ridicare a măsurii asigurătorii se duce la îndeplinire de către organul de executare silită competent și se comunică tuturor celor cărora le-a fost comunicată decizia de dispunere a măsurilor asigurătorii sau celelalte acte de executare în legătură cu acestea.

Excepție!

Prin excepție, în situația în care au fost instituite măsuri asigurătorii și au fost sesizate organele de urmărire penală potrivit legii, măsurile asigurătorii rămân valabile 3 luni de la data sesizării penale. La împlinirea acestui termen sau după instituirea măsurilor asigurătorii de către organele de urmărire penală, dar nu mai târziu de 3 luni, măsurile asigurătorii instituite de organul fiscal se ridică.

Ridicarea măsurilor asigurătorii poate interveni și ca urmare a încetării motivelor pentru care au fost dispuse sau în urma constituirii de garanții de către contribuabil, la nivelul creanțelor fiscale stabilite sau estimate.

III.1.7. Sesizările penale și colaborarea cu organele de urmărire penală

Ori de câte ori organele fiscale constată că există indicii privind săvârșirea unor infracțiuni în legătură cu situații de fapt ce intră în competența de constatare a organelor fiscale, acestea întocmesc procese-verbale/acte de control, în baza cărora sesizează organele de urmărire penală cu privire la faptele constatate.

Procesul-verbal sau actul de control încheiat potrivit competențelor ce revin organelor fiscale, documentele ridicate și explicațiile scrise solicitate, potrivit legii, după caz, precum și alte înscrisuri care au valoare probatorie de înscrisuri în procesul penal se trimit organelor de urmărire penală împreună cu actul de sesizare.

De asemenea, după începerea urmăririi penale, în cazuri temeinic justificate, cu avizul procurorului, poate fi solicitată ANAF efectuarea de controale fiscale, conform obiectivelor stabilite. Rezultatul controalelor se consemnează în procese-verbale care constituie mijloace de probă.

Procesele-verbale care stau la baza sesizării organelor de urmărire penală prin care organele fiscale constată situații de fapt ce ar putea întruni elementele constitutive ale unei infracțiuni, precum și procesele-verbale încheiate la solicitarea organelor de urmărire penală, prin care se evaluează prejudiciul, nu sunt acte administrativ fiscale în sensul legii și nu constituie titlu de creanță fiscală în sensul legii.

III.1.8. Reguli de comunicare către contribuabil a actelor administrativ-fiscale și a proceselor-verbale de contravenție emise ca urmare a controalelor fiscale

III.1.8.1. Persoana căreia i se comunică actul administrativ-fiscal

Actul administrativ fiscal trebuie comunicat contribuabilului/plătitorului căruia îi este destinat. În termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data emiterii actului administrativ fiscal, organul fiscal trebuie să inițieze acțiunile pentru comunicarea actului.

În situația contribuabilului/plătitorului fără domiciliu fiscal în România, care și-a desemnat împuternicit, precum și în situația numirii unui curator fiscal, actul administrativ fiscal se comunică împuternicitului sau curatorului.

Prin excepție, în cazul societăților aflate în procedura insolvenței sau în dizolvare, potrivit legii, comunicarea actului administrativ fiscal se face administratorului judiciar/lichidatorului judiciar la locul indicat de acesta ori de câte ori se solicită, în scris, acest lucru.

III.1.8.2. Mijloacele de comunicare

III.1.8.2.1. Actul administrativ-fiscal emis pe suport hârtie

Actul administrativ fiscal emis pe suport hârtie poate fi comunicat fie prin poștă, fie prin remitere la domiciliul fiscal al contribuabilului/plătitorului ori împuternicitului sau curatorului acestuia, fie prin remitere la sediul organului fiscal.

1. Comunicarea prin poștă

Actul administrativ fiscal emis pe suport hârtie se comunică contribuabilului/plătitorului ori împuternicitului sau curatorului acestora, la domiciliul fiscal, prin poștă, cu scrisoare recomandată cu confirmare de primire.

2. Comunicarea prin publicitate

În cazul în care comunicarea nu a fost posibilă cu confirmare de primire sau prin remitere sub semnătură, aceasta se realizează prin publicitate. Comunicarea prin publicitate se efectuează prin afișarea unui anunț în care se menționează că a fost emis actul administrativ fiscal pe numele contribuabilului/plătitorului. Afișarea anunțului se realizează concomitent, la sediul organului fiscal emitent și pe pagina de internet a ANAF.

Anunțul prin publicitate se menține afișat cel puțin 60 de zile de la data publicării acestuia și conține următoarele elemente:

- numele și prenumele sau denumirea contribuabilului/plătitorului;
- domiciliul fiscal al contribuabilului/plătitorului;
- denumirea, numărul și data emiterii actului administrativ fiscal.

În cazul în care actul administrativ fiscal se comunică prin publicitate, acesta se consideră comunicat în termen de 15 zile de la data afișării anunțului.

Ori de câte ori comunicarea se realizează prin publicitate sau prin afișare, organul fiscal întocmește un proces-verbal.

3. Comunicarea prin remitere sub semnătură

Prin excepție de la regula comunicării prin poștă, organul fiscal competent poate decide comunicarea actului administrativ fiscal emis pe suport hârtie, prin remiterea, sub semnătură, la domiciliul fiscal al contribuabilului/plătitorului ori împuternicitului sau curatorului acestuia, prin angajații proprii ai organului fiscal.

În situația în care contribuabilul/plătitorul ori împuternicitul sau curatorul acestora primește actul administrativ fiscal, dar refuză să semneze dovada de înmânare ori, din motive întemeiate, nu o poate semna, se întocmește proces-verbal.

Dacă în procedura comunicării actului administrativ fiscal prin remitere, destinatarul refuză primirea actului sau nu este găsit la domiciliul fiscal, se afișează pe ușa acestuia o înștiințare. În situația în care

contribuabilul/plătitorul ori împuternicitul sau curatorul acestuia refuză primirea actului administrativ fiscal, actul se consideră comunicat la data afișării înștiințării.

În situația în care contribuabilul/plătitorul ori împuternicitul sau curatorul acestuia nu este găsit la domiciliul fiscal, contribuabilul/plătitorul ori împuternicitul sau curatorul acestuia este în drept să se prezinte, în termen de maximum 15 zile de la data afișării înștiințării, la sediul organului fiscal emitent pentru a i se comunica actul administrativ fiscal. În situația în care contribuabilul/plătitorul ori împuternicitul sau curatorul acestuia nu se prezintă în acest termen, actul se consideră comunicat la împlinirea acestui termen.

Înștiințarea trebuie să cuprindă:

- denumirea organului fiscal emitent;
- numele și prenumele celui care a făcut afișarea și funcția acestuia;
- numele, prenumele și domiciliul fiscal al celui înștiințat;
- denumirea, numărul și data emiterii actului administrativ fiscal în legătură cu care se face înștiințarea;
- anul, luna, ziua și ora când afișarea a fost făcută;
- mențiuni cu privire la data la care se consideră comunicat actul administrativ fiscal;
- semnătura celui care a afișat înștiințarea.

Actul administrativ fiscal emis pe suport hârtie poate fi comunicat și prin remiterea, sub semnătură, la sediul organului fiscal emitent ori de câte ori contribuabilul/plătitorul sau împuternicitul ori curatorul acestora se prezintă la sediul organului fiscal și solicită acest lucru.

III.1.8.2.2. Actul administrativ fiscal emis în formă electronică

Actul administrativ fiscal emis în formă electronică se comunică prin mijloace electronice de transmitere la distanță, după caz, iar acesta se consideră comunicat la data punerii la dispoziția contribuabilului/plătitorului prin aceste mijloace. Numărul de intrare/ieșire electronic și data punerii la dispoziția persoanei fizice, persoanei juridice sau altei entități fără personalitate juridică a documentului sunt înscrise în registrul documentelor electronice.

În scopul comunicării actelor administrative emise de organul fiscal central care se transmit obligatoriu prin mijloace electronice de transmitere la distanță, organul fiscal central poate să înregistreze din oficiu contribuabilii/plătitorii în sistemul de comunicare electronică prin mijloace electronice de transmitere la distanță.

Comunicarea actelor administrative fiscale emise pe suport hârtie pentru contribuabilii/plătitorii care au fost înregistrați din oficiu și nu au accesat sistemul de comunicare electronică în termen de 15 zile de la comunicarea datelor referitoare la înregistrare, se realizează doar prin publicitate.

III.1.8.2.3. Comunicarea proceselor-verbale de constatare și sancționare a contravențiilor

Dacă agentul constator aplică și sancțiunea, iar contravenientul este prezent la încheierea procesului-verbal, copia de pe acesta se înmânează contravenientului, făcându-se mențiune în acest sens în procesul-verbal. Contravenientul va semna de primire.

În cazul în care contravenientul nu este prezent sau, deși prezent, refuză să semneze procesul-verbal, comunicarea acestuia se face de către agentul constatator, în termen de cel mult două luni de la data încheierii.

În conformitate cu prevederile legale ce reglementează regimul juridic al contravențiilor, comunicarea procesului-verbal se face prin poștă, cu confirmare de primire, sau prin afișare la domiciliul sau la sediul contravenientului, în situația în care comunicarea prin poștă nu s-a realizat, respectiv procesul-verbal nu a fost primit de contravenient. Operațiunea de afișare se consemnează într-un proces-verbal, semnat de cel puțin un martor.

III.1.9. Îndreptarea erorilor materiale din actele administrativ-fiscale

Organul fiscal poate îndrepta oricând erorile materiale din cuprinsul actului administrativ fiscal, din oficiu sau la cererea contribuabilului/plătitorului.

Prin erori materiale se înțelege orice greșeli de redactare, omisiuni sau mențiuni greșite din actele administrative fiscale, cu excepția acelor care atrag nulitatea actului administrativ fiscal, potrivit legii, sau care privesc fondul actului administrativ fiscal.

În cazul în care, după comunicarea actului administrativ fiscal, organul fiscal constată, din oficiu, că există erori materiale în cuprinsul său, acesta comunică contribuabilului/plătitorului un act de îndreptare a erorii materiale.

În situația în care îndreptarea erorii materiale este solicitată de contribuabil/plătitor, organul fiscal procedează astfel:

- dacă cererea de îndreptare a erorii materiale este întemeiată, emite și comunică contribuabilului/plătitorului actul de îndreptare a erorii materiale;
- dacă cererea de îndreptare a erorii materiale nu este întemeiată, respinge cererea printr-o decizie ce se comunică contribuabilului/plătitorului.

Actul de îndreptare a erorii materiale și decizia de respingere a cererii de îndreptare a erorii materiale urmează regimul juridic al actului inițial și pot fi contestate în condițiile legii în care putea fi contestat actul inițial.

III.1.10. Nulitatea și anularea actelor administrativ-fiscale

III.1.10.1. Nulitatea actelor administrativ-fiscale

Actul administrativ fiscal este nul în oricare din următoarele situații:

a) este emis cu încălcarea prevederilor legale privind competența;

b) nu cuprinde unul dintre elementele acestuia referitoare la numele, prenumele și calitatea persoanei împuternicite a organului fiscal, numele și prenumele ori denumirea contribuabilului/plătitorului, a

obiectului actului administrativ sau a semnăturii persoanei împuternicite a organului fiscal, după caz, precum și organul fiscal emitent;

c) este afectat de o gravă și evidentă eroare. Actul administrativ fiscal este afectat de o gravă și evidentă eroare atunci când cauzele care au stat la baza emiterii acestuia sunt atât de viciate încât, dacă acestea ar fi fost înlăturate anterior sau concomitent emiterii actului, ar fi determinat neemiterea sa;

d) organul fiscal nu prezintă argumentele pentru care nu ia în considerare opinia prealabilă emisă în scris sau soluția adoptată de organul fiscal sau de instanța de judecată, în cazul în care contribuabilul/plătitorul a prezentat organului fiscal anterior emiterii actului administrativ-fiscal respectiva opinie/soluție;

e) organul fiscal nu respectă considerentele deciziei de soluționare a contestației în cazul emiterii noului act administrativ-fiscal;

f) emiterea raportului de inspecție fiscală și a deciziei de impunere sau a deciziei de nemodificare a bazei de impunere de către organul de inspecție fiscală după încetarea inspecției fiscale, ca urmare a nefinalizării inspecției fiscale într-o perioadă reprezentând dublul perioadei prevăzute de lege, respectiv emiterea raportului de verificare și a deciziei de impunere de către organul fiscal după încetarea verificării situației fiscale personale, fără ca acestea să fie reluate, potrivit legii;

g) organul fiscal emite raport de inspecție fiscală/de verificare a situației fiscale personale și decizie de impunere/decizie de modificare a bazelor de impozitare/decizie de nemodificare a bazelor de impozitare/decizie pentru regularizarea situației ori decizie de încetare a procedurii de verificare a situației fiscale personale, în situația în care se fac constatări în legătură cu săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală în legătură cu mijloacele de probă privind stabilirea bazei de impozitare care face obiectul inspecției fiscale.

Nulitatea se poate constata de organul fiscal competent sau de organul de soluționare a contestației, la cerere sau din oficiu. În situația în care nulitatea se constată de organul fiscal competent, acesta emite o decizie ce se comunică contribuabilului/plătitorului.

III.1.10.2. Anularea, desființarea sau modificarea actului-administrativ-fiscal

Acele administrative fiscale prin care sunt încălcate alte prevederi legale decât cele enumerate mai sus, sunt anulabile. În acest sens, prevederile Codului de procedură fiscală se vor completa cu prevederile Codului civil și ale Codului de procedură civilă, în măsura în care acestea pot fi aplicabile raporturilor dintre autorități publice și contribuabili/plătitori.

Actul administrativ fiscal poate fi anulat, desființat sau modificat de către organul fiscal competent în condițiile legii. De asemenea, legalitatea operațiunilor administrative prealabile emiterii actelor administrativ-fiscale va fi examinată cu ocazia analizei actului administrativ-fiscal de către organul competent.

Anularea ori desființarea totală sau parțială, cu titlu definitiv, potrivit legii, a actelor administrative fiscale prin care s-au stabilit creanțe fiscale principale atrage anularea, desființarea sau modificarea, totală sau parțială:

- atât a actelor administrative fiscale prin care s-au stabilit creanțe fiscale accesorii aferente creanțelor fiscale principale individualizate în actele administrative fiscale anulate, desființate ori modificate,

- cât și a actelor administrative fiscale subsecvente emise în baza actelor administrative fiscale anulate, desființate sau modificate, chiar dacă actele administrative fiscale prin care s-au stabilit creanțe fiscale accesorii sau actele administrative fiscale subsecvente au rămas definitive în sistemul căilor administrative de atac sau judiciare ori nu au fost contestate.

În acest caz, organul fiscal emitent, din oficiu sau la cererea contribuabilului/plătitorului, emite un nou act administrativ fiscal, prin care desființează sau modifică în mod corespunzător actele administrative fiscale prin care s-au stabilit creanțe fiscale accesorii sau actele administrative fiscale subsecvente.

III.1.11. Rolul controalelor fiscale ca instrument de feedback pentru analiza de risc

Ca urmare a finalizării controalelor fiscale și în urma constatărilor efectuate de organele de control fiscal, acestea informează structura centrală de management al riscului din cadrul ANAF cu privire la rezultatele/constatările controalelor fiscale inițiate ca urmare a analizelor de risc/datelor și informațiilor transmise de aceasta, în vederea evaluării gradului de confirmare a riscurilor fiscale semnalate și a ajustării, după caz, a procesului de analiză a riscurilor fiscale.

În acest sens, organele de control fiscal transmit către structura centrală de management al riscului din cadrul ANAF, prin structura coordonatoare a activității de la nivel central, orice date și informații rezultate din acțiunile de control fiscal și/sau din activitatea proprie și/sau a structurilor coordonate/subordonate:

- care prezintă interes pentru identificarea unor noi riscuri de neconformare sau a unor noi forme de manifestare a riscurilor;
- care pot avea relevanță în cadrul proceselor privind identificarea, analiza și tratamentul riscurilor de neconformare de la nivelul Agenției;
- propuneri de profiluri/indicatori de risc sau de tratamente pentru atenuarea riscurilor de neconformare din aria de competență.

III.2. Aspecte particulare cu privire la fiecare tip de control fiscal

III.2.1. Inspecția fiscală

III.2.1.1. Obiectul inspecției fiscale

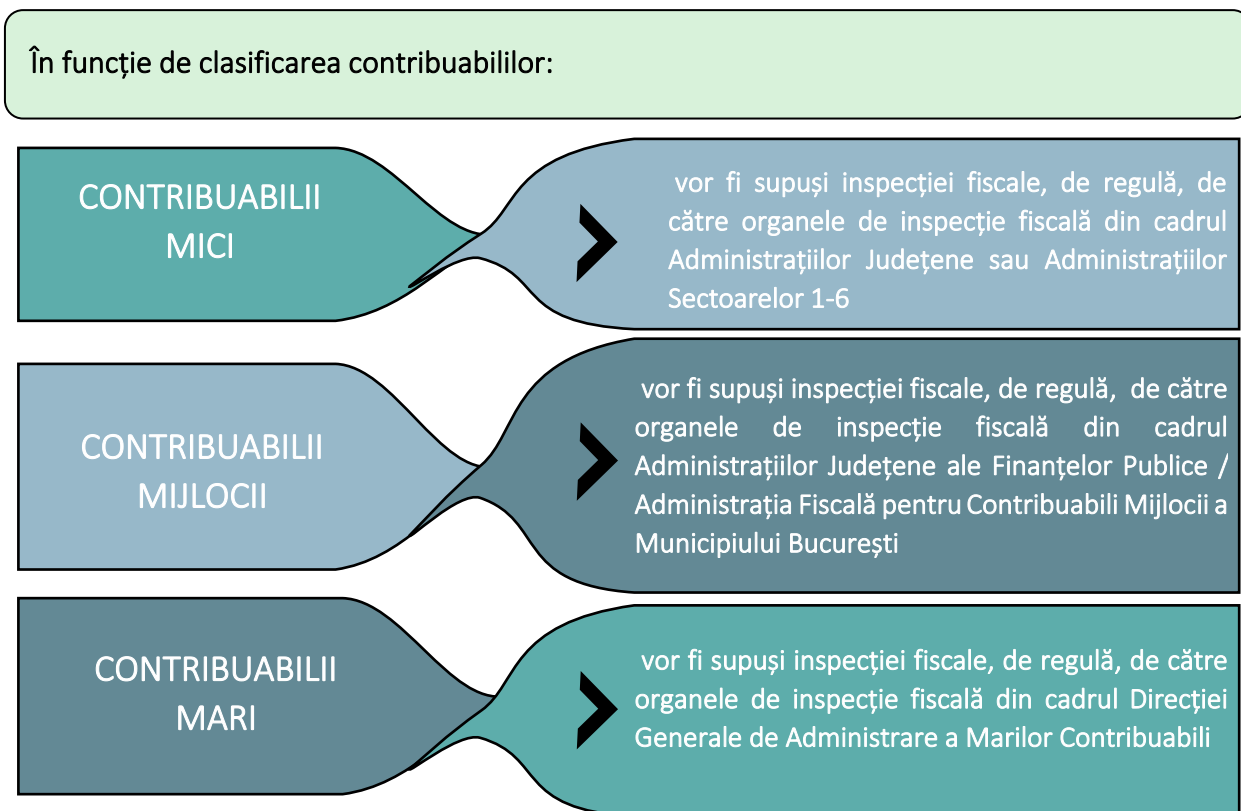
Inspecția fiscală reprezintă activitatea ce are ca obiect verificarea legalității și conformității declarațiilor fiscale, corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor în legătură cu stabilirea obligațiilor fiscale de către contribuabil/plătitor, respectării prevederilor legislației fiscale și contabile, verificarea sau stabilirea, după caz, a bazelor de impozitare și a situațiilor de fapt aferente, stabilirea diferențelor de obligații fiscale principale.

Inspecția fiscală se exercită asupra oricăror persoane și entități, indiferent de forma lor de organizare, la contribuabili, cât și la plătitori.

III.2.1.2. Pregătirea inspecției fiscale

III.2.1.2.1. Organul fiscal competent sa desfășoare inspecția fiscală și principiile aplicabile

În conformitate cu principiile descentralizării și teritorialității, inspecția fiscală se exercită exclusiv, nemijlocit și neîngrădit de organul fiscal competent pe a cărui rază teritorială se află situat domiciliul fiscal al contribuabilului/plătitorului. Așadar, organul competent în administrarea contribuabilului din punct de vedere material și teritorial este și organul competent în efectuarea inspecției fiscale.

În cazul creanțelor fiscale administrate de organul fiscal central, prin ordin al președintelui ANAF se pot constitui, la nivelul aparatului central, structuri care au competență în efectuarea inspecției fiscale pe întreg teritoriul țării. Competența de efectuare a inspecției fiscale de către organul fiscal central se poate delega altui organ fiscal central, în condițiile stabilite prin ordin al președintelui ANAF.

În concret, prin excepție de la regulile prezentate mai sus, cu privire la competența de efectuare a acțiunilor de inspecție fiscală în funcție de clasificarea contribuabililor sau de teritorialitate, conform legii, pentru unul sau mai mulți contribuabili / plătitori se poate acorda delegarea de competență altui organ de control pentru efectuarea unei acțiuni de control.

Organul de control care a primit delegarea de competență este responsabil pentru efectuarea tuturor activităților necesare pentru efectuarea acțiunii de inspecție fiscală și valorificarea actelor de control sau de emiteră a actelor administrative fiscale. Totodată, organul de control căruia i s-a delegat competența înștiințează contribuabilul/plătitorul despre delegarea de competență.

III.2.1.2.2. Notificarea de conformare

1. Emiterea notificării de conformare

Anterior eventualei selectări pentru efectuarea unei acțiuni de inspecție fiscală, pentru contribuabilii/plătitorii prezumtivi a fi selectați pentru efectuarea inspecției, organul de inspecție fiscală transmite acestora, în scris, o notificare de conformare cu privire la riscurile fiscale identificate, în scopul reanalizării de către aceștia a situației fiscale și, după caz, de a depune sau de a corecta declarațiile fiscale.

Notificarea se emite de organul de inspecție fiscală competent pentru efectuarea inspecției fiscale la contribuabilul/plătitorul vizat, în baza analizei de risc primite de la structurile cu atribuții de management a riscului din cadrul Agenției Naționale de Administrare Fiscală și/sau în baza analizelor proprii efectuate.

Notificarea se emite ori de câte ori, ca urmare a analizei de risc, sunt identificate noi riscuri fiscale care nu au fost notificate anterior și nici nu au făcut obiectul controalelor fiscale. Notificările de conformare pot fi transmise lunar, trimestrial, semestrial sau anual, raportat la perioada fiscală corespunzătoare impozitului, taxei, contribuției în care a fost identificat riscul fiscal.

În vederea emiterii notificării, organul cu atribuții de inspecție fiscală va efectua următoarele activități:

Conducătorul structurii de inspecție fiscală nominalizează persoana/persoanele care procedează la întocmirea notificării, în baza analizei de risc.

Se întocmește notificarea în care se va face referire la riscurile identificate.

Proiectul notificării se avizează de șeful de serviciu și se aprobă de conducătorul structurii de inspecție fiscală. Apoi, se inițiază comunicarea către contribuabil.

Persoana/persoanele care a/au întocmit notificarea va/vor fi nominalizată/nominalizate, de regulă, ca persoană/persoane de contact pentru contribuabilul/plătitorul notificat, în legătură cu aspectele notificate.

După analiza informațiilor primite de la contribuabil în legătură cu modalitatea de conformare, persoana/persoanele care a/au întocmit notificarea va/vor propune printr-un referat motivat inițierea sau neinițierea acțiunii de inspecție fiscală.

2. Excepții de la emiterea notificării de conformare

Prin excepție, situațiile în care organul de inspecție fiscală nu emite o notificare de conformare sunt următoarele:

- a) în cazul contribuabililor/plătitorilor aflați în procedura insolvenței;
- b) în situația în care, ca urmare a unui control inopinat, se impune începerea imediată a inspecției fiscale;
- c) pentru extinderea inspecției fiscale la perioade sau creanțe fiscale, altele decât cele cuprinse în avizul de inspecție fiscală inițial;
- d) în cazul refacerii inspecției fiscale ca urmare a unei decizii de soluționare a contestației;
- e) în cazul unor cereri ale contribuabilului/plătitorului pentru a căror soluționare, ca urmare a analizei de risc, este necesară efectuarea inspecției fiscale.

3. Conținutul notificării de conformare

Prin notificare se comunică contribuabilului/plătitorului elementele de risc fiscal identificate de organul fiscal, perioadele impozabile, impozitele, taxele, contribuțiile aferente riscurilor identificate, după caz, inclusiv cu estimarea impactului fiscal, dacă acesta poate fi cuantificat, precum și alte elemente relevante care pot conduce la reevaluarea situației fiscale de către contribuabil/plătitor.

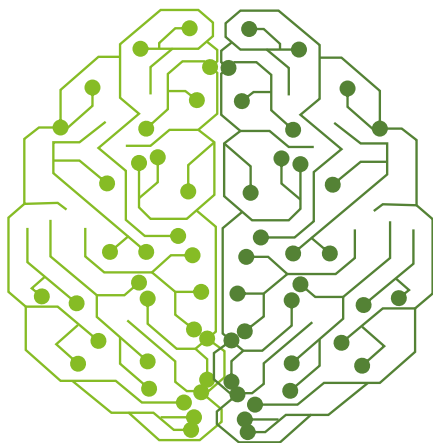
Cu privire la riscurile fiscale menționate, organul fiscal invită contribuabilul/plătitorul să procedeze la analizarea acestora și la eventuala depunere sau corectare a declarațiilor fiscale, în termen de 30 de zile de la data comunicării notificării.

4. Efectele notificării de conformare

Până la expirarea acestui termen, organul de inspecție fiscală nu întreprinde nicio acțiune în vederea selectării pentru efectuarea inspecției fiscale.

De asemenea, în interiorul termenului de 30 de zile, contribuabilii/plătitorii au posibilitatea să transmită organului fiscal emitent o informare referitoare la rezultatele analizei proprii efectuate, precum și la măsurile întreprinse, după caz, însoțită de documente.

În acest sens, se pot identifica următoarele situații principale:

În cazul în care, ca urmare a analizei proprii, contribuabilul/plătitorul consideră că riscurile fiscale identificate de organul fiscal nu se confirmă și, pe cale de consecință, nu se impune să procedeze la reanalizarea situației sale fiscale, poate menționa acest fapt în informarea transmisă organului fiscal, împreună cu documentele/informațiile pe care le consideră relevante în acest scop;

În cazul în care, ca urmare a analizei proprii, contribuabilul/plătitorul consideră că riscurile fiscale identificate de organul fiscal se confirmă și, pe cale de consecință, poate să procedeze la eventuala depunere sau corectare a declarațiilor fiscale, informând în acest sens organul fiscal;

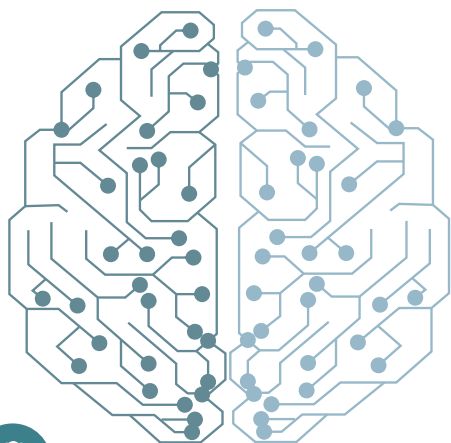

În cazul în care, ca urmare a analizei proprii, contribuabilul/plătitorul consideră că riscurile fiscale identificate de organul fiscal se confirmă doar în parte și, pe cale de consecință, poate să procedeze la eventuala depunere sau corectare a declarațiilor fiscale pentru riscurile confirmate, informând organul fiscal cu privire la acest aspect, precum și cu privire la motivele pentru care consideră că cealaltă parte din riscurile menționate nu se confirmă;

Contribuabilul nu întreprinde nicio măsură în legătură cu notificarea de conformare primită.

După expirarea termenului de 30 de zile și în funcție de măsurile întreprinse de contribuabil, organul fiscal are următoarele opțiuni principale:

În situația în care organul fiscal consideră că prin măsurile întreprinse contribuabilul/plătitorul și-a remediat riscurile fiscale pentru care a fost notificat, să nu procedeze la selectarea contribuabilului/plătitorului pentru inspecția fiscală.

În situația în care organul fiscal consideră, ca urmare a înștiințării transmise de contribuabil/plătitor, că riscurile notificate nu se mai confirmă, să nu procedeze la selectarea contribuabilului/plătitorului pentru inspecția fiscală.

În situația în care organul fiscal consideră, ca urmare a măsurilor întreprinse sau ca urmare a înștiințării transmise de contribuabil/plătitor, că riscurile fiscale subzistă, să procedeze la selectarea contribuabilului/plătitorului pentru inspecția fiscală / verificare documentară.

În situația în care contribuabilul nu întreprinde nicio măsură, să procedeze la selectarea contribuabilului/plătitorului pentru inspecția fiscală / verificare documentară.

Contribuabilii/plătitorii cu risc fiscal ridicat care nu au remediat riscurile fiscale pentru care au fost notificați în termenul de 30 de zile sunt supuși obligatoriu unei inspecții fiscale sau unei verificări documentare.

În orice caz, depunerea sau corectarea declarațiilor fiscale de către contribuabil/plătitor nu împiedică selectarea pentru efectuarea inspecției fiscale, însă numai după împlinirea termenului de 30 de zile.

III.2.1.2.3. Selectarea contribuabililor pentru efectuarea inspecției fiscale

Selectarea contribuabililor/plătitorilor ce urmează a fi supuși inspecției fiscale este efectuată de către organul de inspecție fiscală competent, în funcție de nivelul riscului. Nivelul riscului se stabilește pe baza analizei de risc.

Identificarea riscurilor fiscale conduce la eficientizarea activității de control, fiind controlați doar contribuabilii cu risc fiscal ridicat, astfel, analiza de risc reprezintă baza de selectare a contribuabililor care trebuie cuprinși în control, în vederea stabilirii implicațiilor fiscale ale riscurilor identificate.

Analiza de risc se efectuează periodic, caz în care organul fiscal stabilește și clasa/subclasa de risc fiscal a contribuabilului.

Contribuabilul/Plătitorul nu poate face obiecții cu privire la procedura de selectare folosită.

III.2.1.2.4. Programarea inspecțiilor fiscale – elaborarea programelor anuale, trimestriale și lunare de inspecție fiscală

Activitatea de inspecție fiscală se organizează și se desfășoară în baza unor programe anuale, trimestriale și lunare.

DGCCF elaborează și propune spre aprobarea conducerii ANAF programele anuale, trimestriale și lunare, ce conțin principalele obiective și liniile directoare în baza cărora își desfășoară activitatea organele cu atribuții de inspecție fiscală din cadrul ANAF, aflate în coordonarea DGCCF.

Programarea anuală, trimestrială și lunară se realizează, în principal, în funcție de strategia națională, programul de guvernare, programul de țară, politicile fiscale ale Ministerului Finanțelor.

În baza prevederilor Programelor anuale, trimestriale și lunare elaborate de DGCCF, structurile din cadrul organului de inspecție fiscală (serviciul/biroul/compartimentul cu atribuții de selectare, programare și analiză din cadrul Administrațiilor Județene ale Finanțelor Publice, Administrațiilor Sectoarelor 1-6 ale Finanțelor Publice, Administrației Fiscale pentru Contribuabili Mijlocii București, Administrației Fiscale pentru Contribuabili Nerezidenți și Direcției Generale de Administrare a Marilor Contribuabili) vor întocmi programe lunare de activitate ale inspecției fiscale, ce vor fi aprobate de conducerea Direcției Generale

Regionale a Finanțelor Publice / Direcției Generale de Administrare a Marilor Contribuabili (aceste programe cuprind contribuabilii ce urmează a fi supuși unei acțiuni de inspecție fiscală).

Programele anuale, trimestriale și lunare elaborate de DGCCF vor putea fi completate cu acțiuni ce au caracter de urgență, dispuse sau aprobate de conducerea ANAF, urmând a fi ulterior reaprobatate. Programele lunare de activitate ale inspecției fiscale, aprobate de către conducerea Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice / Direcției Generale de Administrare a Marilor Contribuabili pot fi completate cu acțiuni ce au caracter de urgență, dispuse de conducerea ANAF, acestea urmând a fi ulterior, la rândul lor, reaprobatate.

De asemenea, în cazul în care, după aprobarea programului lunar al unei structuri subordonate ANAF cu atribuții de inspecție fiscală, se impune eliminarea / suplimentarea de / cu alte acțiuni de inspecție fiscală, eliminarea / includerea acestora din / în program se realizează cu aprobarea conducerii Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice / Direcției Generale de Administrare a Marilor Contribuabili. Ulterior aprobării eliminărilor / includerii noilor acțiuni de inspecție fiscală din / în programul lunar de activitate, acesta va fi supus reprobării conducerii Direcției Generale Regionale a Finanțelor Publice / Direcției Generale de Administrare a Marilor Contribuabili.

III.2.1.2.5. Stabilirea echipei de inspecție fiscală – ordinul de serviciu

Ordinul de serviciu reprezintă documentul prin care organele de inspecție fiscală sunt împuternicite să efectueze inspecția fiscală la contribuabilul/plătitorul nominalizat.

Acesta se utilizează de către organele fiscale pentru:

- a nominaliza organele de inspecție/control care vor efectua inspecția fiscală/controlul;
- nominalizarea contribuabilului/plătitorului supus inspecției fiscale/controlului;
- stabilirea datei de la care organul de inspecție fiscală este împuternicit să înceapă acțiunea de inspecție fiscală/control.

La începerea inspecției fiscale, organul de inspecție fiscală trebuie să prezinte contribuabilului/plătitorului legitimația de inspecție și ordinul de serviciu semnat de conducătorul organului de inspecție fiscală. Legitimația de inspecție și ordinul de serviciu pot fi prezentate și prin utilizarea mijloacelor video de comunicare la distanță, în situația în care inspecția fiscală se derulează la distanță.

III.2.1.2.6. Analiza dosarului fiscal

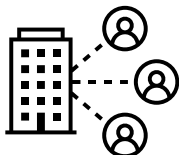
Înainte de începerea inspecției fiscale, se va analiza dosarul contribuabilului/plătitorului aflat în gestiunea organului fiscal competent, urmărindu-se o documentare asupra evoluției sau schimbărilor produse în activitatea contribuabilului ce urmează a fi verificat.

După studierea componentelor dosarului fiscal, organul de inspecție fiscală va studia și eventual completa elementele de risc pe care le va propune pentru inspecția fiscală.

În cazul identificării unor constatări deosebite rezultate din ultima acțiune de inspecție fiscală, acestea vor fi avute în vedere și în inspecția fiscală pentru care se face documentarea.

III.2.1.3 Efectuarea inspecției fiscale

III.2.1.3.1. Atribuțiile inspectorilor fiscali

În scopul efectuării inspecției fiscale, organul de inspecție fiscală procedează la:

- examinarea documentelor aflate în dosarul fiscal al contribuabilului/plătitorului;
- verificarea concordanței dintre datele din declarațiile fiscale cu cele din evidența contabilă și fiscală a contribuabilului/plătitorului, inclusiv din fișierul standard de control fiscal;
- analiza și evaluarea informațiilor fiscale, în vederea confruntării declarațiilor fiscale cu informațiile proprii sau din alte surse și, după caz, a descoperirii de elemente noi relevante pentru aplicarea legislației fiscale;
- verificarea, constatarea și investigarea fiscală a actelor și faptelor rezultând din activitatea contribuabilului/ plătitorului supus inspecției sau altor persoane privind legalitatea și conformitatea declarațiilor fiscale, corectitudinea și exactitatea îndeplinirii obligațiilor prevăzute de legislația fiscală și contabilă;
- solicitarea de informații de la terți;
- verificarea locurilor unde se realizează activități generatoare de venituri impozabile ori unde se află bunurile impozabile;
- solicitarea de explicații scrise de la reprezentantul legal al contribuabilului/plătitorului sau împuternicitul acestuia ori de câte ori acestea sunt necesare în timpul inspecției fiscale, pentru clarificarea și definitivarea constatărilor;
- informarea reprezentantului legal al contribuabilului/plătitorului sau a împuternicitului acestuia, după caz, cu privire la constatările inspecției fiscale, precum și discutarea acestora;
- stabilirea bazei de impozitare, a diferențelor datorate în plus sau în minus, după caz, față de obligația fiscală principală declarată de către contribuabil/plătitor și/sau stabilită, după caz, de organul fiscal;
- emiterea deciziilor de impunere provizorii pentru obligațiile fiscale principale suplimentare aferente unei perioade și unui tip de obligație verificată;

- sancționarea potrivit legii a faptelor reprezentând încălcări ale legislației fiscale și contabile constatate și dispunerea de măsuri pentru prevenirea și combaterea abaterilor de la prevederile legislației fiscale și contabile;
- dispunerea măsurilor asigurătorii în condițiile legii;
- aplicarea de sigilii asupra bunurilor, întocmind în acest sens proces-verbal.

III.2.1.3.2. Rolul inspecției fiscale

Inspecția fiscală reprezintă cea mai cuprinzătoare formă de control fiscal pe care o pot desfășura organele fiscale cu privire la contribuabili/plătitori.

Inspecția fiscală are în vedere, în principiu, examinarea tuturor stărilor de fapt și raporturile juridice care sunt relevante pentru impozitare sau verificarea modului de respectare a altor obligații prevăzute de legislația fiscală și contabilă.

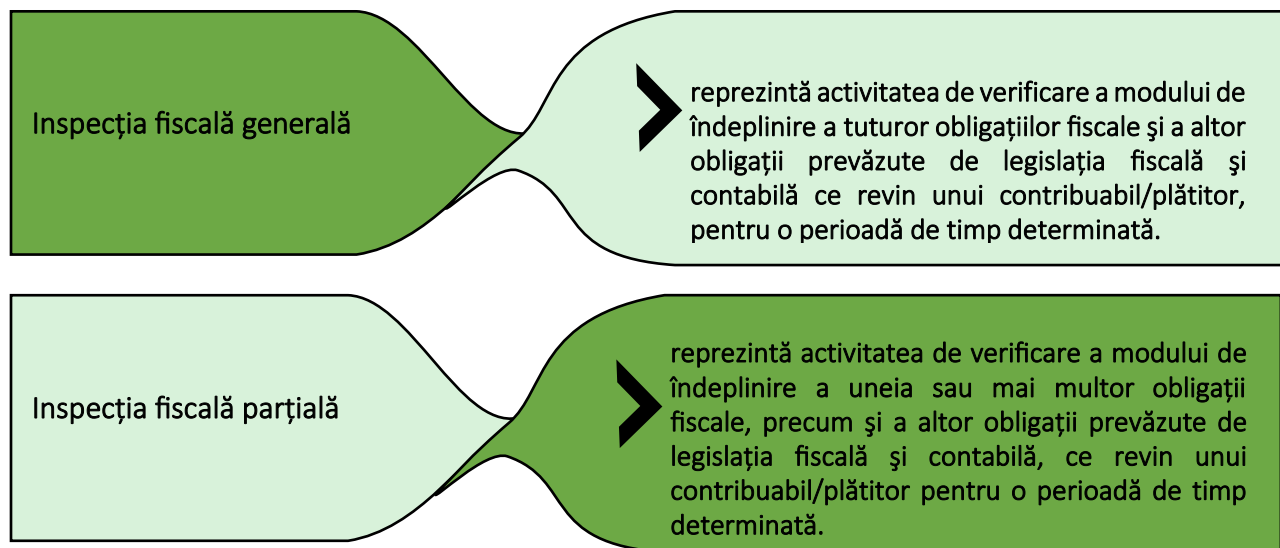
În acțiunea de inspecție fiscală sunt avute în vedere următoarele obiective principale:

- a) verificarea legalității și conformității declarațiilor fiscale, a concordanței dintre datele din declarațiile fiscale cu cele din evidența contabilă și fiscală ale contribuabilului/plătitorului;
- b) verificarea corectitudinii și exactității îndeplinirii obligațiilor în legătură cu stabilirea bazei de impozitare și, respectiv, a obligațiilor fiscale aferente de către contribuabil/plătitor;
- c) verificarea respectării prevederilor legislației fiscale și contabile;
- d) analiza și evaluarea informațiilor fiscale, în vederea confruntării declarațiilor fiscale cu informațiile proprii sau din alte surse și, după caz, a identificării de elemente noi relevante pentru aplicarea legislației fiscale;
- e) verificarea existenței contractelor și modul lor de derulare, în vederea determinării operațiunilor impozabile realizate de contribuabil/plătitor care sunt semnificative și relevante pentru stabilirea bazei de impozitare;
- f) verificarea înregistrării elementelor de natura veniturilor sau asimilate acestora, aferente activității desfășurate;
- g) verificarea locurilor unde se realizează activități generatoare de venituri impozabile ori unde se află bunurile impozabile;

- h) verificarea modului de înregistrare a elementelor de natura cheltuielilor sau asimilate acestora, efectuate în scopul desfășurării activității economice, precum și a tratamentului fiscal al operațiunilor/tranzacțiilor care au generat astfel de cheltuieli;
- i) verificarea corectitudinii tratamentului fiscal aplicat operațiunilor/tranzacțiilor pentru sumele utilizate cu drept de deducere din impozitele, taxele sau contribuțiile datorate;
- j) verificarea respectării normelor specifice de întocmire și utilizare a documentelor financiar-contabile, a regimului intern de numerotare a formularelor financiar-contabile, cu menționarea existenței seriei și plăjei de numere aprobate de conducerea contribuabilului/plătitorului și datei începerii utilizării acestora, precum și evidența documentelor cu regim special (marcajele cu regim special, respectiv timbre și banderole), dacă este cazul;
- k) verificarea altor aspecte relevante pentru impozitare, dacă prezintă interes pentru aplicarea legislației fiscale și contabile;
- l) verificarea Dosarului prețuri de transfer, unde este cazul.

Nu intră în atribuțiile inspecției fiscale efectuarea de constatări tehnico-științifice sau orice alte verificări solicitate de organele de urmărire penală în vederea lămuririi unor fapte ori împrejurări ale cauzelor aflate în lucru la aceste instituții.

III.2.1.3.3. Formele inspecției fiscale

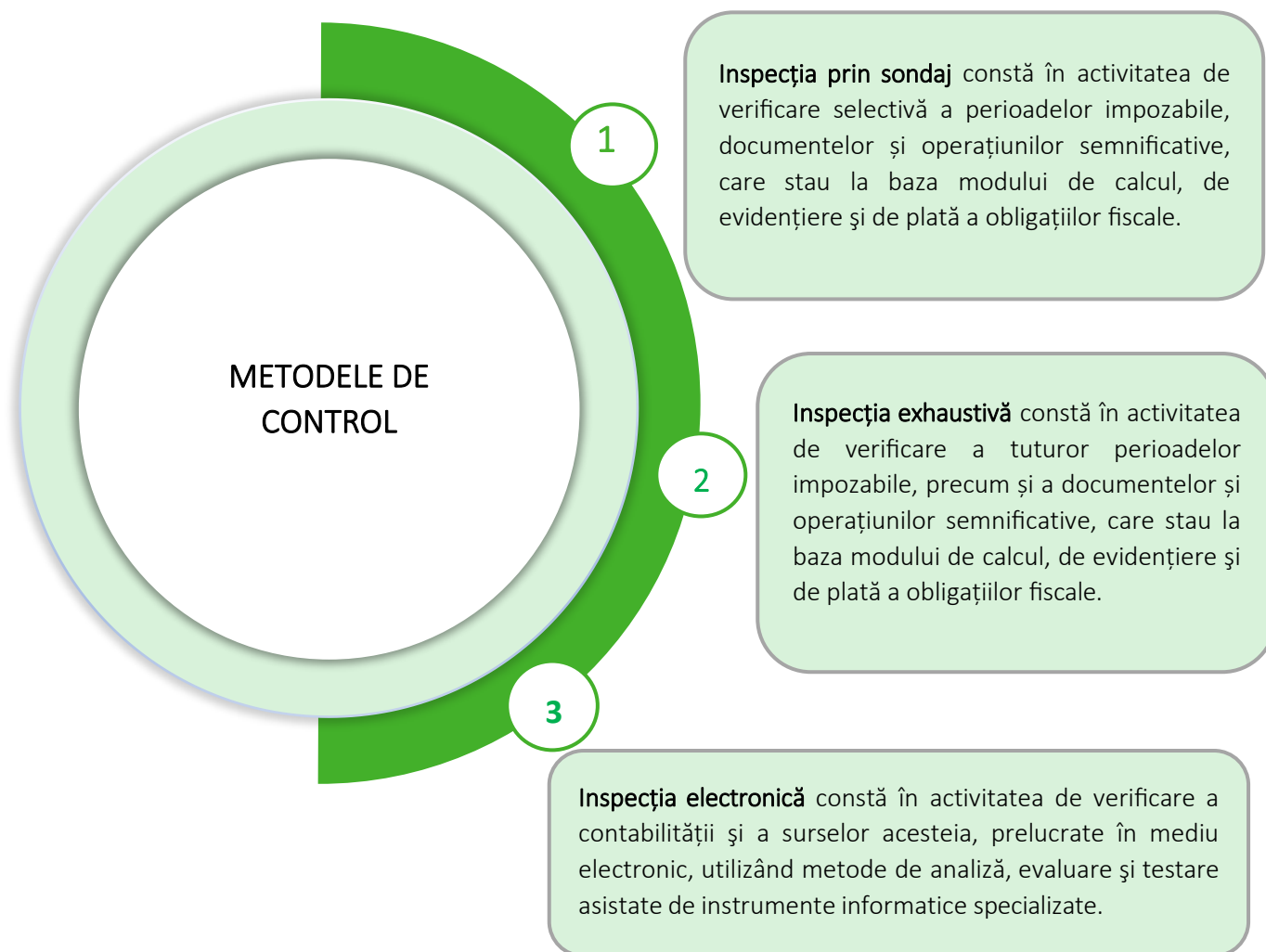
Organul de inspecție fiscală decide asupra efectuării unei inspecții fiscale generale sau parțiale, pe baza analizei de risc.

III.2.1.3.4. Extinderea inspecției fiscale

Inspecția fiscală se poate extinde asupra tuturor raporturilor relevante pentru impozitare, dacă acestea prezintă interes pentru aplicarea legislației fiscale/contabile.

Așadar, o inspecție fiscală parțială începută strict cu privire la anumite obligații fiscale (de exemplu, referitoare la TVA sau contribuții sociale) poate deveni pe parcurs o inspecție generală în cadrul căreia se vor analiza toate obligațiile fiscale ale unui contribuabil sau poate rămâne o inspecție parțială, dar care să cuprindă și alte obligații fiscale verificate, decât cele inițiale. Aceasta se realizează prin intermediul extinderii inspecției fiscale, caz în care va fi necesară emiterea și comunicarea unui nou aviz de inspecție fiscală pentru perioada/obligațiile fiscale pentru care a fost extinsă inspecția fiscală.

III.2.1.3.5. Metodele de control. Selectarea documentelor și operațiunilor semnificative în cadrul inspecției prin sondaj

Selectarea documentelor și a operațiunilor semnificative se apreciază de inspector. Astfel, în cazul inspecțiilor complexe care cuprind multiple tipuri de impozite, verificarea în totalitate a operațiunilor și documentației relevante ar fi extrem de dificilă, motiv pentru care rămâne în sarcina și apanajul inspectorului fiscal, fiind atributul acestuia, să aprecieze care sunt operațiunile/tranzacțiile/documentele semnificative din perspectiva riscului fiscal identificat, luând în considerare inclusiv sursele de informații/datele disponibile.

III.2.1.3.6. Începerea inspecției fiscale

1. Comunicarea avizului de inspecție fiscală

Avizul de inspecție fiscală reprezintă documentul prin care organele de inspecție fiscală înștiințează contribuabilul/plătitorul în legătură cu inspecția fiscală care urmează să se efectueze la acesta.

Avizul de inspecție trebuie să cuprindă următoarele mențiuni, menite să informeze contribuabilul/plătitorul cu privire la coordonatele inspecției fiscale anunțate:

- a) temeiul juridic al inspecției fiscale;
- b) impozitele, taxele, contribuțiile și alte venituri ale bugetului general consolidat care fac obiectul inspecției;
- c) perioada supusă controlului pentru fiecare tip de impozit, taxă, contribuție și alte venituri ale bugetului general consolidat;
- d) data de începere a inspecției fiscale;
- e) posibilitatea contribuabilului de a solicita amânarea datei de începere a inspecției fiscale;
- f) posibilitatea contribuabilului de a depunere sau corecta declarația de impunere aferentă perioadelor și creanțelor fiscale ce vor face obiectul inspecției fiscale, până la data începerii inspecției fiscale.

Avizul se întocmește de către organele de inspecție fiscală și se transmite contribuabilului care urmează a face obiectul unei inspecții fiscale generale sau parțiale, înainte de începerea inspecției fiscale:

- cu 30 de zile pentru marii contribuabili;
- cu 15 zile pentru ceilalți contribuabili/plătitori.

Contribuabilul/Plătitorul poate renunța la beneficiul perioadei de comunicare a avizului de inspecție fiscală.

Există situații în care avizul de inspecție fiscală se comunică direct la începerea inspecției fiscale, fără acordarea termenului prealabil, respectiv:

- (i) în cazul efectuării unei inspecții fiscale la un contribuabil/plătitor aflat în procedura de insolvență;
- (ii) în cazul în care, ca urmare a unui control inopinat, se impune începerea imediată a inspecției fiscale;
- (iii) pentru extinderea inspecției fiscale la perioade sau creanțe fiscale, altele decât cele cuprinse în avizul de inspecție fiscală inițial;
- (iv) în cazul refacerii inspecției fiscale ca urmare a unei Decizii de soluționare a contestației;
- (v) în cazul unor cereri ale contribuabilului/plătitorului pentru a căror soluționare, ca urmare a analizei de risc este necesară efectuarea inspecției fiscale.

În situația în care se procedează la extinderea inspecției fiscale la perioade sau obligații fiscale, altele decât cele cuprinse în Avizul de inspecție fiscală inițial, Avizul de inspecție fiscală se comunică înainte de începerea verificării obligațiilor fiscale sau perioadelor pentru care s-a extins inspecția fiscală.

2. Informarea contribuabilului cu privire la drepturile sale

Înainte de începerea inspecției fiscale, contribuabilul/plătitorul va fi informat despre drepturile și obligațiile pe care le are în timpul desfășurării inspecției fiscale, astfel cum acestea rezultă și din Carta drepturilor și obligațiilor contribuabililor pe timpul desfășurării inspecției fiscale (acestea fiind prezentate la secțiunea III.2.1.3.11 de mai jos).

3. Prezentarea legitimației de inspecție și ordinului de serviciu

La începerea inspecției fiscale, organul de inspecție fiscală trebuie să prezinte contribuabilului/plătitorului legitimația de inspecție și ordinul de serviciu semnat de conducătorul organului de inspecție fiscală. Legitimația de inspecție și ordinul de serviciu pot fi prezentate și prin utilizarea mijloacelor video de comunicare la distanță.

4. Înscrierea în registrul unic de control

Începerea inspecției fiscale trebuie consemnată în registrul unic de control ori de câte ori există obligația ținerii acestuia și inspecția fiscală se desfășoară în spațiile de lucru ale contribuabilului/plătitorului.

Așadar, completarea registrului unic de control de către organul fiscal se va realiza în cazul în care inspecția fiscală se va desfășura la sediul social al contribuabilului ori la unul din sediile secundare ale acestuia pentru care au fost eliberate avize/autorizații și/sau acorduri de funcționare.

Din contră, în ipoteza în care inspecția fiscală se desfășoară exclusiv la sediul organului fiscal, nu se va mai completa registrul unic de control.

III.2.1.3.7. Amânarea datei de începere a inspecției fiscale

După primirea avizului de inspecție fiscală, înainte de începerea inspecției fiscale, contribuabilul/plătitorul poate solicita, o singură dată, pentru motive justificate, amânarea datei de începere a inspecției fiscale.

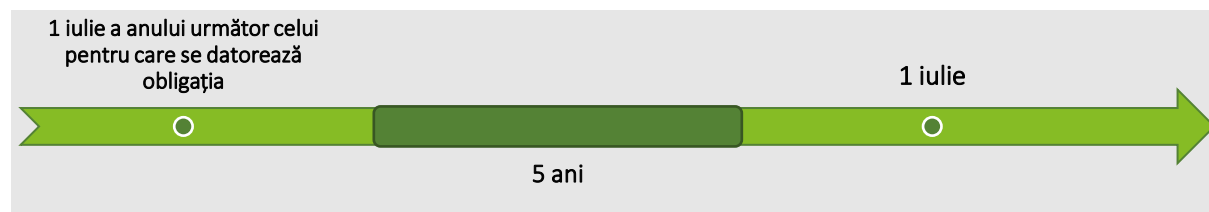
Amânarea se aprobă sau se respinge prin decizie emisă de conducătorul activității de inspecție fiscală, care se comunică contribuabilului. În cazul în care cererea de amânare a fost admisă, în decizie se menționează și data la care a fost reprogramată inspecția fiscală.

Dacă inspecția fiscală nu poate începe în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data prevăzută în Avizul de inspecție fiscală, contribuabilul/plătitorul este înștiințat, în scris, asupra noii date de începere a inspecției fiscale.

III.2.1.3.8. Perioada supusă inspecției fiscale

Inspecția fiscală se efectuează în cadrul termenului de prescripție a dreptului de a stabili creanțe fiscale. Astfel, dreptul organului fiscal de a stabili creanțe fiscale se prescrie în termen de 5 ani, cu excepția cazului în care legea dispune altfel.

Termenul de prescripție a dreptului de a stabili creanțe fiscale începe să curgă de la data de 1 iulie a anului următor celui pentru care se datorează obligația fiscală, dacă legea nu dispune altfel.

Exemplu de caz în care termenul de prescripție este diferit și începe să curgă de la altă dată decât cea menționată mai sus: în ceea ce privește prescripția dreptului de a stabili creanțe fiscale, în cazul în care acestea rezultă din săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, acest termen este de 10 ani, începând să curgă de la data săvârșirii faptei ce constituie infracțiune, sancționată ca atare printr-o hotărâre judecătorească definitivă.

Selectarea în concret a perioadelor care vor fi supuse inspecției fiscale, perioade care trebuie să se încadreze în termenul de prescripție de 5 ani, se efectuează de organul fiscal în funcție de riscul fiscal identificat.

În cadrul termenului de prescripție a dreptului de a stabili creanțe fiscale, inspecția fiscală se poate extinde și asupra celorlalte perioade fiscale neverificate.

În cazul inspecției fiscale anticipate, efectuate pentru soluționarea deconturilor cu sumă negativă de TVA, perioada supusă inspecției fiscale va cuprinde exclusiv perioadele fiscale în care s-au derulat operațiunile care au generat soldul sumei negative a taxei.

În situația în care se constată indicii privind nerespectarea legislației fiscale ori stabilirea incorectă a obligațiilor fiscale, prin operațiuni care s-au desfășurat în afara perioadei prevăzute mai sus, inspecția fiscală se extinde corespunzător, cu respectarea termenelor prevăzute de lege.

III.2.1.3.9. Durata efectuării inspecției fiscale

1. Data începerii și data încheierii inspecției fiscale

Data începerii inspecției fiscale este data menționată în registrul unic de control, dacă există obligația ținerii acestuia și inspecția se desfășoară în spațiile de lucru ale contribuabilului/plătitorului.

În cazul contribuabilului/plătitorului care nu ține sau nu prezintă organului de inspecție fiscală registrul unic de control, această dată se înscrie într-un proces-verbal de constatare. Procesul-verbal de constatare se semnează de către organul de inspecție fiscală și de către contribuabil/plătitor și se înregistrează la registratura contribuabilului/plătitorului ori de câte ori există o astfel de registratură.

În cazul în care inspecția fiscală se desfășoară în spațiile de lucru ale contribuabilului/plătitorului și nu poate începe în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data prevăzută în aviz, contribuabilul/plătitorul este înștiințat, în scris, asupra noii date de începere a inspecției fiscale.

În cazul în care inspecția fiscală se desfășoară la sediul organului de inspecție fiscală, data începerii inspecției fiscale este data prevăzută în aviz. Dacă inspecția fiscală nu poate începe la data prevăzută în aviz, cel târziu la data împlinirii acesteia, contribuabilul/plătitorul este înștiințat, în scris, asupra noii date de începere a inspecției fiscale.

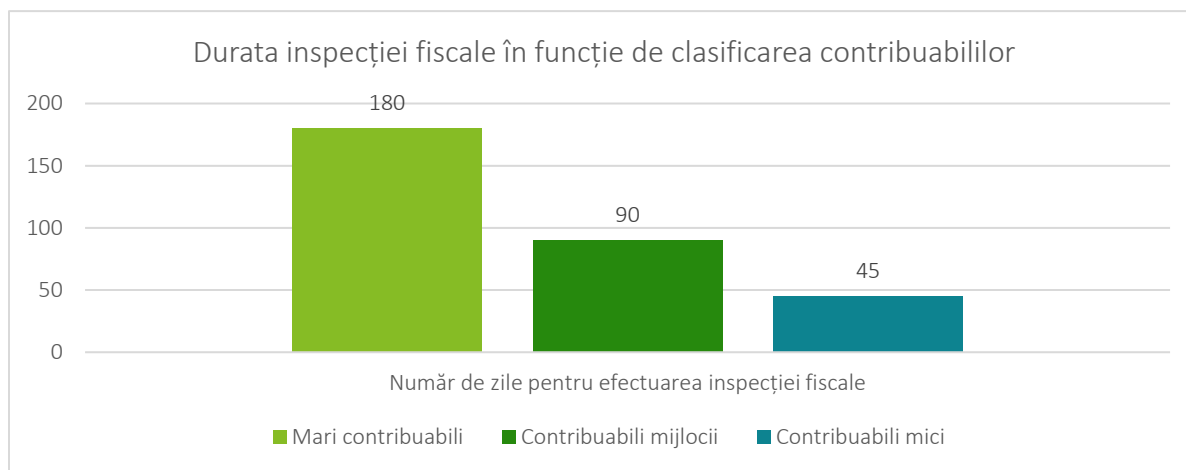
Data încheierii inspecției fiscale este data programată pentru discuția finală cu contribuabilul/plătitorul sau data notificării de către contribuabil/plătitor că renunță la acest drept. În cazul în care, pentru discuția finală, sunt programate două date alternative, în funcție de disponibilitatea contribuabilului/plătitorului, va fi considerată data încheierii inspecției fiscale cea la care contribuabilul/plătitorul se prezintă pentru

discuția finală. În cazul în care contribuabilul/plătitorul nu se prezintă la niciuna dintre date, dar nici nu notifică renunțarea, cea de-a doua dată (mai târzie) va fi considerată data încheierii inspecției fiscale.

2. Durata efectivă a inspecției fiscale

Durata efectuării inspecției fiscale este stabilită de organul de inspecție fiscală, în funcție de obiectivele inspecției, și nu poate fi mai mare de:

- (i) 180 de zile pentru contribuabilii mari, pentru contribuabilii/plătitorii care au sedii secundare, indiferent de mărime, precum și pentru contribuabilii nerezidenți;
- (ii) 90 de zile pentru contribuabilii mijlocii;
- (iii) 45 de zile pentru ceilalți contribuabili.

În cazul în care inspecția fiscală nu se finalizează într-o perioadă reprezentând dublul perioadei prevăzute de lege, respectiv în 360 de zile pentru contribuabilii mari, 180 de zile pentru contribuabilii mijlocii și 90 de zile pentru ceilalți contribuabili, în care nu se includ perioadele de suspendare legală a inspecției fiscale, inspecția fiscală încetează, fără a se emite raport de inspecție fiscală și decizie de impunere sau decizie de nemodificare a bazei de impunere.

În acest caz, organul de inspecție fiscală poate relua inspecția, cu aprobarea organului ierarhic superior celui care a aprobat inspecția fiscală inițială, o singură dată, pentru aceeași perioadă și aceleași obligații fiscale, cu respectarea termenului de prescripție.

În cazul în care inspecția fiscală a început și intervine încetarea persoanei juridice sau decesul persoanei fizice ca subiecte de drept fiscal, inspecția fiscală continuă cu succesorii persoanei respective, dacă aceștia există. În acest caz, creanța fiscală se stabilește pe numele succesorilor. În cazul în care nu există succesori, inspecția fiscală încetează.

III.2.1.3.10. Locul efectuării inspecției fiscale

Inspecția fiscală se desfășoară, de regulă, la sediul organului de inspecție fiscală.

Din inițiativa organului de inspecție fiscală sau la solicitarea motivată a contribuabilului/plătitorului, inspecția fiscală se poate desfășura în spațiile de lucru ale contribuabilului/plătitorului sau la domiciliul/sediul persoanei care îi acordă asistență de specialitate sau juridică, dacă domiciliul acesteia

persoane reprezintă și sediul său profesional. Cererea contribuabilului/plătitorului se soluționează în termen de maximum 3 zile de la înregistrare. În cazul în care cererea nu este soluționată în termenul de 3 zile, aceasta se consideră acceptată tacit.

În cazul în care inspecția se desfășoară în spațiile contribuabilului/plătitorului sau la domiciliul/sediul persoanei care îi acordă asistență de specialitate sau juridică, acesta trebuie să pună la dispoziție un spațiu adecvat, precum și logistica necesară desfășurării inspecției fiscale. Prin spațiu adecvat se înțelege asigurarea unui spațiu în limita posibilităților contribuabilului/plătitorului, după caz, dotat cu necesarul minim de birotică și care să permită păstrarea în siguranță a documentelor primite pentru inspecția fiscală sau elaborate de organele de inspecție fiscală. În cazul în care contribuabilul/plătitorul nu poate asigura un spațiu corespunzător, va anunța în scris și motivat organul de inspecție fiscală competent.

Dacă nu există sau nu poate fi pus la dispoziție un spațiu de lucru adecvat pentru derularea inspecției fiscale, atunci activitatea de inspecție se desfășoară la sediul organului fiscal sau în orice alt loc stabilit de comun acord cu contribuabilul/plătitorul. Schimbarea locului de desfășurare a inspecției fiscale se poate realiza și pe parcursul inspecției fiscale.

În cazul în care inspecția fiscală se desfășoară în spațiile de lucru ale contribuabilului/plătitorului, aceasta se realizează, de regulă, în timpul programului de lucru al contribuabilului/plătitorului.

Inspecția fiscală se poate desfășura și în afara programului de lucru al contribuabilului/plătitorului, cu acordul scris al acestuia și cu aprobarea conducătorului organului de inspecție fiscală. Cu toate acestea, inspecția fiscală se efectuează în așa fel încât să afecteze cât mai puțin activitatea curentă a contribuabilului/plătitorului și să utilizeze eficient timpul stabilit pentru efectuarea inspecției fiscale.

În cazul în care inspecția fiscală se desfășoară la sediul organului fiscal, aceasta se realizează în timpul programului de lucru al organului fiscal. Inspecția fiscală se poate desfășura și în afara programului de lucru al organului fiscal, dacă nu este necesară prezența contribuabilului/plătitorului, cu aprobarea conducătorului organului de inspecție fiscală.

Indiferent de locul unde se desfășoară inspecția fiscală, organul de inspecție fiscală are dreptul să inspecteze locurile în care se desfășoară activitatea, sau unde se află bunurile impozabile, în prezența contribuabilului/plătitorului ori a unei persoane desemnate de acesta.

III.2.1.3.11. Drepturi și obligații specifice ale contribuabilului/plătitorului pe parcursul inspecției

Suplimentar drepturilor și obligațiilor prevăzute în cadrul secțiunii III.1.2 de mai sus, contribuabilii/plătitorii beneficiază și sunt ținuti de drepturi și obligații specifice în cadrul acțiunii de inspecție fiscală.

Drepturile specifice contribuabilului/plătitorului pe parcursul inspecției sunt următoarele:

1. Dreptul de a fi înștiințat despre acțiunea de inspecție fiscală

Înainte de desfășurării inspecției fiscale contribuabilul/plătitorul va fi înștiințat despre această acțiune printr-un aviz de inspecție fiscală, care va fi transmis, în scris, de organul fiscal (în acest sens, a se vedea secțiunea III.2.1.3.6 punctul 1 de mai sus).

2. Dreptul de a fi verificat numai pentru impozitele, taxele și contribuțiile sociale aflate în cadrul termenului de prescripție

Organul de inspecție fiscală poate verifica situația contribuabilului/plătitorului în cadrul termenului de prescripție (în acest sens, a se vedea secțiunea III.2.1.3.8 de mai sus).

3. Dreptul de a solicita amânarea începerii inspecției fiscale

Contribuabilul/plătitorul poate solicita o singură dată, amânarea datei de începere a inspecției fiscale, pentru motive justificate (în acest sens, a se vedea secțiunea III.2.1.3.7 de mai sus).

4. Dreptul de a fi verificat o singură dată pentru fiecare impozit, taxă sau contribuție socială și pentru fiecare perioadă supusă verificării/impozitării

Inspecția fiscală se efectuează o singură dată pentru fiecare impozit, taxă sau contribuție socială și pentru fiecare perioadă supusă verificării/impozitării.

Totuși, conducătorul organului de inspecție fiscală poate decide reverificarea unor tipuri de obligații fiscale pentru o anumită perioadă impozabilă în condițiile prevăzute de lege (în acest sens, a se vedea secțiunea III.2.1.4.4 de mai jos).

5. Dreptul de a solicita legitimarea organelor de inspecție fiscală

La începerea inspecției fiscale, organul de inspecție fiscală este obligat să prezinte contribuabilului/plătitorului legitimația de inspecție fiscală și ordinul de serviciu semnat de conducătorul activității de inspecție fiscală (în acest sens, a se vedea secțiunea III.2.1.3.6 punctul 3 de mai sus).

6. Dreptul de a fi protejat pe linia secretului fiscal

Informațiile pe care le furnizează contribuabilul/plătitorul organelor de inspecție fiscală, precum și cele pe care acestea le obțin pe timpul desfășurării inspecției fiscale sunt protejate pe linia secretului fiscal. În categoria informațiilor de natura celor considerate a fi secret fiscal intră datele referitoare la identitatea contribuabililor/plătitorilor, natura și cuantumul obligațiilor fiscale, natura, sursa și suma veniturilor debitorului, plăți, încasări, deduceri, credite, datorii, valoarea patrimoniului net sau orice fel de informații obținute din declarații ori din documente prezentate de către contribuabil sau

orice alte informații cunoscute de organul fiscal ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu. În acest sens, funcționarii publici din cadrul organului fiscal, inclusiv persoanele care nu mai dețin această calitate, sunt obligați să păstreze secretul asupra informațiilor pe care le dețin ca urmare a exercitării atribuțiilor de serviciu.

7. Dreptul de a primi dovada scrisă în cazul reținerii unor documente de către organele de inspecție fiscală

În cazul în care, în timpul desfășurării inspecției fiscale, se rețin, în scopul protejării, documente, acte, înscrisuri, registre și documente financiar-contabile sau orice element material care face dovada stabilirii, înregistrării și achitării obligațiilor fiscale de către contribuabil/plătitor, organul de inspecție fiscală trebuie să întocmească un act în care sunt specificate toate elementele necesare individualizării probei sau dovezii respective, precum și mențiunea că aceasta a fost reținută, potrivit dispozițiilor legale, de către organul fiscal (în acest sens, a se vedea secțiunea III.1.5.2.3 de mai sus).

8. Dreptul ca activitatea să fie cât mai puțin afectată pe timpul desfășurării inspecției fiscale

Inspecția fiscală se efectuează în așa fel încât să afecteze cât mai puțin activitatea curentă a contribuabilului/plătitorului și să utilizeze eficient timpul stabilit pentru efectuarea inspecției fiscale (în acest sens, a se vedea secțiunea III.2.1.3.10 de mai sus).

9. Dreptul de a fi informat în scris

Pe parcursul desfășurării inspecției fiscale contribuabilul/plătitorul va fi informat asupra constatărilor rezultate din inspecția fiscală. După caz, dovada informării poate fi, spre exemplu, e-mailul transmis, o minută, o semnătură pe un document, "Nota explicativă" transmisă contribuabilului, adrese înaintate sau primite etc. care se vor arhiva la dosarul acțiunii de inspecție fiscală.

10. Dreptul de a solicita emiterea deciziei de impunere provizorie după împlinirea a jumătate din durata legală de efectuare a inspecției fiscale

Pe parcursul desfășurării inspecției fiscale, organul fiscal are obligația de informa, în cel mult 5 zile lucrătoare, contribuabilul/plătitorul cu privire la finalizarea unei perioade fiscale și a unui tip de obligație fiscală verificată. În cazul în care contribuabilul/plătitorul nu a fost informat cu privire la finalizarea verificării unei perioade fiscale și a unui tip de obligație fiscală, acesta poate solicita emiterea deciziei de impunere provizorie după împlinirea a jumătate din durata legală de efectuare a inspecției fiscale (în acest sens, a se vedea secțiunea III.2.1.4.2. de mai jos).

11. Dreptul de a fi primul solicitat pentru a furniza informații

Organul de inspecție fiscală va solicita informațiile necesare pentru determinarea stării de fapt fiscale întâi contribuabilului/plătitorului verificat sau de la altă persoană împuternicită de acesta. Dacă, pe timpul desfășurării inspecției fiscale, starea de fapt fiscală nu a fost clarificată de către contribuabil/plătitor, organul de inspecție fiscală poate solicita informații și altor persoane. Informațiile furnizate de aceste persoane vor fi luate în considerare numai în măsura în care sunt confirmate și de alte mijloace de probă (în acest sens, a se vedea secțiunea III.1.3.1 de mai sus).

12. Dreptul de a refuza furnizarea de informații

Soțul/soția și rudele ori afinii contribuabilului/plătitorului până la gradul al treilea inclusiv pot refuza furnizarea de informații, efectuarea de expertize, precum și prezentarea unor înscrisuri. De asemenea, preoții, avocații, notarii publici, consultanții fiscali, executorii judecătorești, auditorii, experții contabili, medicii și psihoterapeuții pot refuza să furnizeze informații cu privire la datele de care au luat cunoștință în exercitarea activităților. Totuși, cu excepția preoților, persoanele menționate pot furniza informații, cu acordul persoanei despre care au fost solicitate informațiile (în acest sens, a se vedea secțiunea III.1.3.1 de mai sus).

13. Dreptul de a beneficia de asistență de specialitate

Pe toată durata exercitării inspecției fiscale, contribuabilul/plătitorul are dreptul la asistență de specialitate sau juridică.

14. Dreptul de a cunoaște rezultatele inspecției fiscale

La încheierea inspecției fiscale organul fiscal va purta o discuție finală cu contribuabilul/plătitorul asupra constatărilor și consecințelor lor fiscale. Data, ora, locul și problematica discuției vor fi comunicate în timp util. (în acest sens, a se vedea secțiunea III.2.1.4.1 de mai jos).

14. Dreptul de a contesta decizia de impunere emisă în urma inspecției fiscale

În cazul în care contribuabilul/plătitorul este lezat de rezultatul inspecției fiscale, acesta are dreptul să conteste decizia de impunere emisă de organul de inspecție fiscală (în acest sens, a se vedea secțiunea III.2.1.5.2. de mai jos).

Obligațiile specifice ale contribuabilului/plătitorului pe parcursul inspecției sunt următoarele:

1. Obligația de a permite accesul organului de inspecție fiscală în incintele contribuabilului/plătitorului

Indiferent de locul unde se desfășoară inspecția fiscală, organul de inspecție fiscală are dreptul să inspecteze orice incintă de afaceri ale contribuabilului/plătitorului sau orice alte incinte ori locuri în care există bunuri impozabile sau se desfășoară activități producătoare de venituri, în prezența contribuabilului/ plătitorului ori a unei persoane desemnate de către acesta. Această obligație revine, de regulă, în timpul programului normal de lucru al contribuabilului/plătitorului. Cu acordul contribuabilului/plătitorului și cu aprobarea conducătorului organului de inspecție fiscală, inspecția fiscală se poate desfășura și în afara programului de lucru (în acest sens, a se vedea secțiunea III.2.1.3.10 de mai sus).

2. Obligația de a asigura un spațiu adecvat și logistica necesară desfășurării inspecției fiscale

Inspecția fiscală se desfășoară, de regulă, la sediul organului de inspecție fiscală, însă din inițiativa organului de inspecție fiscală sau la solicitarea motivată a contribuabilului/plătitorului, inspecția fiscală se poate desfășura în spațiile de lucru ale contribuabilului/plătitorului, și, prin urmare, trebuie pus la dispoziția organelor de inspecție fiscală un spațiu adecvat, precum și logistica necesară desfășurării inspecției fiscale (în acest sens, a se vedea secțiunea III.2.1.3.10 de mai sus).

3. Obligația de a pune la dispoziție organului de inspecție fiscală toate documentele care stau la baza calculării impozitelor datorate

În vederea stabilirii stării de fapt fiscale, contribuabilul/plătitorul are obligația de a pune la dispoziția organului de inspecție fiscală registrele de evidență contabilă, documentele de afaceri și orice alte înscrisuri relevante pentru inspecția fiscală, atunci când acestea nu sunt deținute de organul fiscal (în acest sens, a se vedea punctul 3 din secțiunea III.1.5.2 de mai sus și punctul 1 din secțiunea III.2.1.3.12. de mai jos).

4. Obligația de a colabora la desfășurarea inspecției fiscale

Contribuabilul/plătitorul are obligația de a colabora cu organul de inspecție fiscală la constatarea stărilor de fapt fiscale (în acest sens, a se vedea punctul 1 din secțiunea III.2.1.3.12. de mai jos).

5. Obligația de a conduce, a păstra și a arhiva evidențele contabile și fiscale într-un mod adecvat și de a le păstra

Contribuabilul/plătitorul are obligația de a conduce și a păstra evidențele contabile și fiscale la domiciliul fiscal sau la sediile secundare, după caz, inclusiv pe suport electronic, sau pot fi încredințate spre păstrare unei societăți autorizate, potrivit legii, să presteze servicii de arhivare (în acest sens, a se vedea punctele 2 și 3 din secțiunea III.2.1.3.12. de mai jos).

6. Obligația de a furniza organului de inspecție fiscală informațiile solicitate

Contribuabilul/plătitorul sau alte persoane numite de acesta au obligația să furnizeze informațiile solicitate de organele de inspecție fiscală. Dacă informațiile sunt insuficiente, atunci organul de inspecție fiscală se poate adresa și altor persoane pentru obținerea de informații (în acest sens, a se vedea secțiunea III.1.3.1 de mai sus).

7. Obligația de prezentare la sediul organului fiscal

Contribuabilul/plătitorul are obligația de a se prezenta la sediul organului fiscal pentru a da informații și lămuriri necesare stabilirii situației fiscale reale, atunci când organul fiscal solicită acest lucru în mod expres (în acest sens, a se vedea secțiunea III.1.3.1 de mai sus).

8. Obligația de a îndeplini măsurile dispuse de organul de inspecție fiscală

Contribuabilul/plătitorul are obligația de a aduce la îndeplinire măsurile dispuse de organul de inspecție fiscală prin actele administrativ-fiscale emise (spre exemplu, prin Dispoziția de măsuri), precum și de a se prezenta la sediul organului fiscal pentru a da informații și lămuriri necesare stabilirii situației fiscale reale, atunci când organul fiscal solicită acest lucru în mod expres (în acest sens, a se vedea secțiunea III.1.3.1 de mai sus).

9. Obligația de a plăti diferențele de impozite, taxe, contribuții sociale, stabilite cu ocazia inspecției fiscale, precum și dobânzile și penalitățile de întârziere/nedeclarare aferente acestora

Contribuabilul/plătitorul este obligat să plătească diferențele de impozite, taxe și contribuții sociale, stabilite cu ocazia inspecției fiscale, precum și accesoriile aferente acestora. Pentru diferențele de impozite, taxe, contribuții sociale, termenul de plată se stabilește în funcție de data comunicării acestora prin decizia de impunere, astfel:

- dacă data comunicării este cuprinsă în intervalul 1 - 15 din lună, termenul de plată este până la data de 5 a lunii următoare, inclusiv;
- dacă data comunicării este cuprinsă în intervalul 16 - 31 din lună, termenul de plată este până la data de 20 a lunii următoare, inclusiv.

III.2.1.3.12. Verificarea evidentelor fiscale și contabile. Prezentarea documentelor care nu sunt deținute de organul fiscal

1. Prezentarea documentelor care nu sunt deținute de organul fiscal

La începerea inspecției fiscale, contribuabilul/plătitorul trebuie informat că poate numi persoane care să dea informații pe perioada efectuării inspecției fiscale. Dacă informațiile furnizate de contribuabil/plătitor sau de către persoana numită de acesta sunt insuficiente, atunci organul de inspecție fiscală se poate adresa și altor persoane pentru obținerea de informații necesare realizării inspecției fiscale.

Totodată, contribuabilul/plătitorul are obligația să colaboreze la constatarea stărilor de fapt fiscale, să dea informații, să prezinte la locul de desfășurare a inspecției fiscale toate documentele care nu sunt deținute de organul fiscal competent, precum și orice alte date necesare clarificării situațiilor de fapt relevante din punct de vedere fiscal.

De comun acord cu organele de inspecție fiscală, colaborarea contribuabilului/plătitorului la constatarea stărilor de fapt fiscale se poate realiza și prin utilizarea mijloacelor electronice de comunicare la distanță.

2. Obligația contribuabilului/plătitorului de a conduce evidențe fiscale

Sunt evidențe fiscale registrele, situațiile, precum și orice alte înscrisuri care, potrivit legislației fiscale, trebuie întocmite în mod obligatoriu în scopul stabilirii stării de fapt fiscale și a creanțelor fiscale.

3. Reguli pentru conducerea și păstrarea evidențelor contabile și fiscale

Evidențele contabile și fiscale se păstrează, după caz, la domiciliul fiscal al contribuabilului/plătitorului, la sediul social ori la sediile secundare ale acestuia, inclusiv pe suport electronic, sau pot fi încredințate spre păstrare unei societăți autorizate, potrivit legii, să presteze servicii de arhivare.

Evidențele contabile și fiscale ale exercițiului financiar în curs se păstrează, după caz, la domiciliul fiscal al contribuabilului/plătitorului, la sediul social ori la sediile secundare ale acestuia sau, în perioada 1 - 25 a lunii următoare perioadei fiscale de raportare, la sediul persoanei fizice ori juridice autorizate pentru prelucrarea lor în vederea întocmirii declarațiilor fiscale.

În cazul în care evidențele contabile și fiscale sunt ținute cu ajutorul sistemelor electronice de gestiune, pe lângă datele arhivate în format electronic, contribuabilul/plătitorul este obligat să păstreze și să prezinte aplicațiile informatice cu ajutorul cărora le-a generat. În cazul facturilor emise și arhivate în format electronic, acestea pot fi păstrate și pe un server localizat în afara României, dar în interiorul Uniunii Europene. În acest caz, contribuabilul are obligația să comunice organului fiscal locul serverului unde sunt arhivate datele.

Contribuabilul/Plătitorul este obligat să evidențieze veniturile realizate și cheltuielile efectuate din activitățile desfășurate, prin întocmirea registrelor sau a oricăror altor documente prevăzute de lege.

Contribuabilul/Plătitorul este obligat să utilizeze pentru activitatea desfășurată documente primare și de evidență contabilă stabilite prin lege și să completeze integral rubricile formularelor, corespunzător operațiunilor înregistrate.

Organul fiscal poate lua în considerare orice evidențe relevante pentru impozitare ținute de contribuabil/plătitor.

III.2.1.3.13. Suspendarea inspecției fiscale

1. Cazurile de suspendare a inspecției fiscale

Inspecția fiscală poate fi suspendată prin decizia conducătorului inspecției fiscale competent, fie la inițiativa organului fiscal, fie la cererea contribuabilului/plătitorului supus inspecției fiscale.

Conducătorul inspecției fiscale competent poate decide suspendarea unei inspecții fiscale în oricare din următoarele situații și numai dacă apariția acestei situații împiedică finalizarea inspecției fiscale:

- pentru desfășurarea unuia sau mai multor controale încrucișate în legătură cu actele și operațiunile efectuate de contribuabilul/plătitorul supus inspecției fiscale;
- pentru ducerea la îndeplinire a măsurilor dispuse de organul de inspecție fiscală, inclusiv în situația în care acestea privesc elaborarea și prezentarea dosarului prețurilor de transfer;
- pentru emiterea unei decizii a Comisiei fiscale centrale;
- pentru efectuarea unei expertize în vederea determinării stării de fapt fiscale, conform legislației;
- pentru efectuarea de cercetări specifice în vederea identificării unor persoane sau stabilirii realității unor tranzacții;
- pentru solicitarea de informații sau documente de la autorități, instituții ori terți, cu excepția organului fiscal central, dar inclusiv de la autorități fiscale din alte state, în legătură cu obiectul inspecției fiscale;
- pentru finalizarea unor acțiuni de control fiscal efectuate în condițiile legii la același contribuabil/plătitor care pot influența rezultatele inspecției fiscale;
- pentru efectuarea verificărilor la ceilalți membri ai grupului fiscal/grupului fiscal unic, definite potrivit Codului fiscal;

- atunci când, în scopul valorificării informațiilor rezultate din alte acțiuni de inspecție fiscală sau obținute de la alte autorități ori de la terți, se impune începerea de îndată a unei inspecții fiscale la un alt contribuabil/plătitor;
- în situația în care organul de inspecție fiscală este sesizat sau i se aduce la cunoștință, în timpul inspecției fiscale că împotriva contribuabilului/plătitorului se află în desfășurare o procedură judiciară în legătură cu mijloacele de probă privind stabilirea bazei de impozitare care fac obiectul inspecției fiscale sau în situația în care documentele financiar-contabile ale contribuabilului au fost ridicate de organul de urmărire penală, fără a putea fi puse la dispoziția organului de inspecție fiscală;
- în alte cazuri temeinic justificate.

De asemenea, conducătorul inspecției fiscale competent poate decide suspendarea unei inspecții fiscale la cererea justificată a contribuabilului/plătitorului. Pe parcursul unei inspecții fiscale, contribuabilul poate solicita suspendarea acesteia numai o singură dată.

Ori de câte ori conducătorul inspecției fiscale decide suspendarea inspecției, se emite o decizie de suspendare care se comunică contribuabilului/plătitorului.

2. Durata suspendării și reluarea inspecției fiscale

Suspendarea începe de la data prevăzută în decizie. În cazul în care în decizie nu este prevăzută o astfel de dată, suspendarea începe de la data comunicării deciziei de suspendare.

În situațiile în care suspendarea inspecției fiscale se dispune de conducătorul inspecției fiscale competent, la inițiativa organului fiscal, inspecția fiscală este suspendată până la data la care încetează motivul suspendării, dar nu mai mult de 6 luni de la data suspendării.

Termenul de 6 luni nu se aplică în cazul în care inspecția este suspendată în situația în care organul de inspecție fiscală este sesizat sau i se aduce la cunoștință, în timpul inspecției fiscale că împotriva contribuabilului/plătitorului se află în desfășurare o procedură judiciară în legătură cu mijloacele de probă privind stabilirea bazei de impozitare care fac obiectul inspecției fiscale sau în situația în care documentele financiar-contabile ale contribuabilului au fost ridicate de organul de urmărire penală, fără a putea fi puse la dispoziția organului de inspecție fiscală. În acest caz, inspecția fiscală se reia după data finalizării procedurii judiciare sau după data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești, precum și după data la care organul de inspecție fiscală are acces la documentele financiar-contabile ale contribuabilului.

În cazul în care suspendarea este dispusă la cererea justificată a contribuabilului/plătitorului, durata suspendării nu poate fi mai mare de 3 luni.

În termen de cel mult 10 zile de la încetarea motivului suspendării sau la împlinirea perioadei de suspendare, organul de inspecție înștiințează contribuabilul/plătitorul privind încetarea suspendării și stabilește data la care se reia inspecția fiscală.

La reluarea inspecției fiscale se emite o decizie în acest sens de către conducătorul inspecției fiscale competent.

3. Efectele suspendării inspecției fiscale

Perioadele în care inspecția fiscală este suspendată nu sunt incluse în calculul duratei acesteia.

Pe perioada suspendării inspecției fiscale nu este aplicabilă obligația contribuabilului/plătitorului sau a persoanei numite de acesta de a furniza informații și de a colabora la constatarea stărilor de fapt fiscale în ceea ce privește obiectul inspecției fiscale. Contribuabilul/plătitorul nu este obligat să dea informații, să prezinte toate documentele, precum și orice alte date necesare clarificării situațiilor de fapt relevante din punct de vedere fiscal în ceea ce privește obiectul inspecției fiscale. De asemenea, organul de inspecție fiscală nu poate desfășura activitate specifică inspecției pe parcursul suspendării.

Cu toate acestea, contribuabilul/plătitorul are dreptul de a fi informat cu privire la orice alt mijloc de probă obținut de organul fiscal, ca urmare a acțiunilor ce au constituit cauze de suspendare, și care are legătură cu situația fiscală a contribuabilului/plătitorului, cu excepția cazului în care obiective de interes general justifică restrângerea accesului la respectivele probe, caz în care contribuabilul este informat în mod corespunzător despre obiectivele a căror protejare împiedică accesul acestuia la probe.

Contribuabilul/plătitorul poate contesta decizia de suspendare prin formularea unei contestații fiscale în termenul prevăzut de lege.

III.2.1.4 Încheierea inspecției fiscale

III.2.1.4.1. Discuția finală cu contribuabilul. Punctul de vedere al contribuabilului

La încheierea inspecției fiscale contribuabilul/plătitorul trebuie informat despre constatările din cadrul acțiunii de inspecție fiscală și consecințele lor fiscale.

Organul de inspecție fiscală comunică contribuabilului/plătitorului proiectul de raport de inspecție fiscală. În acest sens, echipa de inspecție fiscală va întocmi și comunica contribuabilului o „*Înștiințare pentru discuția finală*”, la care se anexează obligatoriu proiectul de raport de inspecție fiscală, în format electronic sau pe suport hârtie, însoțit de anexele aferente, acordându-i contribuabilului posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere.

În cadrul „*Înștiințării pentru discuția finală*”, organul de inspecție fiscală comunică data, ora și locul la care va avea loc discuția finală (două date alternative), însă nu mai devreme de 3 zile lucrătoare de la data comunicării proiectului de raport de inspecție fiscală, respectiv 5 zile lucrătoare în cazul marilor contribuabili.

Perioada necesară pentru îndeplinirea audierii în condițiile în care contribuabilul/plătitorul nu se prezintă, din orice motiv, la două termene consecutive stabilite de organul fiscal în vederea audierii, nu se include în calculul duratei inspecției fiscale.

Data programată pentru discuția finală cu contribuabilul/plătitorul sau data notificării de contribuabil că renunță la acest drept marchează încheierea inspecției fiscale. În cazul în care pentru discuția finală sunt programate două date alternative, în funcție de disponibilitatea contribuabilului/plătitorului, va fi

considerată data încheierii inspecției fiscale cea la care contribuabilul/plătitorul se prezintă pentru discuția finală. În cazul în care contribuabilul/plătitorul nu se prezintă la niciuna dintre date, dar nici nu notifică renunțarea, cea de-a doua data (mai târzie) va fi considerată data încheierii inspecției fiscale.

La discuția finală, contribuabilul/plătitorul are dreptul de a-și prezenta oral punctul de vedere cu privire la proiectul de raport de inspecție fiscală.

De asemenea, contribuabilul/plătitorul are dreptul să își prezinte, în scris, punctul de vedere cu privire la constatările organului de inspecție fiscală, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data discuției finale. În cazul marilor contribuabili, termenul de prezentare a punctului de vedere este de cel mult 7 zile lucrătoare.

Termenul de prezentare a punctului de vedere scris poate fi prelungit, la cererea contribuabilului/plătitorului, pentru motive justificate, cu acordul conducătorului organului de inspecție fiscală.

În plus, la finalizarea inspecției fiscale, contribuabilul/plătitorul are obligația de a da o declarație scrisă, pe propria răspundere, din care să rezulte că au fost puse la dispoziție toate documentele și informațiile relevante pentru inspecția fiscală.

III.2.1.4.2. Actele fiscale emise în urma inspecției fiscale. Cazul sesizării organelor de urmărire penală

1. Actele fiscale principale

Rezultatul inspecției fiscale se consemnează, în scris, într-un raport de inspecție fiscală, în care se prezintă constatările organului de inspecție fiscală din punct de vedere faptic și legal, inclusiv consecințele lor fiscale, indiferent dacă se modifică sau nu baza de impozitare și/sau dacă se stabilesc sau nu diferențe de obligații fiscale principale în cadrul unei inspecții fiscale generale sau parțiale.

Cu toate acestea, nu se întocmește raport de inspecție fiscală în cazurile în care se fac constatări în legătură cu săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală în legătură cu mijloacele de probă privind stabilirea bazei de impozitare care fac obiectul inspecției fiscale, pentru care sunt sesizate organele de urmărire penală.

Raportul de inspecție fiscală se întocmește la finalizarea inspecției fiscale și cuprinde constatările în legătură cu toate perioadele și toate obligațiile fiscale înscrise în Avizul de inspecție fiscală, precum și în legătură cu alte obligații prevăzute de legislația fiscală și contabilă ce au făcut obiectul verificării. În cazul în care contribuabilul/plătitorul și-a exercitat dreptul de a-și prezenta punctul de vedere, raportul de inspecție fiscală cuprinde și opinia organului de inspecție fiscală, motivată în drept și în fapt, cu privire la punctul de vedere exprimat de contribuabil/plătitor.

La raportul de inspecție fiscală se anexează, ori de câte ori este cazul, acte privind constatări efectuate la sediul contribuabilului/plătitorului sau la sediile secundare ale acestuia, cum ar fi Procese-verbale încheiate cu ocazia controalelor inopinate sau de constatare la fața locului și alte asemenea acte.

Pentru fiecare perioadă și obligație fiscală ce au făcut obiectul constatărilor, raportul de inspecție fiscală stă la baza emiterii după caz, a:

- Deciziei de impunere, pentru diferențe în plus sau în minus de obligații fiscale principale aferente diferențelor de baze de impozitare;
- Deciziei de nemodificare a bazelor de impozitare, dacă nu se constată diferențe ale bazelor de impozitare și, respectiv, de obligații fiscale principale;
- Deciziei de modificare a bazelor de impozitare, dacă se constată diferențe ale bazelor de impozitare, dar fără stabilirea de diferențe de obligații fiscale principale.

Decizia privind modificarea bazei de impozitare ca urmare a inspecției fiscale se va întocmi la finalizarea unei inspecții fiscale generale sau parțiale pentru obligațiile fiscale pentru care s-a constatat că baza de impozitare se modifică, dar fără stabilirea de obligații fiscale.

Decizia privind nemodificarea bazei de impozitare ca urmare a inspecției fiscale se va întocmi la finalizarea unei inspecții fiscale generale sau parțiale pentru obligațiile fiscale pentru care s-a constatat că baza de impozitare nu se modifică, iar creanța fiscală principală a fost corect determinată.

Decizia de impunere privind obligațiile fiscale principale aferente diferențelor bazelor de impozitare stabilite în cadrul inspecției fiscale reprezintă actul administrativ fiscal emis de organele fiscale pentru stabilirea obligațiilor fiscale suplimentare principale aferente diferențelor de baze de impozitare constatate, precum și pentru soluționarea cu inspecție fiscală anticipată a decontului de taxă pe valoarea adăugată cu sume negative cu opțiuni de rambursare, în situația în care suma aprobată la rambursare diferă de cea solicitată. Decizia de impunere privind obligațiile fiscale principale aferente diferențelor bazelor de impozitare stabilite în cadrul inspecției fiscale se completează la încheierea unei inspecții fiscale generale sau parțiale, ori de câte ori organul fiscal stabilește sau modifică baza de impozitare.

Echipa de inspecție fiscală va întocmi și Situația privind termenul scadent al obligațiilor fiscale principale stabilite suplimentar în care sunt stabilite, pentru fiecare obligație fiscală principală, componenta debitelor suplimentare și termenele scadente aferente acestora, prevăzute de Codul fiscal sau alte legi care le reglementează, în vederea calculării și comunicării ulterioare a obligațiilor fiscale accesorii datorate.

Decizia de impunere provizorie privind obligațiile fiscale principale reprezintă actul administrativ fiscal care se emite la cererea contribuabilului/plătitorului verificat, persoană fizică sau juridică, în scopul plății obligațiilor fiscale principale suplimentare aferente unei perioade, pentru unul sau mai multe tipuri de obligații fiscale verificate, stabilite de organele de inspecție, anterior întocmirii Raportului de inspecție fiscală și emiterii, în baza constatărilor înscrise în acesta, a actului administrativ fiscal.

În acest scop, organul fiscal informează, în cel mult 5 zile lucrătoare, contribuabilul/plătitorul cu privire la finalizarea unei perioade fiscale și a unui tip de obligație fiscală verificată.

În cazul în care contribuabilul/plătitorul nu a fost informat cu privire la finalizarea verificării unei perioade fiscale și a unui tip de obligație fiscală, acesta poate solicita emiterea deciziei de impunere provizorie după împlinirea a jumătate din durata legală de efectuare a inspecției fiscale.

La cererea contribuabilului/plătitorului, decizia de impunere provizorie se emite și se comunică în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la data solicitării, în cazul marilor contribuabili, sau în termen de cel mult 5 zile lucrătoare pentru ceilalți contribuabili/plătitori, în scopul stingerii obligațiilor fiscale suplimentare.

Obligațiile fiscale stabilite prin decizii de impunere provizorii se includ în deciziile privind obligațiile fiscale principale aferente diferențelor bazelor de impozitare stabilite în cadrul inspecției fiscale și se contestă

Împreună cu acestea. Sumele stabilite prin decizie de impunere provizorie se regularizează în decizia de impunere la finalul inspecției fiscale.

2. Cazul sesizării organelor de urmărire penală

Organele de inspecție fiscală sunt obligate să sesizeze organele judiciare competente în cazul în care constată, în timpul inspecției fiscale, circumstanțe care ar putea constitui elementele constitutive ale unei infracțiuni în legătură cu fapte ce intră în competența de constatare a organelor fiscale, în conformitate cu legea penală. În aceste situații, organul de inspecție fiscală trebuie să întocmească un proces-verbal.

Procesul-verbal întocmit trebuie semnat atât de organul de inspecție fiscală, cât și de contribuabilul sau plătitorul supus controlului. Contribuabilul/plătitorul are dreptul de a formula explicații sau obiecțiuni care trebuie cuprinse în cadrul procesului-verbal întocmit de organul de control fiscal.

În cazul în care contribuabilul sau plătitorul refuză să semneze procesul-verbal, organele de inspecție fiscală trebuie să consemneze acest lucru în procesul-verbal.

Procesul-verbal întocmit pentru sesizarea organelor judiciare competente reprezintă actul de sesizare și stă la baza documentației de sesizare a organelor de urmărire penală. Împreună cu actul de sesizare, se transmit organelor de urmărire penală actele emise ca urmare a finalizării acțiunii de control, documentele ridicate de la contribuabil/plătitor, explicațiile scrise ale contribuabilului/plătitorului, precum și alte înscrisuri considerate relevante.

Procedura de sesizare a organelor de urmărire penală presupune parcurgerea a cinci etape, după cum urmează:

01

Încheierea, în cadrul unei acțiuni de inspecție fiscală, a procesului-verbal referit;

02

Stabilirea impozitelor, taxelor, contribuțiilor, după caz, precum și a perioadelor impozabile a căror bază de impozitare este influențată de constatările efectuate;

03

Întocmirea, avizarea și aprobarea referatului pentru justificarea neîntocmirii raportului de inspecție fiscală sau pentru justificarea întocmirii raportului de inspecție fiscală doar pentru anumite taxe, impozite;

04

Înștiințarea contribuabilului la care a fost în derulare o acțiune de inspecție fiscală în legătură cu neîntocmirea raportului de inspecție fiscală sau în legătură cu întocmirea unui raport de inspecție fiscală doar pentru anumite taxe, impozite, contribuții;

05

Înscrierea în evidență specială a datelor și informațiilor referitoare la contribuabilul la care a fost în derulare o acțiune de inspecție fiscală pentru care nu s-a întocmit raport de inspecție fiscală sau la care s-a întocmit raport de inspecție fiscală doar pentru anumite taxe, impozite, contribuții etc. care a stat la baza unei sesizări penale.

3. Alte acte emise în cadrul sau în urma inspecției fiscale

Nota explicativă reprezintă documentul prin care organele de inspecție fiscală pot solicita explicații scrise reprezentantului legal sau împuternicitului contribuabilului/plătitorului sau altor persoane, care să contribuie la clarificarea/stabilirea unor elemente relevante din activitatea contribuabilului, ce pot influența inspecția fiscală. Solicitarea de explicații scrise se va face în timpul inspecției fiscale/controlului inopinat/încrucșat/ constatării la fața locului, ori de câte ori acestea sunt necesare pentru clarificarea și definitivarea constatărilor privind situația fiscală a contribuabililor.

În cazul în care persoana în cauză refuză să răspundă la întrebări, organele de inspecție fiscală vor transmite întrebările printr-o adresă scrisă, înregistrată la registratura contribuabilului, stabilind și termenul pentru formularea răspunsului. Termenul pentru răspuns trebuie să fie un termen rezonabil raportat la întrebările transmise.

Procesul-verbal de constatare și sancționare a contravențiilor se va întocmi în situația în care, în timpul efectuării unei inspecții fiscale sau a unei proceduri de control, organele de inspecție fiscală constată abateri de la prevederile legale aplicabile de către organele de inspecție fiscală, care sunt considerate contravenție.

Procesul-verbal de ridicare/restituire de înscrisuri se completează de către organele de inspecție fiscală, în cadrul unei acțiuni de inspecție fiscală/control inopinat/încrucșat/constatare la fața locului, cu ocazia ridicării/ restituirii de documente în vederea protejării acestora, când există indicii că s-ar urmări sustragerea sau distrugerea acestora.

Procesul-verbal de sigilare/desigilare se întocmește de către organele de inspecție fiscală, în cadrul unei acțiuni de inspecție fiscală/control inopinat/încrucșat/constatare la fața locului, în situația în care există indicii că în locurile de producție, depozitare, comercializare se găsesc bunuri sau produse a căror proveniență nu este legală sau a căror fabricație este interzisă de lege sau se produce fără autorizație, iar

acțiunea de inspecție fiscală/control nu poate fi finalizată, urmând a fi continuată în ziua lucrătoare următoare, în vederea conservării probelor constatate.

În situația în care nu este prezent un reprezentant al contribuabilului, sigilarea/desigilarea se efectuează în prezența unor martori asistenți.

Procesul-verbal de prelevare probe reprezintă documentul prin care organele de inspecție fiscală sunt împuternicite să preleveze probe de banderole sau timbre și să consemneze toate informațiile legate de acestea.

Somația reprezintă documentul prin care un contribuabil este somat să se prezinte la sediul organului de inspecție fiscală în vederea efectuării unei acțiuni de inspecție fiscală/control inopinat/încrucișat/constatarea la fața locului.

Se întocmește în cazurile când contribuabilul/plătitorul nu a dat curs invitației organului de inspecție fiscală/control pentru efectuarea inspecției fiscale/controlul inopinat/încrucișat/constatarea la fața locului sau refuză să pună la dispoziția organelor de inspecție fiscală documentele și înscrisurile necesare efectuării/continuării acțiunii de inspecție fiscală/control inopinat/încrucișat/constatarea la fața locului și există indicii rezonabile conform cărora contribuabilul/plătitorul refuză nejustificat să prezinte documentele legale și bunurile din patrimoniu necesare pentru stabilirea situației fiscale de fapt, în scopul împiedicării verificărilor fiscale.

III.2.1.4.3. Refacerea inspecției fiscale

În situația în care, ca urmare a Deciziei de soluționare a contestațiilor fiscale se desființează total sau parțial actul fiscal atacat (Decizia de impunere), emis în procedura de inspecție fiscală, organul de inspecție fiscală reface inspecția fiscală.

În baza deciziei organului de soluționare de desființare totală sau parțială a unui act administrativ fiscal, acțiunea de inspecție fiscală urmează a fi pusă în executare în termen de 60 de zile de la data comunicării acesteia de organul de inspecție fiscală competent pentru refacerea inspecției fiscale, în cazul contribuabililor mari și mijlocii și în termen de 30 de zile în cazul celorlalți contribuabili.

Refacerea inspecției fiscale trebuie să respecte strict perioadele fiscale, precum și considerentele deciziei de soluționare a contestației care au condus la desființare, astfel cum acestea sunt menționate în decizie.

Refacerea inspecției fiscale se poate dispune o singură dată și se realizează de către o altă echipă de inspecție fiscală decât cea care a încheiat actul desființat. Ca situație excepțională, refacerea inspecției fiscale se realizează de către aceeași echipă de inspecție care a încheiat actul desființat dacă, din motive obiective, nu există posibilitatea refacerii inspecției fiscale de către o altă echipă de inspecție.

În cazul refacerii inspecției fiscale, Avizul de inspecție fiscală se comunică la începerea inspecției fiscale, fără acordarea termenului de 30, respectiv 15 zile.

Noul act administrativ fiscal, întocmit conform considerentelor deciziei de soluționare, nu poate cuprinde obligații fiscale mai mari în sarcina contestatorului, decât cele din actul desființat, față de principiul neagrării situației în propria cale de atac. În mod corespunzător, nu poate fi diminuată pierderea fiscală cu o sumă mai mare decât cea înscrisă în actul desființat.

III.2.1.4.4. Reverificarea

Conducătorul organului de inspecție fiscală poate decide reverificarea unor tipuri de obligații fiscale pentru o anumită perioadă impozabilă, la propunerea organului de inspecție fiscală desemnat cu efectuarea inspecției sau la cererea contribuabilului, dacă sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

- a) după încheierea inspecției fiscale apar date suplimentare care erau necunoscute organului de inspecție fiscală sau, după caz, contribuabilului, la data efectuării inspecției fiscale;
- b) datele suplimentare influențează rezultatele inspecției fiscale încheiate.

Prin date suplimentare se înțelege orice fapt sau mijloc de probă de care se ia cunoștință ulterior inspecției, de natură să modifice rezultatele inspecției anterioare. Cu toate acestea, datele suplimentare nu pot fi dintre cele deținute sau întocmite de organul fiscal central.

Contribuabilul poate solicita reverificarea în situațiile în care nu mai poate corecta declarația de impunere după anularea rezervei verificării ulterioare, în cazurile în care corectarea ar fi fost permisă în condițiile legii.

La începerea acțiunii de reverificare, organul de inspecție fiscală este obligat să comunice contribuabilului/plătitorului Decizia de reverificare, care poate fi contestată. Decizia se comunică contribuabilului/plătitorului, înainte de începerea inspecției fiscale, cu 30 de zile pentru marii contribuabili, cu 15 zile pentru ceilalți contribuabili/plătitori.

Contribuabilul/Plătitorul poate renunța la beneficiul perioadei de comunicare a Deciziei de reverificare.

După primirea Deciziei de reverificare, contribuabilul/plătitorul poate solicita, o singură dată, pentru motive justificate, amânarea datei de începere a reverificării. Amânarea se aprobă sau se respinge prin decizie emisă de conducătorul activității de inspecție fiscală care se comunică contribuabilului. În cazul în care cererea de amânare a fost admisă, în decizie se menționează și data la care a fost reprogramată reverificarea.

III.2.1.5. Aspecte subsecvente încheierii inspecției fiscale

III.2.1.5.1. Transmiterea actelor administrativ-fiscale emise către organele fiscale competente pentru colectarea creanțelor fiscale

În primul rând, actul administrativ fiscal întocmit de echipa de inspecție fiscală se transmite și organului fiscal competent pentru colectarea creanțelor fiscale.

În al doilea rând, organul de inspecție fiscală are obligația de a sesiza organele judiciare competente în legătură cu constatările efectuate cu ocazia inspecției fiscale și care ar putea întruni elemente constitutive ale unei infracțiuni în legătură cu fapte ce intră în competența de constatare a organelor fiscale, în condițiile prevăzute de legea penală.

În al treilea rând, actul administrativ fiscal întocmit de echipa de inspecție fiscală poate fi transmis, după caz, și altor autorități care pot fi interesate de valorificarea constatărilor și consecințelor fiscale stabilite prin actul de control.

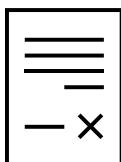
III.2.1.5.2. Contestația fiscală

Contestația fiscală se depune la organul fiscal emitent în termen de 45 de zile de la data comunicării actului administrativ fiscal, sub sancțiunea decăderii. Aceasta nu este supusă taxelor extrajudiciare de timbru.

În cazul în care contestația nu este depusă la organul fiscal emitent, aceasta se înaintează de către organul care a primit contestația, în termen de cel mult 5 zile de la data primirii, organului fiscal emitent al actului administrativ atacat.

Organul fiscal emitent al actului administrativ fiscal contestat întocmește dosarul contestației, precum și referatul cu propuneri de soluționare și le înaintează, în termen de cel mult 5 zile de la data primirii contestației, organului de soluționare competent.

Dacă în actul administrativ-fiscal nu au fost menționate: posibilitatea de a fi contestat, termenul de depunere a contestației și organul fiscal la care se depune contestația, contestația poate fi depusă, în termen de 3 luni de la data comunicării actului administrativ fiscal, la organul fiscal emitent al actului administrativ atacat.

Contestația se formulează în scris și va cuprinde:

Datele de identificare a contestatorului;

Obiectul contestației;

Motivele de fapt și de drept;

Dovezile pe care se întemeiază;

Semnătura contestatorului sau a împuternicitului acestuia. Dovada calității de împuternicit al contestatorului, persoană fizică sau juridică, se face potrivit legii.

Contestatorul sau împuternicitul poate solicita organului de soluționare competent susținerea orală a contestației. În acest caz, organul de soluționare fixează un termen pentru susținerea acesteia. Această solicitare poate fi adresată organului de soluționare competent în termen de cel mult 30 de zile de la data înregistrării contestației, sub sancțiunea decăderii. La solicitarea contestatorului sau împuternicitului acestuia, organul de soluționare este obligat să asigure acestuia accesul la toate probele ce au legătură cu soluționarea contestației fiscale, cu excepția cazului în care obiective de interes general justifică restrângerea accesului la respectivele probe.

Obiectul contestației îl constituie sumele și măsurile stabilite și înscrise de organul fiscal în titlul de creanță sau în actul administrativ fiscal atacat, precum și sumele și măsurile nestabilite de către organul fiscal, dar pentru care există această obligație potrivit legii.

Dosarul contestației și referatul cu propunerile de soluționare se vor înainta de organul fiscal emitent structurii specializate de soluționare a contestațiilor din cadrul Ministerului Finanțelor.

După depunerea unei contestații, orice contribuabil/plătitor are dreptul de a o retrage în orice moment până la soluționarea ei. Mai mult, prin retragerea contestației nu se pierde dreptul de a se înainta o nouă contestație, atâta timp cât este respectat termenul general de depunere a acesteia.

Termenul general de soluționare a contestațiilor este de 45 de zile.

Deciziile emise în soluționarea contestațiilor împreună cu actele administrative fiscale la care se referă pot fi atacate de către contestator sau de către persoanele introduse în procedura de soluționare a contestației, la instanța judecătorească de contencios administrativ competentă, în condițiile legii.

În situația nesoluționării contestației în termen de 6 luni de la data depunerii contestației, contestatorul se poate adresa, pentru anularea actului administrativ-fiscal, instanței de contencios administrativ competente. La calculul termenului de 6 luni nu se iau în considerare perioadele în care, fiind necesară administrarea de probe suplimentare relevante pentru luarea deciziei, termenul de soluționare se prelungește cu perioada cuprinsă între data solicitării probei și data obținerii acesteia (dar nu mai mult de 2,3 sau 6 luni, în funcție de destinatarul solicitării de probe), și nici cele în care procedura de soluționare a contestației este suspendată potrivit legii.

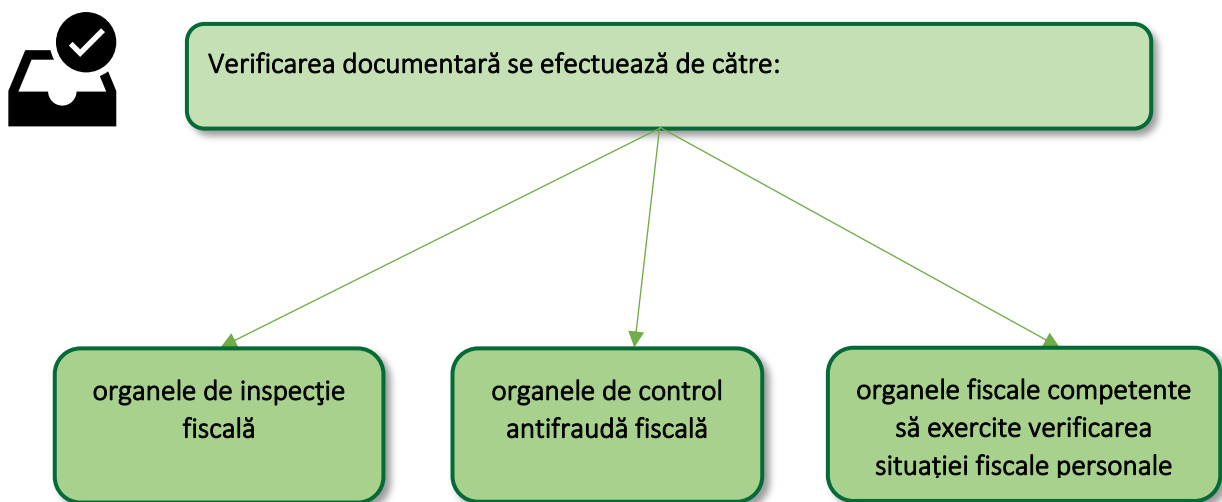
III.2.2. Verificarea documentară

III.2.2.1. Obiectul verificării documentare

Verificarea documentară reprezintă esențialmente o procedură de control fiscal efectuată „la distanță”. Aceasta constă în efectuarea de către organul fiscal a unei analize de coerență a situației fiscale a contribuabilului/plătitorului, pe baza documentelor existente la dosarul fiscal al acestuia, precum și pe baza oricăror informații și documente transmise de terți sau deținute de organul fiscal, care au relevanță pentru determinarea situației fiscale.

În urma analizei acestor informații și documente, organul fiscal va putea determina în ce măsură există eventuale neconcordanțe sau neclarități în declarațiile fiscale ale contribuabilului/plătitorului care se impun a fi lămurite de către acesta din urmă.

III.2.2.2. Competența de efectuare a verificării documentare

III.2.2.2.1. Verificarea documentară efectuată de organele de inspecție fiscală

În principiu, verificarea documentară efectuată de organele de inspecție fiscală se exercită exclusiv, nemijlocit și neîngrădit de organul fiscal competent pe a cărui rază teritorială se află situat domiciliul fiscal al contribuabilului/plătitorului. Așadar, organul competent în administrarea contribuabilului din punct de vedere material și teritorial este și organul competent în efectuarea verificării documentare.

Organele de inspecție fiscal care pot efectua verificări documentare sunt structurile subordonate ale ANAF, respectiv serviciile de inspecție fiscală din cadrul Administrațiilor Județene ale Finanțelor Publice, Administrațiilor Sectoarelor 1-6 ale Finanțelor Publice, Administrației Fiscale pentru Contribuabili Mijlocii București, Administrației Fiscale pentru Contribuabili Nerezidenți și Direcției Generale de Administrare a Marilor Contribuabili, coordonate de DGCCF.

III.2.2.2.2. Verificarea documentară efectuată de organele fiscale competente să exercite verificarea situației fiscale personale

Verificarea documentară poate fi efectuată și de organele fiscale competente să exercite verificarea situației fiscale personale, respectiv:

Direcția generală control venituri persoane fizice din cadrul aparatului propriu al ANAF;

Serviciile de verificări fiscale din cadrul aparatului propriu al direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice;

Structurile de inspecție fiscală persoane fizice din cadrul unităților subordonate direcțiilor generale regionale ale finanțelor publice.

Organele fiscale menționate au competență de exercitare a verificării documentare pe întregul teritoriul țării.

De asemenea, specific pentru verificarea documentară efectuată de către organele fiscale competente să exercite verificarea situației fiscale personale este că acestea utilizează metodele indirecte de stabilire a veniturilor (anume metoda sursei și utilizării fondului, metoda fluxurilor de trezorerie, respectiv metoda patrimoniului net – pentru analiza detaliată a acestora, a se vedea secțiunea III.2.5.5 de mai jos).

III.2.2.2.3. Verificarea documentară efectuată de către structurile de control antifraudă

Pot efectua verificări documentare toate structurile de control antifraudă din cadrul Direcției Generale Antifraudă Fiscală, respectiv structura centrală și direcțiile regionale antifraudă fiscală.

Organele de control antifraudă fiscală au competență în efectuarea verificării documentare pe întreg teritoriul țării.

Verificarea documentară efectuată de structurile de control antifraudă poate succeda unui control antifraudă în care nu au fost identificate indicii de evaziune fiscală și fraudă fiscală sau, în mod excepțional, independent de un control antifraudă.

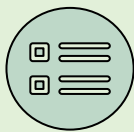
III.2.2.3. Efectuarea verificării documentare

III.2.2.3.1. Perioada și operațiunile supuse verificării documentare

Cu ocazia verificării documentare, organul fiscal competent:

stabilește perioadele care vor fi supuse controlului, în funcție de riscul fiscal identificat -> din această perspectivă, pot fi avute în vedere perioade determinate din cadrul uneia sau mai multor perioade impozabile;

selectează operațiunile și documentele ce vor fi supuse controlului -> sub acest aspect, pot fi avute în vedere una sau mai multe operațiuni realizate într-o perioadă determinată, după caz.

În stabilirea perioadelor care vor fi supuse verificării documentare, se va ține seama de termenul de 5 ani de prescripție a dreptului de a stabili creanțe fiscale.

III.2.2.3.2. Efectuarea analizei de coerență și înștiințarea contribuabilului

În situația în care, ca urmare a analizei de coerență a situației fiscale a contribuabilului/plătitorului, organul fiscal constată diferențe față de creanțele fiscale, veniturile sau bunurile impozabile și/sau informațiile în legătură cu acestea declarate de contribuabil/plătitor, acesta înștiințează contribuabilul/plătitorul despre constatările efectuate.

Înștiințarea contribuabilului/plătitorului va conține atât constatările organului fiscal cu privire la eventualele incoerențe/diferențe de creanțe fiscale rezultate în urma verificării, cât și informațiile și documentele avute în vedere pentru fundamentarea constatărilor.

Odată cu înștiințarea, organul fiscal solicită documentele și explicațiile scrise, după caz, pe care contribuabilul/plătitorul trebuie să le prezinte în vederea clarificării situației fiscale, în termen de 30 de zile de la comunicarea înștiințării. La solicitarea contribuabilului/plătitorului, pentru motive temeinic justificate, organul fiscal poate aproba prelungirea termenului pentru prezentarea documentelor.

Înștiințarea transmisă de organul fiscal, răspunsul contribuabilului/plătitorului, precum și orice altă comunicare între părți în cadrul verificării documentare se pot realiza și prin:

- ✓ poșta electronică, la adresa de e-mail indicată de organul de control ori,
- ✓ depunere la registratura organului fiscal competent,
- ✓ mijloace electronice de transmitere la distanță (sistemul de comunicare electronică dezvoltat de Ministerul Finanțelor/A.N.A.F. - SPV).

Din contră, în ipoteza în care organul fiscal nu identifică incoerențe cu privire la situația fiscală a contribuabilului/plătitorului, nu se va mai emite înștiințarea descrisă mai sus, iar procedura de control va înceta fără să rezulte vreun act administrativ-fiscal în urma verificării documentare.

Aceeași soluție va fi aplicabilă și în ipoteza în care inițial au fost identificate incoerențe, s-a comunicat înștiințarea către contribuabil/plătitor, însă informațiile/documentele transmise de acesta din urmă în replică sunt edificatoare, caz în care verificarea documentară va înceta. În acest caz, organul fiscal va informa contribuabilul cu privire la încetarea verificării documentare.

III.2.2.4. Actele emise ca urmare a verificării documentare și transmiterea acestora către organele competente

În cazul în care documentele solicitate de organele fiscale nu au fost prezentate de contribuabil/plătitor în termen de 30 de zile de la comunicarea înștiințării sau de la termenul suplimentar acordat sau documentele prezentate confirmă diferențele identificate de organul fiscal și/sau sunt incorecte sau incomplete, organul fiscal stabilește diferențele de creanțe fiscale datorate prin emiterea unei decizii de impunere sau dispune măsurile necesare respectării prevederilor legale, după caz.

Înainte de emiterea deciziei de impunere, contribuabilul are dreptul de a fi audiat, respectiv de a-și exprima punctul de vedere cu privire la rezultatul verificării documentare. Audierea contribuabilului/plătitorului are loc înaintea luării deciziei, organul fiscal fiind obligat să asigure posibilitatea subiectului controlului de a-și exprima punctul de vedere cu privire la faptele și împrejurările relevante în luarea deciziei.

În plus, contribuabilul/plătitorul are dreptul să își prezinte în scris punctul de vedere, în termen de 5 zile lucrătoare de la data audierii. Termenul poate fi prelungit cu cel mult 5 zile lucrătoare, pentru motive justificate, cu acordul conducătorului organului de control fiscal.

Decizia de impunere se emite în termen de cel mult 25 de zile lucrătoare de la data audierii contribuabilului/plătitorului și se comunică contribuabilului/plătitorului căruia îi este destinată, conform regulilor generale de comunicare a actelor administrativ-fiscale, descrise mai sus la punctul III.1.8.

Decizia de impunere este o decizie sub rezerva verificării ulterioare, în sensul că aceasta poate fi desființată sau modificată ulterior, din inițiativa organului fiscal ori la solicitarea contribuabilului/plătitorului, pe baza constatărilor organului fiscal competent.

Decizia de impunere emisă fără audierea contribuabilului/plătitorului este nulă, cu excepția cazului în care contribuabilul/plătitorul notifică organul fiscal, în scris, că renunță la audiere.

Decizia de impunere se transmite și organului fiscal de administrare a creanțelor fiscale.

III.2.2.5. Contestația fiscală

Mențiunile făcute la secțiunea III.2.1.5.2. de mai sus rămân aplicabile și în cazul contestației fiscale îndreptate împotriva Deciziei de impunere rezultate în urma verificării documentare.

III.2.3. Controlul inopinat

III.2.3.1. Obiectul controlului inopinat

Organul fiscal poate efectua un control fără înștiințarea prealabilă a contribuabilului/plătitorului, denumit control inopinat.

Controlul inopinat constă în:

- verificarea faptică și documentară, în principal, ca urmare a unor informații cu privire la existența unor fapte de încălcare a legislației fiscale;
- verificarea documentelor și operațiunilor impozabile ale unui contribuabil/ plătitor, în corelație cu cele deținute de persoana sau entitatea supusă unui control fiscal, denumită control încrucișat;
- verificarea unor elemente ale bazei de impozitare sau cu privire la situația fiscală faptică, precum și constatarea, analiza și evaluarea unui risc fiscal specific.

III.2.3.2. Competența de efectuare a controlului inopinat

Controlul inopinat se efectuează de către organele de inspecție fiscală și organele fiscale competente să exercite verificarea situației fiscale personale.

Controlului inopinat îi sunt aplicabile regulile generale privind competența de efectuare a inspecției fiscale descrise în cadrul secțiunii III.2.1.2.1 de mai sus. Competența de efectuare a controlului inopinat se poate delega unui alt organ fiscal central, caz în care organul căruia i s-a delegat competența va înștiința contribuabilul/plătitorul despre delegarea de competență.

III.2.3.3. Durata controlului inopinat

Durata efectuării controlului inopinat este stabilită de conducătorul organului de control, în funcție de obiectivele controlului, și nu poate fi mai mare de 30 de zile.

III.2.3.4. Locul efectuării controlului inopinat

Controlul inopinat se poate desfășura atât la sediul contribuabilului/plătitorului, cât și la sediul organului fiscal. Pe parcursul controlului inopinat se poate schimba locul de desfășurare a acestuia.

Indiferent de locul unde se desfășoară controlul inopinat, organul fiscal are dreptul să inspecteze locurile în care se desfășoară activitatea, sau unde se află bunurile impozabile, în prezența contribuabilului/plătitorului ori a unei persoane desemnate de acesta.

În cazul în care controlul inopinat se desfășoară în spațiile de lucru ale contribuabilului/plătitorului, aceasta se realizează, de regulă, în timpul programului de lucru al contribuabilului/plătitorului. Totuși, controlul se poate desfășura și în afara programului de lucru al contribuabilului/plătitorului, cu acordul scris al acestuia și cu aprobarea conducătorului organului fiscal. Contribuabilul/Plătitorul trebuie să pună la dispoziție un spațiu adecvat, precum și logistica necesară desfășurării controlului inopinat.

În cazul în care controlul inopinat se desfășoară la sediul organului fiscal, aceasta se realizează în timpul programului de lucru al organului fiscal. Controlul inopinat se poate desfășura și în afara programului de lucru al organului fiscal, dacă nu este necesară prezența contribuabilului/plătitorului, cu aprobarea conducătorului organului de inspecție fiscală

III.2.3.5. Efectuarea controlului inopinat

La începerea controlului inopinat, organul de control este obligat să prezinte contribuabilului/plătitorului legitimația de control și ordinul de serviciu. Efectuarea controlului inopinat trebuie consemnată în registrul unic de control.

De asemenea, contribuabilul/plătitorul trebuie informat că poate numi persoane care să dea informații. Dacă informațiile furnizate de contribuabil/plătitor sau de către persoana numită de acesta sunt insuficiente, atunci organul de control se poate adresa și altor persoane pentru obținerea de informații necesare realizării controlului inopinat.

Contribuabilul/Plătitorul are obligația să colaboreze la constatarea stărilor de fapt fiscale. Acesta este obligat să dea informații, să prezinte la locul de desfășurare a controlului inopinat toate documentele, precum și orice alte date necesare clarificării situațiilor de fapt relevante din punct de vedere fiscal, dacă acestea nu sunt deținute de organul fiscal.

De comun acord cu organele de control, colaborarea contribuabilului/plătitorului la constatarea stărilor de fapt fiscale se poate realiza și prin utilizarea mijloacelor electronice de comunicare la distanță.

În scopul efectuării controlului inopinat, organul de control procedează, de exemplu, la:

Pentru aceleași operațiuni și obligațiile fiscale aferente acestora nu se pot derula concomitent un control inopinat și o inspecție fiscală la același contribuabil, cu excepția situației în care în alte proceduri sunt necesare constatări în legătură cu operațiuni și obligații fiscale supuse unei inspecții fiscale în derulare, caz în care echipa de inspecție fiscală este competentă să efectueze și un control inopinat. În acest caz se încheie proces-verbal, iar durata controlului inopinat nu intră în calculul duratei inspecției fiscale.

Pe toată durata efectuării controlului inopinat, contribuabilul/plătitorul are dreptul de a beneficia de asistență de specialitate sau juridică.

III.2.3.6. Actele emise ca urmare a controlului inopinat și transmiterea acestora către organele competente

La finalizarea controlului inopinat se încheie un proces-verbal care constituie mijloc de probă pentru stabilirea situației fiscale. Un exemplar al procesului-verbal se comunică contribuabilului/plătitorului, astfel încât acesta să ia cunoștință de constatările organului fiscal în urma controlului inopinat.

Organul fiscal va putea proceda și la emiterea unei Dispoziții prin care dispune instituirea de măsuri asigurătorii (poprire asiguratorie, sechestru asigurător) sau a unei Dispoziții de măsuri.

Totodată, pot fi emise Procese-verbale privind sancționarea faptelor reprezentând încălcări ale legislației fiscale și contabile constatate, precum și dispunerea de măsuri pentru prevenirea și combaterea abaterilor de la prevederile legislației fiscale și contabile.

Nu în ultimul rând, dacă în cadrul controlului inopinat sunt identificate fapte care ar putea întruni elementele constitutive ale unei infracțiuni în sensul legii penale, în legătură cu situații de fapt ce intră în competența de constatare a organelor fiscale, organul de control va întocmi un proces-verbal care va reprezenta act de sesizare pentru organele de urmărire penală. Acest proces-verbal se semnează atât de organul fiscal cât și de contribuabilul/plătitorul supus controlului inopinat, cu sau fără explicații ori obiecțiuni din partea contribuabilului/plătitorului. În cazul în care cel supus controlului inopinat refuză să semneze procesul-verbal, organul de control consemnează despre aceasta în procesul-verbal. În toate cazurile, procesul-verbal trebuie comunicat contribuabilului/plătitorului.

Procesul-verbal întocmit de echipa control ca urmare a finalizării controlului inopinat se transmite și organului fiscal competent pentru administrarea contribuabilului.

De asemenea, procesul-verbal întocmit de echipa control se transmite și altor autorități care pot fi interesate de valorificarea constatărilor din actul de control.

III.2.3.7. Punctul de vedere al contribuabilului

Contribuabilul/Plătitorul își poate exprima punctul de vedere față de constatările menționate în procesul-verbal în termen de 5 zile lucrătoare de la comunicare.

III.2.4. Controlul antifraudă

III.2.4.1. Obiectul controlului antifraudă

Controlul antifraudă are ca obiect prevenirea și combaterea fraudei și evaziunii fiscale. Organele de control antifraudă fiscală exercită activități de control operativ, fără informarea prealabilă a contribuabilului/plătitorului cu privire la efectuarea controlului.

Controlul antifraudă se efectuează cu privire la:

respectarea actelor normative în scopul prevenirii, descoperirii și combaterii oricăror acte și fapte de evaziune fiscală și fraudă fiscală;
respectarea normelor de comerț, urmărind prevenirea, depistarea și înlăturarea evaziunii fiscale și fraudelor fiscale;
modul de producere, depozitare, circulație și valorificare a bunurilor, în toate locurile și spațiile în care se desfășoară activitatea operatorilor economici;
participarea, în colaborare cu organele de specialitate ale altor ministere și instituții specializate, la acțiuni de depistare și combatere a activităților ilicite care generează fenomene de evaziune și fraudă fiscală.

III.2.4.2. Competența de efectuare a controlului antifraudă

Controlul antifraudă se efectuează de către structurile de control antifraudă din cadrul Direcției Generale Antifraudă Fiscală, respectiv structura centrală și direcțiile regionale antifraudă fiscală, la toate categoriile de contribuabili, indiferent de mărimea acestora.

Personalul Direcției generale antifraudă fiscală este împuternicit să efectueze controlul antifraudă pe întreg teritoriul național.

III.2.4.3. Efectuarea controlului antifraudă

La orice acțiune de control antifraudă participă minimum 2 inspectori.

La acțiunile de control cu grad sporit de periculozitate, echipele de control pot fi însoțite de membri ai subunităților specializate de intervenție rapidă aflate în subordinea Ministerului Afacerilor Interne.

La începerea controlului antifraudă, organele de control antifraudă fiscală sunt obligate să se legitimeze în condițiile legii. Ori de câte ori controlul antifraudă se efectuează în spațiile de lucru ale contribuabilului/plătitorului, controlul se consemnează în registrul unic de control.

De regulă, controlul antifraudă se efectuează pe baza analizei de risc. Prin excepție, organele de control antifraudă fiscală pot efectua controlul antifraudă fără existența unei analize de risc în următoarele cazuri:

- a) atunci când, în exercitarea atribuțiilor de serviciu, constată încălcări ale legislației fiscale care impun o intervenție imediată;
- b) în mod excepțional, în vederea efectuării unor acțiuni de control cu caracter specific, în scopul prevenirii și combaterii fraudei și/sau evaziunii fiscale.

În orice caz, contribuabilul/plătitorul nu poate face obiecții cu privire la procedura de selectare folosită pentru efectuarea controlului antifraudă.

În exercitarea atribuțiilor ce le revin, organele de control antifraudă fiscală au dreptul:

- să cerceteze și să evalueze activități și/sau operațiuni în vederea stabilirii stării de fapt fiscale și să constate împrejurările în care au fost săvârșite faptele care pot avea consecințe fiscale;
- să efectueze, în condițiile legii, controale în vederea prevenirii, descoperirii și combaterii faptelor de evaziune fiscală și fraudă fiscală la toate categoriile de contribuabili, indiferent de forma de organizare, precum și în orice loc, indiferent de forma sub care se desfășoară activități economice, generatoare de venituri impozabile ori unde se află bunurile impozabile;
- să verifice legalitatea activităților desfășurate, existența și autenticitatea documentelor justificative în activitățile de producție și prestări de servicii ori pe timpul transportului, depozitării și comercializării bunurilor;
- să efectueze investigații, supravegheri și verificări fiscale necesare prevenirii și descoperirii faptelor de evaziune fiscală și fraudă fiscală, inclusiv în cazurile în care sunt semnalate situații de încălcare a legislației specifice;
- să oprească mijloacele de transport de persoane și bunuri, în condițiile legii, pentru verificarea documentelor de însoțire a bunurilor și pentru verificarea legalității activității comerciale de transport de persoane;
- să verifice, în condițiile legii, respectarea reglementărilor legale privind circulația mărfurilor pe drumurile publice, pe căi ferate și fluviale, în porturi, gări, autogări, aeroporturi, interiorul zonelor libere, în vecinătatea unităților vamale, în antrepozite, precum și în alte locuri în care se desfășoară activități economice;

- să rețină documente, să solicite copii certificate de pe documentele originale, să preleveze probe, eșantioane, mostre și alte asemenea specimene și să solicite efectuarea expertizelor tehnice necesare finalizării actului de control;
- să legitimizeze și să stabilească identitatea administratorilor entităților controlate, precum și a oricăror persoane implicate în activitățile și/sau operațiunile investigate și să solicite acestora explicații scrise, după caz;
- să solicite, în condițiile legii, informații sau, după caz, documente de la orice entitate privată și/sau publică, în scopul instrumentării și fundamentării constatărilor cu privire la săvârșirea unor fapte care contravin legislației în domeniul financiar-fiscal;
- să constate contravenții și să aplice sancțiuni contravenționale în toate domeniile de competență ale Agenției;
- să confiște bunuri și sume de bani în condițiile legii;
- să aplice sigilii, pentru asigurarea integrității bunurilor, întocmind în acest sens proces-verbal;
- să dispună măsuri asigurătorii;
- să sesizeze organele de urmărire penală dacă în desfășurarea activității specifice constată împrejurări privind săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală în domeniul financiar-fiscal;
- să efectueze verificarea documentară;
- să dispună măsuri pentru prevenirea și corectarea abaterilor de la prevederile legislației financiar-fiscale și contabile;
- să sesizeze organele competente în vederea valorificării constatărilor;
- în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu să poarte uniformă, să păstreze, să folosească și să facă uz de armamentul și mijloacele de apărare din dotare;
- să utilizeze mijloacele auto purtând însemne și dispozitive de avertizare sonore și luminoase specifice;
- să constituie și să utilizeze baze de date, inclusiv ale altor instituții publice sau persoane juridice de drept public, necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor prevăzute de lege. Accesul la bazele de date se face cu respectarea dispozițiilor legale privind protecția datelor cu caracter personal și a informațiilor clasificate, condițiile concrete urmând a fi stabilite prin protocoale încheiate cu respectivele instituții publice sau persoane juridice de drept public.

III.2.4.4. Drepturile contribuabilului pe durata controlului antifraudă

Pe durata controlului antifraudă, contribuabilul/plătitorul are, între altele, următoarele drepturi:

- a) de a solicita legitimarea organelor de control antifraudă fiscală care efectuează acțiunea de control antifraudă;
- b) de a beneficia de asistență de specialitate;
- c) de a fi informat pe parcursul desfășurării controlului antifraudă asupra constatărilor efectuate;
- d) ca activitatea să-i fie cât mai puțin afectată pe timpul desfășurării controlului antifraudă;
- e) de a primi dovada scrisă în cazul reținerii unor documente ca urmare a activității de control antifraudă.

Soțul/soția, rudele ori afinii contribuabilului/plătitorului până la gradul al treilea inclusiv, precum și preoții, avocații, consultanții fiscali, auditorii, experții contabili, medicii, psihoterapeuții, asistenții acestora, precum și persoanele care participă la activitatea profesională a acestora, în legătură cu informațiile cu privire la datele de care au luat cunoștință în exercitarea activității, au dreptul de a refuza, după caz, furnizarea de informații, efectuarea de expertize și prezentarea unor înscrisuri, în condițiile legii.

III.2.4.5. Actele emise ca urmare a efectuării controlului antifraudă și transmiterea acestora către organele competente

La finalizarea controlului antifraudă se încheie proces-verbal de control, în condițiile legii. Un exemplar al procesului-verbal de control se comunică contribuabilului/plătitorului. Procesul-verbal/actul de control constituie mijloc de probă, inclusiv în situația în care în conținutul său sunt prezentate consecințele fiscale ale neregulilor constatate.

În cazul în care se constată împrejurări privind săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală în domeniul financiar-fiscal se întocmesc procese-verbale în baza cărora sunt sesizate organele de urmărire penală cu privire la faptele constatate. În acest caz, împreună cu actul de sesizare, se transmit organelor de urmărire penală procesul-verbal de control, documentele ridicate de la contribuabil/plătitor, explicațiile scrise ale contribuabilului/plătitorului, precum și alte înscrisuri care au valoare probatorie de înscrisuri în procesul penal.

În cazuri temeinic justificate, după începerea urmăririi penale, cu avizul procurorului, poate fi efectuat un control antifraudă conform obiectivelor stabilite de organele de urmărire penală, iar rezultatul controlului antifraudă se consemnează într-un proces-verbal.

Procesele-verbale nu constituie acte administrativ fiscale și nici titluri de creanță fiscală în sensul Codului de procedură fiscală.

În cazul sesizării organelor de urmărire penală, dacă există riscul ca plătitorul/contribuabilul să se sustragă de la plata obligațiilor fiscale, se pot lua măsuri asigurătorii care rămân valabile 3 luni de la data sesizării

penale. La împlinirea acestui termen sau după instituirea măsurilor asigurătorii de către organele de urmărire penală potrivit Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, dar nu mai târziu de 3 luni, măsurile asigurătorii instituite de organul fiscal se ridică.

În situația în care se nu constată împrejurări cu privire la săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală, dar se identifică neregularități de natură fiscală, se procedează, după caz, fie la verificarea documentară, urmată de emiterea unei decizii de impunere sub rezerva verificării ulterioare sau a unei dispoziții de măsuri, fie la solicitarea unei inspecții fiscale, după caz.

Procesul-verbal întocmit de echipa control antifraudă se transmite și organului fiscal în a cărui rază teritorială se află domiciliul fiscal al contribuabilului/plătitorului în vederea arhivării la dosarul fiscal.

De asemenea, procesul-verbal întocmit de echipa de control antifraudă se transmite și altor autorități care pot fi interesate de valorificarea constatărilor din actul de control.

În ipoteza în care sunt identificate fapte contravenționale, echipa de control antifraudă va încheia un proces-verbal de constatare și sancționare contravențional, care se va comunica potrivit procedurii descrise la punctul III.1.8.2.3. de mai sus.

Nu în ultimul rând, alături de actele mai sus menționate, echipa de control antifraudă va încheia procese-verbale de ridicare/restituire de înscrisuri, de sigilare/desigilare și va emite invitații/note explicative în desfășurarea activității sale.

Procesul-verbal de ridicare/restituire de înscrisuri se completează cu ocazia ridicării/restituirii de înscrisuri, indiferent de mediul în care sunt stocate.

Procesul-verbal de sigilare/desigilare se întocmește în următoarele situații:

- a) când există indicii conform cărora în locurile de producție, depozitare, comercializare sau pe timpul transportului se găsesc bunuri sau produse a căror proveniență nu este legală sau a căror fabricație este interzisă de lege sau se produc fără autorizație, iar acțiunea de control nu poate fi finalizată, urmând a fi continuată ulterior;
- b) există posibilitatea ca documentele, înscrisurile, bunurile necesare efectuării controlului să fie sustrate, distruse ori nu se poate face un inventar al acestora în vederea ridicării/reținerii acestora;
- c) în activitățile de monitorizare a transporturilor de bunuri;
- d) în alte cazuri în care se impune sigilarea, în condițiile legii.

Invitația reprezintă documentul prin care un contribuabil este invitat și îi sunt solicitate lămuriri/înscrisuri de către inspectorii antifraudă, la sediul acestora, în situațiile în care se impune efectuarea/continuarea controlului ori controlul nu a putut fi efectuat la sediul social, domiciliul fiscal sau un sediu secundar al contribuabilului și nici într-un loc stabilit de comun acord cu contribuabilul. Prin invitație vor fi solicitate și registre, evidențe contabile, documente de afaceri și orice alte înscrisuri.

Nota explicativă reprezintă documentul prin care inspectorii antifraudă solicită explicații scrise reprezentantului contribuabilului, oricărui angajat al acestuia sau oricărei persoane implicate în săvârșirea faptelor constatate, care să contribuie la stabilirea unor elemente relevante din activitatea contribuabilului,

ce pot influența constatările sau pentru clarificarea unor cauze și/sau împrejurări. Termenul acordat pentru furnizarea explicațiilor trebuie să fie un termen rezonabil.

III.2.4.6. Punctul de vedere al contribuabilului

Contribuabilul/Plătitorul își poate exprima punctul de vedere față de constatările menționate în procesul-verbal/actul de control în termen de 5 zile lucrătoare de la comunicare. Punctul de vedere al contribuabilului/plătitorului se analizează la nivelul Direcției Generale Antifraudă Fiscală.

În măsura în care din analiza menționată reiese că este necesară refacerea controlului și/sau a procesului-verbal/actului de control, după caz, conducătorul structurii dispune măsurile necesare conform celor constatate.

Punctul de vedere al contribuabilului/plătitorului, împreună cu analiza de mai sus, vor fi avute în vedere de către organele competente.

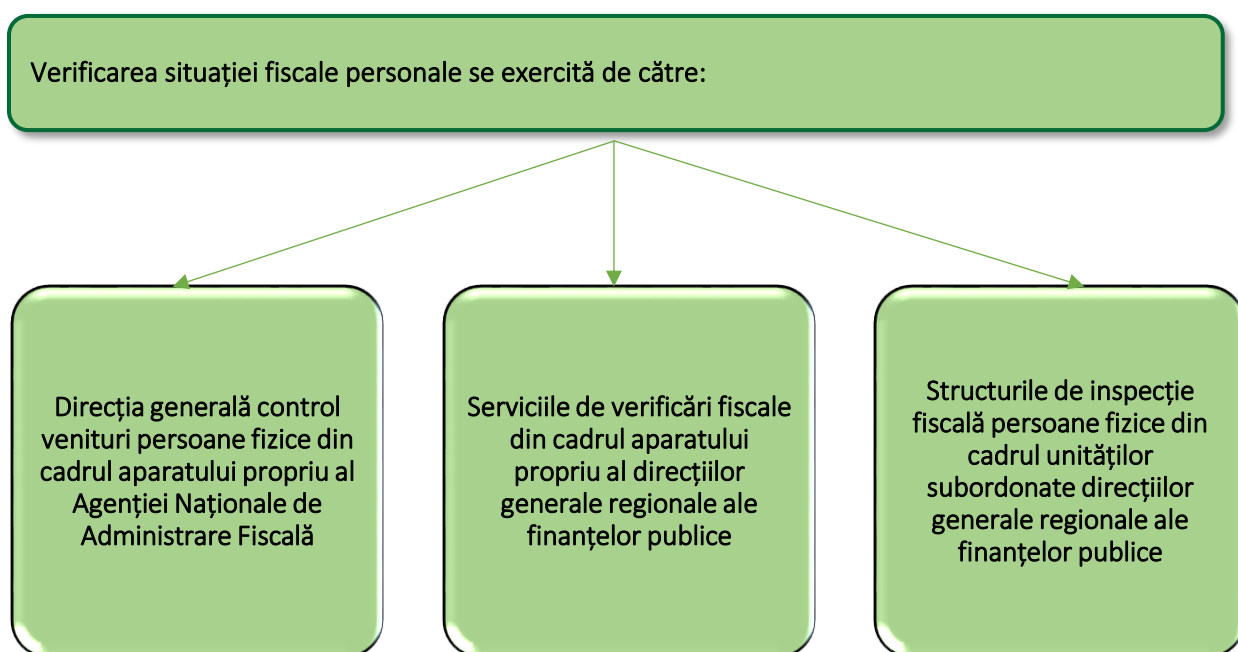
III.2.5. Verificarea situației fiscale personale

III.2.5.1. Obiectul controlului

Organul fiscal central are dreptul de a efectua o verificare fiscală a ansamblului situației fiscale personale a persoanei fizice cu privire la impozitul pe venit. Prin situație fiscală personală se înțelege totalitatea drepturilor și a obligațiilor de natură patrimonială, a fluxurilor de trezorerie și a altor elemente de natură să determine starea de fapt fiscală reală a persoanei fizice pe perioada verificată.

Verificarea situației fiscale personale se efectuează la persoanele fizice rezidente fiscal în România în perioada supusă verificării.

III.2.5.2. Competența de efectuare a verificării situației fiscale personale

Structurile care exercită verificarea situației fiscale personale au competență în efectuarea verificării persoanelor fizice pe întregul teritoriul țării.

III.2.5.3. Notificarea de conformare

Una din activitățile preliminare începerii verificării situației fiscale personale este notificarea de conformare a persoanelor fizice rezidente fiscal în România, identificate cu risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile în cadrul activității de analiză de risc.

Riscul aferent unei persoane fizice de neconformare la declararea veniturilor impozabile reprezintă diferența semnificativă între veniturile estimate în cadrul analizei de risc și veniturile declarate de persoana fizică și/sau de plătitori pentru aceeași perioadă impozabilă. Diferența este semnificativă dacă între

veniturile estimate în cadrul analizei de risc și veniturile declarate de persoana fizică și/sau de plătitori este o diferență mai mare de 10% din veniturile declarate, dar nu mai puțin de 50.000 lei.

III.2.5.3.1. Emiterea notificării de conformare

Notificarea de conformare a persoanelor fizice este efectuată de către organul fiscal competent, înaintea selectării pentru verificarea situației fiscale personale.

Fac obiectul notificării de conformare:

a) persoanele fizice din lista persoanelor fizice propuse pentru efectuarea verificării situației fiscale personale; propunerile pentru efectuarea verificării situației fiscale personale se elaborează având în vedere valoarea riscului de neconformare la declararea veniturilor impozabile, în ordine descrescătoare. Dacă, din informațiile deținute, organul fiscal identifică existența, în lista persoanelor propuse, a unor persoane care au calitatea de soț/soție, rude sau afini până la gradul al II-lea inclusiv, elaborarea propunerilor se poate face concomitent și pentru aceste persoane.

b) persoanele fizice pentru care, în cadrul analizelor de risc pentru cazuri punctuale **rezultate din controale fiscale**, se stabilește un risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile, propuse pentru efectuarea verificării situației fiscale personale.

Periodicitatea emiterii notificării poate fi anuală, trimestrială sau la momentul identificării persoanelor fizice cu risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile în cadrul analizelor de risc pentru cazuri punctuale rezultate din controalele fiscale.

III.2.5.3.2. Excepții de la emiterea notificării de conformare

Fac excepție de la notificarea de conformare:

- persoanele fizice propuse pentru efectuarea verificării situației fiscale personale, ca urmare a derulării unor programe/proiecte de creștere a conformării fiscale în cadrul cărora acestea au fost notificate cu privire la riscul de neconformare la declararea veniturilor impozabile și la posibilitatea reanalizării situației fiscale și, după caz, a depunerii sau corectării declarațiilor fiscale;
- persoanele fizice care fac obiectul unei verificări a situației fiscale personale și pentru care s-a dispus extinderea verificării la perioade fiscale, altele decât cele cuprinse în avizul de verificare inițial;
- persoanele fizice care fac obiectul refacerii verificării situației fiscale personale ca urmare a unei decizii de soluționare a contestației;
- persoanele fizice care au făcut obiectul unei verificări documentare realizate de organele fiscale competente să exercite verificarea situației fiscale personale, în situația în care, în vederea

respectării prevederilor legale, se dispune măsura de declanșare a unei verificări a situației fiscale personale.

III.2.5.3.3. Conținutul notificării de conformare

Prin notificarea de conformare transmisă persoanelor fizice, organul fiscal acordă posibilitatea de a-și reanaliza situația fiscală personală, inclusiv de a depune sau de a corecta declarațiile fiscale într-un termen de 30 de zile de la comunicarea notificării.

Notificarea se face în scris și conține, între altele, natura riscului fiscal identificat, indicatorii fiscali și patrimoniali care au condus la identificarea acestuia, precum și perioada pentru care a fost identificat riscul fiscal.

III.2.5.3.4. Efectele notificării de conformare

Până la expirarea acestui termen de 30 de zile, organul fiscal nu va întreprinde nicio acțiune în vederea selectării pentru verificarea situației fiscale personale. Depunerea sau corectarea declarației fiscale de către persoana fizică nu împiedică selectarea pentru verificarea situației fiscale personale, însă numai după împlinirea termenului de 30 de zile.

Ulterior transmiterii notificării și trecerii termenului de 30 de zile, organul fiscal efectuează următoarele activități:

- valorifică în cadrul analizei de risc informațiile din declarațiile fiscale depuse sau corectate, ca urmare a notificării de conformare, și reevaluează riscurile de neconformare la declararea veniturilor impozabile; depunerea sau corectarea declarației fiscale de către persoana fizică nu împiedică selectarea pentru verificarea situației fiscale personale, însă numai după împlinirea termenului prevăzut de lege;
- actualizează lista persoanelor fizice propuse pentru efectuarea verificării situației fiscale personale.

După împlinirea termenului de 30 de zile, persoanele fizice cu risc fiscal ridicat care nu au remediat riscurile fiscale pentru care au fost notificate sunt supuse obligatoriu unei verificări a situației fiscale personale sau unei verificări documentare.

Din contră, în ipoteza în care organul fiscal consideră că persoana fizică, prin depunerea sau corectarea declarațiilor fiscale sau/și prin explicațiile transmise, a remediat riscurile fiscale identificate, contribuabilul/plătitorul nu va mai fi selectat pentru verificarea situației fiscale personale.

III.2.5.4. Selectarea persoanelor fizice pentru efectuarea verificării situației fiscale personale

Selectarea persoanelor fizice care urmează a fi supuse verificării situației fiscale personale se realizează:

- a) din lista persoanelor fizice propuse pentru efectuarea verificării situației fiscale personale, actualizată ca urmare a valorificării rezultatelor notificării de conformare, în ordine descrescătoare a nivelului riscului și în funcție de capacitatea de efectuare a verificărilor;

b) pentru persoanele fizice notificate ca urmare a identificării acestora cu risc de neconformare la declararea veniturilor impozabile în cadrul analizelor de risc pentru cazuri punctuale rezultate din controale fiscale.

Programul de activitate se poate suplimenta cu până la 10% din capacitatea de efectuare a verificărilor situației fiscale personale, cu acțiuni rezultate ca urmare a derulării unor programe/proiecte de creștere a conformării fiscale în cadrul cărora persoanele fizice au fost notificate cu privire la riscul de neconformare la declararea veniturilor impozabile și la posibilitatea reanalizării situației fiscale și, după caz, a depunerii sau corectării declarațiilor fiscale.

Selectarea în vederea verificării situației fiscale personale nu poate fi contestată de persoana fizică.

III.2.5.5. Metodele de control

Cu ocazia verificării situației fiscale personale, organul fiscal central stabilește veniturile obținute de persoana fizică în cursul perioadei verificate. În acest scop organul fiscal central utilizează metode indirecte de stabilire a veniturilor.

Metodele indirecte de stabilire a veniturilor sunt:

➤ Metoda sursei și utilizării fondului, care constă în:

- a) determinarea valorii fondurilor utilizate;
- b) determinarea valorii fondurilor disponibile provenite din surse identificate;
- c) determinarea veniturilor impozabile și a celor neimpozabile, încasate din sursele identificate;
- d) identificarea veniturilor impozabile declarate și a celor nedeclarate, încasate din sursele identificate;
- e) stabilirea venitului suplimentar provenit din surse neidentificate, ca diferență între valoarea fondurilor utilizate și valoarea fondurilor disponibile provenite din sursele identificate;
- f) aplicarea tratamentului fiscal corespunzător veniturilor impozabile nedeclarate cu surse identificate, conform regulilor specifice categoriei de venit.

➤ Metoda fluxurilor de trezorerie, care constă în:

- a) determinarea valorii intrărilor de fonduri în conturile bancare și financiare;
- b) identificarea intrărilor de fonduri provenite din surse neimpozabile;
- c) determinarea cheltuielilor efectuate cu numerar;
- d) identificarea cheltuielilor efectuate cu numerar provenit din surse neimpozabile;
- e) determinarea venitului impozabil ca sumă a intrărilor de fonduri în conturile bancare și financiare și a cheltuielilor efectuate cu numerar, ajustată cu intrările de fonduri și cheltuielile efectuate cu numerar, provenite din surse neimpozabile;
- f) stabilirea venitului suplimentar nedeclarat, ca diferență între venitul impozabil determinat conform lit. e) și venitul declarat încasat;

- g) determinarea venitului suplimentar nedeclarat, cu surse identificate;
- h) determinarea venitului suplimentar nedeclarat, cu surse neidentificate;
- i) aplicarea tratamentului fiscal corespunzător veniturilor impozabile nedeclarate, cu surse identificate, conform regulilor specifice categoriei de venit.

➤ **Metoda patrimoniului net, care constă în:**

- a) determinarea patrimoniului net al persoanei verificate la începutul și sfârșitul perioadei impozabile, ca diferență între, pe de o parte, valoarea totală a bunurilor, activelor și a altor titluri și dețineri și valoarea totală a datoriilor, pe de altă parte;
- b) determinarea creșterii patrimoniului net pe parcursul perioadei impozabile, ca diferență între valoarea patrimoniului net la sfârșitul perioadei și valoarea patrimoniului net de la începutul perioadei;
- c) stabilirea venitului impozabil pe baza creșterii patrimoniului net, la care se adaugă cheltuielile personale și se scad veniturile neimpozabile;
- d) stabilirea venitului suplimentar nedeclarat, ca diferență între venitul impozabil și venitul declarat încasat;
- e) determinarea venitului suplimentar nedeclarat, cu surse identificate;
- f) determinarea venitului suplimentar nedeclarat, cu surse neidentificate;
- g) aplicarea tratamentului fiscal corespunzător veniturilor impozabile nedeclarate, cu surse identificate, conform regulilor specifice categoriei de venit.

Organul fiscal apreciază asupra metodei indirecte folosite și a întinderii acesteia, în limitele rezonabilității și echității, asigurând o proporție justă între scopul urmărit și mijloacele utilizate pentru atingerea acestuia.

Selectarea metodelor indirecte de stabilire a veniturilor se face în funcție de cerințele specifice ale acestora, de situația fiscală a persoanei fizice verificate și de natura informațiilor ori a documentelor disponibile, astfel:

- (i) metoda sursei și utilizării fondului este selectată atunci când se constată că persoana fizică verificată a utilizat fonduri în valoare mai mare decât sursele identificate;

- (ii) metoda fluxurilor de trezorerie este selectată atunci când se constată că operațiunile derulate de persoana fizică verificată s-au desfășurat, în principal, prin conturile bancare și financiare și sunt intrări de sume semnificative în aceste conturi;

(iii) metoda patrimoniului net este selectată atunci când se constată că patrimoniul net al persoanei verificate a înregistrat creșteri semnificative pe parcursul perioadei verificate și a fost stabilită, cu un grad rezonabil de certitudine, valoarea elementelor patrimoniale la începutul și la sfârșitul perioadei verificate.

III.2.5.6. Începerea verificării situației fiscale personale – avizul de verificare și legitimarea inspectorilor

Înainte de desfășurării verificării situației fiscale personale, organul fiscal central are obligația să înștiințeze, în scris, persoana fizică supusă verificării în legătură cu acțiunea care urmează să se desfășoare, prin transmiterea unui aviz de verificare. Avizul de verificare se comunică persoanei fizice cu cel puțin 15 zile înainte de data începerii verificării prevăzută în acesta.

Avizul de verificare cuprinde următoarele informații:

- a. temeiul juridic al verificării;
- b. data de începere a verificării;
- c. perioada ce urmează a fi supusă verificării;
- d. posibilitatea de a solicita amânarea datei de începere a verificării;
- e. solicitarea de informații și înscrisuri pentru verificare, cu mențiunea că înscrisurile într-o limbă străină trebuie însoțite de traducerea în limba română, certificată de traducători autorizați de Ministerul Justiției;
- f. solicitarea de depunere a declarației de patrimoniu și de venituri.

Totodată, prin avizul de verificare persoana fizică este înștiințată că are dreptul de a beneficia de asistență de specialitate sau juridică.

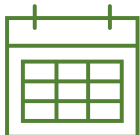
La primirea avizului de verificare, persoana fizică poate solicita amânarea datei de începere a verificării. Amânarea se poate solicita o singură dată, pentru motive justificate.

Cererea de amânare prevăzută se soluționează în termen de cel mult 5 zile de la data înregistrării acesteia. În situația în care organul fiscal central a aprobat amânarea datei de începere a verificării fiscale, comunică persoanei fizice data la care a fost reprogramată acțiunea de verificare fiscală.

În cazul refacerii verificării ca urmare a unei dispoziții cuprinse în decizia de soluționare a contestației, se comunică persoanei fizice un aviz de verificare. Acest aviz cuprinde informațiile menționate mai sus, cu excepția solicitării de depunere a declarației de patrimoniu și de venituri. Acest aviz se comunică înainte de data începerii acțiunii de verificare înscrisă în acesta, însă nu mai este obligatorie respectarea unui termenului prealabil de 15 zile.

În cazul reverificării, organul fiscal este obligat să comunice persoanei fizice decizia de reverificare cu cel puțin 15 zile înainte de data începerii verificării situației fiscale personale.

La data începerii verificării situației fiscale personale sau cu ocazia primei întâlniri, organul fiscal va prezenta persoanei fizice verificate legitimația și ordinul de serviciu semnat de conducătorul organului fiscal.

III.2.5.7. Perioada supusă verificării situației fiscale personale

Perioada pentru care se determină starea de fapt fiscală a persoanei fizice verificate este perioada impozabilă definită de Codul fiscal.

Verificarea situației fiscale personale se efectuează în cadrul termenului de prescripție a dreptului organului fiscal de a stabili creanțe fiscale.

III.2.5.8. Durata efectuării verificării situației fiscale personale

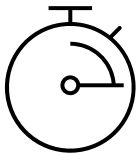
Durata efectuării verificării situației fiscale personale este stabilită de organul fiscal central și nu poate fi mai mare de 270 de zile calculate de la data începerii verificării fiscale. Perioadele prevăzute de lege sau stabilite de organul fiscal central pentru prezentarea documentelor și/sau a informațiilor solicitate nu sunt incluse în calculul duratei verificării fiscale.

De asemenea, perioada necesară pentru îndeplinirea audierii la finalizarea verificării situației fiscale personale nu se include în calculul duratei verificării situației fiscale personale.

Data începerii verificării situației fiscale personale se înscrie într-un proces-verbal de constatare. Procesul-verbal se semnează de către organul fiscal competent și persoana fizică supusă verificării și se înregistrează la registratura organului fiscal.

În situația în care persoana fizică nu se prezintă la data începerii la locul de desfășurare a verificării, organul fiscal consemnează acest fapt într-un proces-verbal în care constată și începerea verificării situației fiscale personale. Procesul-verbal se comunică persoanei fizice verificate.

Data încetării verificării situației personale este data programată pentru îndeplinirea audierii persoanei fizice, la finalizarea verificării situației fiscale personale, sau data notificării de către persoana fizică că renunță la acest drept.

Durata efectuării refacerii verificării situației fiscale personale, în urma unei decizii de desființare a actului administrativ atacat nu poate fi mai mare de 240 de zile calculat de la data comunicării deciziei de desființare.

III.2.5.9. Locul de desfășurare a verificării situației fiscale personale

Verificarea situației fiscale personale se desfășoară, de regulă, la sediul organului fiscal central.

La cererea justificată a persoanei fizice supuse verificării, verificarea situației fiscale personale se poate desfășura și la:

- a) domiciliul său, dacă persoana verificată este în imposibilitate fizică de a se deplasa;
- b) domiciliul/sediul persoanei care îi acordă asistență de specialitate sau juridică, dacă domiciliul acestei persoane reprezintă și sediul său profesional.

Solicitarea scrisă a persoanei fizice pentru desfășurarea verificării la domiciliul său sau la domiciliul/sediul persoanei care îi acordă asistență se depune la organul fiscal înainte de data începerii verificării fiscale înscrisă în avizul de verificare. Cererea se soluționează în termen de 5 zile de la înregistrare.

Pentru efectuarea verificării la domiciliul persoanei fizice sau la domiciliul/sediul persoanei care îi acordă asistență de specialitate ori juridică trebuie ca spațiul pus la dispoziția organului fiscal central să fie adecvat pentru efectuarea verificărilor. Prin spațiu adecvat desfășurării verificărilor se înțelege asigurarea unui spațiu, în limita posibilității persoanei fizice, care să permită desfășurarea activităților legate de controlul documentelor și elaborarea actului de control.

Prin solicitarea scrisă a persoanei fizice pentru desfășurarea verificării la domiciliul său sau la domiciliul/sediul persoanei care îi acordă asistență, se vor prezenta motivele argumentate și justificate cu documente/alte mijloace de probă pentru care se solicită schimbarea locului de desfășurare a verificării situației fiscale personale.

III.2.5.10. Efectuarea verificării situației fiscale personale

III.2.5.10.1. Solicitarea și furnizarea de documente

La începerea verificării situației fiscale personale, persoana fizică verificată este informată că poate numi persoane care să dea informații. Dacă informațiile persoanei fizice verificate sau cele ale persoanei numite de aceasta sunt insuficiente, atunci organul fiscal central se poate adresa și altor persoane pentru obținerea de informații.

Organul fiscal central solicită persoanei fizice prezentarea, în termen de cel mult 60 de zile de la comunicarea avizului de verificare, sub sancțiunea decăderii, de documente justificative sau alte clarificări relevante pentru situația sa fiscală. Termenul se poate prelungi cu 30 de zile, o singură dată, la solicitarea justificată a persoanei fizice, cu acordul organului fiscal central.

Persoana supusă verificării are obligația de a depune în termenul prevăzut o declarație de patrimoniu și de venituri, la solicitarea organului fiscal central.

În cazul în care persoana fizică supusă verificării nu îndeplinește obligațiile de depunere a documentelor justificative, a clarificărilor ori a declarației de patrimoniu și de venituri solicitate, verificarea situației fiscale personale se face pe baza informațiilor și documentelor deținute sau obținute de organul fiscal central în condițiile legii.

Ori de câte ori, pe parcursul verificării situației fiscale personale, organul fiscal central apreciază că sunt necesare noi documente sau informații relevante pentru verificare, le poate solicita persoanei fizice. În acest caz, organul fiscal central stabilește un termen rezonabil, care nu poate fi mai mic de 10 zile, pentru prezentarea documentelor și/sau a informațiilor solicitate.

Pe parcursul derulării verificării situației fiscale personale, persoana fizică supusă verificării are dreptul să prezinte orice documente justificative sau explicații pentru stabilirea situației fiscale reale. Cu ocazia prezentării documentelor justificative sau explicațiilor, concluziile se consemnează într-un document semnat de ambele părți. În cazul în care persoana fizică verificată refuză semnarea documentului, se consemnează refuzul de semnare.

Comunicarea dintre organele fiscale și persoana fizică și transmiterea documentelor, înscrisurilor se pot face și prin:

- ✓ poșta electronică, la adresa de e-mail indicată de organul de control ori,
- ✓ depunere la registratura organului fiscal competent,
- ✓ mijloace electronice de transmitere la distanță.

În situația în care persoana fizică verificată este persoană cu handicap auditiv sau cu surdocecitate, comunicarea dintre aceasta și organul fiscal se realizează prin intermediul unui interpret în limbaj mimico-gestual.

III.2.5.10.2. Patrimoniul și veniturile persoanei fizice

Elementele de patrimoniu care se declară de către persoana fizică supusă verificării situației fiscale personale sunt următoarele:

i) **bunuri imobile: terenuri, clădiri, alte bunuri imobile;**

ii) **bunuri mobile:**

ii.1) mijloace de transport (terestre/navale/aeriene) înmatriculate/înregistrate, potrivit legii;

ii.2) bunuri sub formă de metale prețioase, bijuterii, obiecte de artă și de cult, colecții de artă și numismatică, antichități, obiecte care fac parte din patrimoniul cultural național sau universal, a căror valoare de achiziție însumată depășește 15.000 lei;

ii.3) animale, inclusiv animale de rasă sau care participă la competiții/curse, a căror valoare însumată depășește 15.000 lei;

iii) **active financiare:**

iii.1) conturi și depozite bancare, fonduri de investiții, forme echivalente de economisire și investire;

iii.2) plasamente, investiții directe și împrumuturi acordate;

iv) alte bunuri, titluri și/sau dețineri a căror valoare individuală depășește 10.000 lei;

v) polițe de asigurare, cu excepția asigurărilor de răspundere civilă auto;

vi) cheltuieli:

vi.1) cheltuieli personale;

vi.2) cheltuieli cu persoanele aflate în întreținere;

vii) datorii.

Elementele de venituri care se declară de către persoana fizică supusă verificării situației fiscale personale sunt următoarele:

I venituri realizate pentru care se aplică regimul de reținere la sursă a impozitului;

II venituri realizate care nu sunt impozabile;

III venituri scutite de impozit, potrivit legii.

III.2.5.10.3. Activitățile organului de control

În scopul verificării situației fiscale personale, organul fiscal central poate proceda la:

- i) solicitarea, în condițiile legii, de informații de la autorități și instituții publice, cu excepția celor deținute de organul fiscal central;
- ii) analiza tuturor informațiilor, documentelor și a altor mijloace de probă referitoare la situația fiscală a persoanei fizice verificate;
- iii) confruntarea informațiilor obținute prin administrarea mijloacelor de probă cu cele din declarațiile fiscale depuse, conform legii, de persoana fizică verificată sau, după caz, de plătitorii de venit ori terțe persoane;
- iv) solicitarea, în condițiile legii, de informații, clarificări, explicații, documente și alte asemenea mijloace de probă de la persoana fizică verificată și/sau de la persoane cu care aceasta a avut ori are raporturi economice sau juridice;

- v) discutarea constatărilor organului fiscal central cu persoana fizică verificată și/sau cu împuterniciții acesteia;
- vi) stabilirea, dacă este cazul, a bazei de impozitare, ajustată pe fiecare categorie de venit, a diferențelor datorate în plus sau în minus, după caz, a creanței fiscale principale, precum și a creanțelor fiscale accesorii aferente creanței fiscale principale;
- vii) dispunerea măsurilor asigurătorii, în condițiile legii.

III.2.5.10.4. Stabilirea bazei impozabile ajustate

În cazul în care se constată că declarațiile fiscale, documentele și informațiile prezentate în cadrul procedurii de verificare sunt incorecte, incomplete, false sau dacă persoana fizică verificată refuză, în cadrul aceleiași proceduri, prezentarea documentelor pentru verificare ori acestea nu sunt prezentate în termenul legal sau persoana se sustrage prin orice alte mijloace de la verificare, organul fiscal central stabilește baza de impozitare ajustată pentru impozitul pe venit și emite decizia de impunere.

Pentru stabilirea bazei impozabile ajustate pentru impozitul pe venit se au în vedere următoarele:

- documentele/informațiile prezentate de persoana fizică verificată;
- documentele/informațiile deținute sau obținute de organul fiscal referitoare la veniturile, cheltuielile, patrimoniul și fluxurile de trezorerie ale persoanei fizice verificate;
- informații oficiale publicate de autorități sau de instituții publice;
- oricare alte documente sau informații relevante pentru stabilirea bazei impozabile;
- declarațiile fiscale depuse de persoana verificată și/sau de plătitori.

III.2.5.10.5. Unicitatea verificării situației fiscale personale. Reverificarea

Verificarea situației fiscale personale se efectuează o singură dată pentru impozitul pe venit și pentru fiecare perioadă impozabilă. Prin excepție, conducătorul organului fiscal central competent poate decide reverificarea unei anumite perioade dacă de la data încheierii verificării fiscale și până la data împlinirii termenului de prescripție apar date suplimentare necunoscute organului fiscal la data efectuării verificării.

Datele suplimentare, necunoscute organului fiscal la data efectuării verificării situației fiscale personale la o persoană fizică, pe care se fundamentează decizia de reverificare a unei anumite perioade, pot rezulta din situații cum sunt:

- efectuarea unui control fiscal, la alt contribuabil;
- informații obținute în orice alt mod, de natură să modifice rezultatele verificării fiscale anterioare.

Cu toate acestea, datele suplimentare nu pot fi dintre cele deținute sau întocmite de organul fiscal central.

III.2.5.11. Suspendarea verificării situației fiscale personale

Verificarea situației fiscale personale poate fi suspendată când este îndeplinită una dintre următoarele condiții și numai dacă neîndeplinirea acesteia împiedică finalizarea verificării:

- a) pentru efectuarea unei expertize;
- b) pentru efectuarea de cercetări în vederea identificării unor persoane sau în vederea stabilirii realității unor tranzacții;
- c) la solicitarea scrisă a persoanei fizice ca urmare a apariției unei situații obiective, confirmată de organul fiscal central desemnat pentru efectuarea verificării, care conduce la imposibilitatea continuării verificării. Pe parcursul unei verificări, persoana fizică poate solicita suspendarea acesteia doar o singură dată;
- d) pentru solicitarea unor informații suplimentare de la terțe persoane sau de la autoritățile fiscale similare din alte state;
- e) la propunerea structurii care coordonează activitatea de verificare fiscală a persoanelor fizice, pentru valorificarea unor informații rezultate din alte verificări, primite de la alte autorități sau instituții publice ori de la terți.

Data de la care se suspendă acțiunea de verificare este comunicată persoanei fizice prin decizie de suspendare. După încetarea condițiilor care au generat suspendarea, verificarea situației fiscale personale este reluată, prin decizie emisă de organul fiscal, data acesteia fiind comunicată în scris persoanei fizice.

Contribuabilul/plătitorul poate contesta decizia de suspendare prin formularea unei contestații fiscale în termenul prevăzut de lege.

III.2.5.12. Drepturile și obligațiile persoanei supuse verificării

Persoana fizică verificată are drepturi similare cu cele reglementate în cazul inspecției fiscale, după cum urmează:

- a) să fie înștiințat despre acțiunea de verificare a situației fiscale personale prin comunicarea unui aviz de verificare;
- b) să solicite amânarea datei de începere a verificării situației fiscale personale;
- c) să solicite în scris schimbarea locului de desfășurare a verificării situației fiscale personale;
- d) să colaboreze la constatarea stărilor de fapt fiscale și de a numi persoane pentru a furniza informații, în condițiile legii;
- e) să dea informații, să prezinte înscrisuri relevante pentru verificarea fiscală, precum și orice alte date necesare clarificării situațiilor de fapt relevante din punct de vedere fiscal, cu excepția soțului/soției, rudelor ori afinilor până la gradul al 3-lea inclusiv, care au dreptul de a refuza furnizarea de informații, efectuarea de expertize, precum și prezentarea unor înscrisuri;
- f) să fie verificat o singură dată pentru impozitul pe venit și pentru fiecare perioadă impozabilă;
- g) să fie protejat pe linia secretului fiscal;
- h) să fie informată pe parcursul desfășurării verificării situației fiscale personale asupra constatărilor rezultate din verificare;
- i) să solicite emiterea deciziei de impunere provizorie după împlinirea a jumătate din durata legală de efectuare a verificării;
- j) să cunoască rezultatele verificării situației fiscale personale;
- k) să conteste actul administrativ fiscal emis în urma verificării situației fiscale personale.

Persoana fizică verificată are obligații similare cu cele reglementate în cazul inspecției fiscale, după cum urmează:

- a) obligația de a depune o declarație de patrimoniu și de venituri la solicitarea organului fiscal central; această obligație este specifică verificării situației fiscale, iar nerespectarea acesteia în termenul stabilit de Codul de procedură fiscală este prevăzută de același act normativ ca fiind contravenție care se sancționează cu amendă de la 10.000 lei la 50.000 lei;
- b) obligația de cooperare cu organul fiscal central;
- c) obligația de a furniza informații și de a prezenta înscrisuri;
- d) obligația de a permite efectuarea constatărilor la fața locului;

- e) obligația de a îndeplini măsurile dispuse de organul de verificare fiscală prin actul întocmit cu ocazia verificării situației fiscale personale, în termenele și în condițiile stabilite de organele de verificare fiscală;
- f) obligația de a plăti diferențele de impozit stabilite cu ocazia verificării situației fiscale personale, precum și dobânzile și penalitățile aferente acestora.

III.2.5.13. Actele emise în urma verificării situației fiscale personale și transmiterea acestora către organele competente

Rezultatul verificării situației fiscale personale se consemnează într-un raport scris în care se prezintă constatările controlului, cu excepția cazurilor în care se fac constatări în legătură cu săvârșirea unor fapte prevăzute de legea penală în legătură cu mijloacele de probă privind stabilirea bazei de impozitare care fac obiectul verificării situației fiscale personale.

În acest din urmă caz, se întocmește proces-verbal în baza căruia sunt sesizate organele de urmărire penală cu privire la faptele constatate, care va reprezenta act de sesizare și care va sta astfel la baza documentației de sesizare a organelor de urmărire penală.

După sesizarea organelor de urmărire penală, verificarea situației fiscale personale încetează numai pentru obligațiile și perioadele fiscale care au făcut obiectul sesizării.

La raportul privind rezultatele verificării se anexează documentele care au stat la baza constatărilor, documentele întâlnirilor și orice alte acte care au legătură cu constatările efectuate în cauză. Documentele prezentate de persoana fizică verificată se predau organului fiscal central, sub semnătură.

La finalizarea verificării situației fiscale personale, organul fiscal central prezintă persoanei fizice constatările și consecințele lor fiscale, acordându-i acesteia posibilitatea de a-și exprima punctul de vedere, cu excepția cazului în care bazele de impozitare nu au suferit nicio modificare în urma verificării sau a cazului în care persoana fizică renunță la acest drept și notifică, în scris, acest fapt organului fiscal.

Persoana fizică are dreptul să prezinte, în scris, în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la data prezentării concluziilor, punctul de vedere cu privire la constatările verificării situației fiscale personale, punct de vedere ce se anexează la raportul de verificare și asupra căruia organul fiscal central se pronunță în cuprinsul raportului. Data, ora și locul prezentării concluziilor se comunică, în scris, persoanei fizice, în timp util.

Raportul stă la baza emiterii deciziei de impunere sau, după caz, a unei decizii de încetare a procedurii de verificare, în cazul în care nu se ajustează baza de impozitare, ambele fiind comunicate persoanei fizice verificate.

Decizia de impunere sau de încetare a procedurii de verificare se comunică persoanei fizice verificate.

Nu în ultimul rând, în cadrul efectuării situației fiscale personale, organul fiscal poate dispune măsuri asigurătorii prin decizie de instituire a măsurilor asigurătorii, în condițiile legii, cât și măsurile necesare respectării prevederilor legale, caz în care organul fiscal va emite o Dispoziție de măsuri.

Decizia de impunere se transmite și organului fiscal în a cărui rază teritorială se află domiciliul fiscal al persoanei fizice în vederea arhivării la dosarul fiscal.

III.2.5.14. Contestația fiscală

Mențiunile făcute la secțiunea III.2.1.5.2. de mai sus rămân aplicabile și în cazul contestației fiscale îndreptate împotriva Deciziei de impunere rezultate în urma verificării situației fiscale personale.